

НИЙЛ ГЕЙМЪН ЗВЕЗДЕН ПРАХ

Превод от английски: Росица Панайотова, 2007

chitanka.info

ПЕСЕН

*Дай ми падаща звезда,
син сдобий от мандрагора,
времето стегни в юзда
и кажи кой чул е хора
на русалките по мрак,
сцепил дяволския крак,
и кой порой
ще вдъхне на ума покой.*
*Ако сетива по-фини
ти поднасят странни гледки,
скитай тридесет години
и прокъсай сто подметки,
върнеш ли се, разкажи ми
за света необозрим
и де има любима
дивна и непогрешима.*
*Носиш ли ми вест такава,
с радост тъпкал си земята,
но дали си заслужава,
даже тя да е жената
от съседното градче —
днес ще ми се обрече,
но знам и без драми —
утре с двама ще ме мами.*

Джон
Дън (1572–
1631)

ПЪРВА ГЛАВА

В КОЯТО НАУЧАВАМЕ ЗА СЕЛО СТЕНАТА И ЗА ИНТЕРЕСНОТО СЪБИТИЕ, СЛУЧВАЩО СЕ В НЕГО НА ВСЕКИ ДЕВЕТ ГОДИНИ

Имало едно време един момък, който искал да постигне Най-съкровеното си желание.

И макар това да не е нещо ново (защото всяка приказка за всеки момък започва по подобен начин), този момък и нещата, които му се случили, били необичайни, макар самият той дори да не знаел, че е така.

Приказката започва, както и много други приказки, в Стената.

Село Стената — някои го наричат и градче — съществува и днес на мястото, където е съществувало цели шестстотин години, върху висок гранитен склон сред гората. Къщите в Стената са квадратни и стари, построени от сив камък, с покриви от черни плохи и високи комини; оползотворили са всеки сантиметър свободна скала, подпрени са една върху друга, накацали са една върху друга и само по някой и друг храст или дърво растат покрай стените.

Към Стената води черен път, криволичещ и стръмен, ограден със скали и камънаци. Ако продължите по него на юг, по някое време той се превръща в истински път с асфалт, а след това и в магистрала, гъмжаща от коли и камиони, бързаци от един град за друг. Накрая пътят ви отвежда до Лондон, но Лондон е на цяла нощ път от Стената.

Обитателите на Стената са необщителни и се делят на два типа: местните — мургави, високи и яки като гранита, върху който е построено градчето им; и другите, за които с годините Стената се е превърнала в дом за тях и за потомците им.

Под Стената на запад има гора; на юг има измамно спокойно езеро, в което се вливат потоците от хълмовете на север зад Стената.

Отвъд хълмовете има поля, където пасат овце. На изток има още гори.

На изток точно до Стената има висока сива каменна стена, от която градчето е взело името си. Стената е древна, построена от грубо издялани квадратни гранитни камъни, излиза от гората и отново влиза в нея.

В стената има само една пролука: отвор широк около два метра, малко на север от селото.

През пролуката в стената се вижда широка зелена поляна, зад поляната се вижда поток, а зад потока дървета. От време на време в далечината сред дърветата се виждат фигури и силуети. Огромни фигури, странни фигури и малки ярки неща, които блъсват, засияват и изгасват. Макар поляната да е много добро пасище, никой от селото не пасе стадото си от другата страна на стената. И не садят и не сеят нищо там.

Но пък от стотици, а може би и от хиляди години местните жители поставят постове от двете страни на пролуката и правят всичко възможно да прогонят поляната от съзнанието си.

Дори в наши дни по двама души денем и нощем на смени от по осем часа стоят от двете страни на пролуката. Държат тежки тояги. Охраняват пролуката откъм селището.

Основната им задача е да не пускат децата през пролуката, на поляната и в гората зад нея. Понякога им се налага да разубеждават по някой любител на разходките или случаен гостенин на селото, желаещ да мине през пролуката.

Пазачите пропъждат децата, като просто размахват тоягите. Когато обаче дойдат любители на разходките или гости на градчето, са по-изобретателни и използват физическата сила като последно средство, ако аргументите за току-що засадена трева или изпуснат опасен бик се окажат недостатъчни.

Много рядко при стената идва някой, който знае какво търси, и понякога пазачите го пускат. В погледа на тези хора има нещо, което, след като го видиш, не може да се събърка с друго.

Доколкото е известно, през целия двайсети век не е имало случай някой да се промъкне незабелязано през стената и местните жители се гордеят с този факт.

Охраната се вдига веднъж на всеки девет години, на Първи май, когато на поляната се вдига панаир.

Събитията, които ще ви разкажа, се случили преди много години. На трона на Англия била кралица Виктория, но още не била облечена в черно вдовица от Уиндзор: бузите ѝ още били пухкави и походката ѝ била подскачаща и често се налагало лорд Мелбърн добродушно да хока младата кралица за фриволността ѝ. Още не била омъжена, но била много влюбена.

Г-н Чарлз Дикенс тъкмо бил написал романа си „Оливър Туист“; г-н Дрейпър тъкмо бил направил първата снимка на луната, тоест запечатал бледото ѝ лице на фотографска хартия; а г-н Морз тъкмо бил представил на света начин за предаване на съобщения по метални жици.

Ако бихте споменали пред някой от тези господа нещо за самодивски магии, те сигурно щяха да ви се усмихнат пренебрежително, освен може би г-н Дикенс, който по онова време беше млад и още нямаше брада. В неговия поглед би имало копнеж.

Тази пролет на Британските острови дойдоха много хора. Идваха сами, идваха и по двойки, слизаха от корабите в Дувър или в Лондон, или в Ливърпул: мъже и жени бели като хартия, тъмни като вулканична скала, жълти като куркума, говорещи най-различни езици. Пристигаха през целия април и пътуваха с парния влак, с покрити фургони и карети, но много от тях също пътуваха пеша.

По това време Дънстън Торн беше осемнайсетгодишен и не беше романтик.

Имаше коса с цвят на кестен, очи с цвят на кестен и лунички с цвят на кестен. Беше среден на ръст и говореше бавно. Имаше чаровна усмивка, която огряваше лицето му отвътре, и мечтаеше, когато се впускаше в мечти на бащиното си пасище, да напусне Стената и целия ѝ непредвидим чар и да отиде в Лондон или в Единбург, или в Дъблин, или в някой друг голям град, където нищо не зависи от това откъде духа вятърът. Работеше във фермата на баща си и не притежаваше нищо освен къщичката в края на имението, която му бяха дали родителите му.

Този април в Стената бяха дошли посетители за панаира и Дънстън им завиждаше. Странноприемницата на г-н Бромиос „Седмата сврака“, която иначе представляваше лабиринт от празни стаи, се беше препълнила още преди седмица и чужденците вече

наемаха стаи във фермите и къщите и плащаха за квартирите си със странни монети, с билки, с подправки и дори със скъпоценни камъни.

С приближаването на деня на панаира се възцаряваше атмосфера на все по-голямо очакване. Хората ставаха по-рано, брояха дните, брояха минутите. Пазачите на пролуката бяха нетърпеливи и изнервени. Сред дърветата оттатък поляната бродеха фигури и сенки.

В „Седмата сврака“ Бриджит Комфрей, която почти всички смятаха за най-красивата мома в селото за всички времена, наливаше масло в неприязната между Томи Форестър, с когото я бяха виждали да излиза миналата година, и един едър мъж с тъмни очи и малка дърдореща маймунка. Мъжът почти не говореше английски, но се усмихваше изразително всеки път, когато Бриджит минеше покрай него.

Редовните посетители на кръчмата в странноприемницата седяха на разумно разстояние от чужденците и си говореха:

- Само веднъж на девет години е.
- Казват, че едно време бил всяка година в средата на лятото.
- Питай господин Бромиос. Той знае.

Г-н Бромиос беше висок и кожата му беше с маслинен цвят; черната му коса беше много къдрава и очите му бяха зелени. Когато момичетата от селото се превръщаха в жени, обръщаха внимание на г-н Бромиос, но той не им връщаше вниманието. Говореше се, че бил дошъл в селото преди доста време като посетител. Но беше останал; и виното му беше толкова добро, че местните нямаха нищо против.

В кръчмата се разгоря шумна свада между Томи Форестър и тъмноокия мъж, чието име се оказа Алум Бей.

— Спрете ги! За Бога! Спрете ги! — крещеше Бриджит. — Отиват отзад да се бият за мен! — И чаровно тръскаше глава така, че светлината от лампите да се отразява в съвършените ѝ златни къдици.

Никой не понечи да спре мъжете, макар доста местни и чужденци да излязоха отзад да зяпат. Томи Форестър си съблече ризата и вдигна юмруци. Чужденецът се изсмя, изплю се на тревата, хвани дясната ръка на Томи и го просна на земята. Томи се изправи и се нахвърли върху чужденеца. Успя да го халоса по бузата, преди да се озове с лице в калта с изкаран въздух. Алум Бей седеше отгоре му, хилеше се и говореше нещо на арабски.

Ето толкова бързо и лесно свърши схватката.

Алум Бей стана от Томи Форестър, отиде при Бриджит Комфрей, поклони ѝ се ниско и се усмихна с белите си зъби.

Бриджит не му обърна никакво внимание и изтърча при Томи.

— Какво ти направи този, сърце мое? — попита, избърса калта от лицето му с престиilkата си и продължи да го нарича с най-мили слова.

Алум Бей се върна заедно със зяпачите в кръчмата и когато Томи също се върна, благородно го почерпи с една бутилка „Шабли“ от запасите на г-н Бромиос. И двамата не бяха много сигурни кой е победителят и кой е победеният.

Тази вечер Дънстън Торн не беше в „Седмата сврака“: той беше практичен момък и от половин година излизаше с Дейзи Хемпсток — мома от сходно потекло. Разхождаха се вечер из селото и обсъждаха теорията на сейтбообращението, времето и други такива разумни теми; и по време на тези разходки, неизменно в компанията на майката на Дейзи и по-малката ѝ сестра, които вървяха на благоприлиchie разстояние от шест крачки зад тях, от време на време се споглеждахаично.

Пред вратата на Хемпстокови Дънстън спираше, покланяше се и си вземаше довиждане.

А Дейзи Хемпсток си влизаше у дома, сваляше си бонето и казваше:

— Толкова ми се иска господин Торн да ми предложи женитба. Сигурна съм, че татко няма да има нищо против.

— И аз съм сигурна — отговори майката на Дейзи тази вечер и също си свали бонето и ръкавиците и отведе дъщерите си в стаята за рисуване, където един много висок джентълмен с много дълга черна брада седеше и подреждаше багажа си. Дейзи, майка ѝ и сестра ѝ размениха няколко любезни думи с джентълмена (който почти не говореше английски и беше пристигнал преди няколко дни). На свой ред квартирантът им се изправи, поклони се и се зае отново със странните си дървени предмети — продължи да ги сортира, подрежда и лъска.

Беше хладен този април, хладен с неохотата на английската пролет.

Чужденците пристигаха по тесния път през гората от юг; заемаха стаите за гости, настаняваха се в оборите и плевниците. Някои вдигаха

шарени палатки, други пристигаха със собствени фургони, теглени от големи сиви коне или малки дългокосмести понита.

Под дърветата в гората имаше килими от камбанки.

На сутринта на 29-и април Дънстън Торн беше дежурен при пролуката в стената заедно с Томи Форестър. Стояха от двете ѹ страни и чакаха.

Дънстън вече много пъти беше давал дежурство при пролуката, но досега задълженията му се бяха изчерпвали само със стоене и от време на време до отпъждане на дечурлига.

Днес се чувстваше важен: държеше наперено тоягата и когато някой чужденец идваше от селото, за да мине през стената, Дънстън или Томи му казваха:

— Утре, утре. Днес никой не минава през стената, уважаеми.

И чужденците се отдръпваха и поглеждаха през пролуката в стената към най-обикновената поляна отвъд, към с нищо незабележителните дървета по нея и към доста скучната гора отзад. Някои се опитваха да завържат разговор с Дънстън или с Томи, но гордите със статуса си на пазачи младежи отказваха да говорят, задоволяваха се само да вирнат брадички, да стиснат устни и като цяло да изглеждат важни.

По обяд Дейзи Хемпсток им донесе голяма паница мусака, а Бриджит Комфрей им донесе по халба ароматна бира.

На здрачаване други двама яки момци от селото с фенери в ръце ги смениха и Томи и Дънстън отидоха в кръчмата, където г-н Бромиос им даде по халба от най-хубавата си бира — а най-хубавата му бира беше наистина много добра — като награда за дежурството. В препълнената кръчма цареше голямо оживление. Имаше чужденци от всички краища на света, или поне така му се струваше на Дънстън, който нямаше представа за по-далечни места от горите около Стената, поради което гледаше дошлия чак от Лондон висок джентълмен с черния цилиндър със същото страхопочитание като още по-високия джентълмен с черната като абнос кожа и бялата роба.

Дънстън знаеше, че е невъзпитано да зяпаш хората и че като жител на Стената е в пълното си право да изпитва превъзходство спрямо всички тези „чуждинци“. Но във въздуха се носеха аромати на непознати подправки, мъже и жени разговаряха на сто езика и той без никакъв срам ги зяпаше с широко отворени очи и уста.

Мъжът с черния копринен цилиндър забеляза, че Дънстън го гледа, и му махна да отиде при него.

— Обичаш ли пудинг с петmez? — попита рязко, вместо да се представи. — Мутанаби излезе някъде и няма да мога да го изям сам.

Дънстън кимна. От пудинга с петmez в чинията се издигаше апетитна пара.

— Ами яж тогава — каза новият му приятел и му подаде чиста чиния и лъжица.

Без да чака повторна покана, Дънстън се зае с пудинга.

— Млади момко — каза на Дънстън високият джентълмен с черния копринен цилиндър, след като пудингът беше унищожен, — в тази странноприемница всичко е заето и в цялото село няма и една свободна стая.

— Така ли? — Дънстън не се изненада особено.

— Така — отвърна джентълменът с цилиндъра. — И се чудя, значи, дали не знаеш някоя къща в това село, където да имат свободна стая?

Дънстън сви рамене.

— Всички стаи са заети. Помня, като бях на девет години, майка ми и баща ми ме пратиха цяла седмица да спя в обора и dadoха стаята ми на някаква дама от Изтока и семейството и прислугата ѝ. Тя ми подари за спомен хвърчило и аз го пусках по поляните, ама един ден връвта му се скъса и то отлетя в небето.

— Сега къде живееш? — попита джентълменът с цилиндъра.

— Имам къщичка в края на имението на баща ми — отговори Дънстън. — Беше на овчаря, но той умря преди две години на празника на жътвата и нашите ми я dadoха.

— Заведи ме у вас — каза джентълменът с цилиндъра и на Дънстън дори не му мина през ум да откаже.

Пролетната луна беше висока и ярка и нощта беше ясна. Излязоха от селото, минаха през гората, минаха и покрай имението на Торнови (където джентълменът с цилиндъра се стресна от една заспала на поляната крава) и стигнаха до къщичката на Дънстън.

В нея имаше стая и огнище. Чужденецът кимна.

— Напълно прилично. Хайде, Дънстън Торн, дай ми я под наем за три дни.

— Ти какво ще ми дадеш?

— Златен суверен, шест сребърни пенса, едно медно пени и току-
що изсечен лъскав фартинг.

Златен суверен за две нощувки си беше съвсем приличен наем
през онези дни, когато един ратай във ферма се радваше на петнайсет
лири за цяла година усърдна работа. Но Дънствън все пак се поколеба.

— Ако си дошъл за пазара, значи продаваш чудеса и магии.

Високият мъж кимна и каза:

— Значи ще ти се случат чудеса и магии. — Огледа още веднъж
единствената стая на Дънствън. В този момент заваля и капките
затропаха тихо по сламения покрив. — Добре тогава, чудо,
вълшебство. Утре ще се изпълни Най-съкровеното ти желание. Ето ти
сега парите — каза малко кисело високият джентълмен и с обигран
жест ги извади от ухoto на Дънствън. Дънствън допря монетите до
железния пирон на вратата да не би да са самодивско злато, поклони се
нико на джентълмена и излезе навън под дъждъ. Завърза парите в
носната си кърпа.

Отиде в обора, качи се на сеновала и скоро заспа.

През нощта усети, че гърми и присветва, но не се събуди; а след
това в малките часове на нощта се събуди, защото нещо предпазливо
ходеше по краката му.

— Извинявай — каза нечий глас.

— Кой си ти? — попита Дънствън.

— Аз съм — отвърна гласът. — Дойдох за пазара. Намерих си
едно кухо дърво да преспя, ама го удари гръмотевица и го разцепи като
яйце, и го скърши като вейка и дъждът ми влезе във врата, и щеше да
ми намокри стоката, а имам разни работи, дето трябва да са сухи като
барут, по пътя дотук ги държах из разни къщи, когато беше мокро
като...

— Вода ли? — помогна му Дънствън.

— Точно така — продължи гласът в мрака. — Та се чудех дали
ще имаш нещо против да остана под покрива ти, не съм много голям и
хич няма да те притеснявам.

Дънствън въздъхна и каза:

— Добре. Само не ми ходи по краката.

Точно в този момент една светкавица освети обора и Дънствън
видя в ъгъла дребно космато същество с голяма провисната
широкопола шапка. След това отново настъпи мрак.

— Надявам се, че не те притеснявам — каза гласът, който, като се замислеше Дънстън сега, определено звучеше много космато.

— Не ме — отвърна Дънстън. Беше ужасно изморен.

— Това е добре — каза косматият глас, — защото не бих желал да те притеснявам.

— Моля ви — изстена Дънстън, — оставете ме да спя. Моля ви!

Чу се размърдане, последвано от тихо хъркане.

Дънстън се обърна на другата страна в сеното. Съществото, каквото и да бе, май пръдна, почеса се и отново захърка.

Дънстън се заслуша в ромоленето на дъждъ по покрива и се замисли се за Дейзи Хемпсток; в мислите му двамата вървяха един до друг, а след тях крачеше висок мъж с цилиндър и дребно космато същество, чието лице Дънстън не виждаше. Бяха тръгнали да видят Най-съкровеното му желание...

Ярка слънчева светлина светеше в очите му и оборът беше празен. Той се уми и отиде в къщичката.

Облече си най-хубавия сюртук и най-хубавата риза, и най-хубавите бричове. Изстърга калта от ботушите си с джобното си ножче. Отиде в голямата къща, целуна майка си по бузата и закуси с комат прясно изпечен хляб и току-що избито масло.

А после, увил парите в най-хубавата си неделна батистена кърпичка, отиде в Стената и поздрави пазачите на портите.

През пролуката в стената се виждаше как се издигат шарени палатки, разявят се разноцветни знамена и хора крачат напред-назад.

— Не можем да пускаме никого до пладне — каза пазачът.

Дънстън сви рамене, отиде в кръчмата и започна да размишлява какво ще си купи със спестяванията си (льскавата половина крона, която беше спастрил, и носещите късмет пробити шест пенса, вързани на кожена каишка на врата му) и с пълната с монети носна кърпа в джоба. Вече беше забравил, че предишната нощ му бе обещано още нещо. Когато дойде пладне, Дънстън отиде до стената и нервно, сякаш нарушаваше най-голямото табу, прекрачи от другата страна и видя джентълмена с черния копринен цилиндър. Джентълменът му кимна и каза:

— А, моет хазяин. Как сте, сър?

— Чудесно — каза Дънстън.

— Хайде да се поразходим — каза високият мъж. Закрачиха по поляната към шарените палатки. — Идвали ли сте тук? — попита високият мъж.

— Преди девет години посетих предишния панаир. Но бях много малък — призна Дънстън.

— Е — каза квартирантът му, — помнете, че трябва да сте любезен, и не приемайте подаръци. Помнете, че сте гост тук. А сега ще ви дам последната част от наема, която ви дължа. Защото обещах. А моите подаръци траят дълго. Вие и пъвродното ви дете и неговото или нейното пъвродно дете... Това е подарък, който ще трае, докато съм жив.

— И какъв е той, сър?

— Вашето Най-съкровено желание, не помните ли? — каза джентълменът с цилиндъра. — Вашето Най-съкровено желание.

Дънстън се поклони и двамата тръгнаха към панаира.

— Очи, очи! Нови очи за стари! — викаше някаква дребна женица пред маса, покрита с бутилки и буркани, пълни с очи от всяка вид и цвят.

— Музикални инструменти от сто страни!

— Свирки по пени! Свирки за два пенса! Многогласни свирки по три пенса!

— Опитайте си късмета! Елате насам! Отговорете на една приста гатанка и спечелете цяла съсьнка!

— Вечна лавандула! Мантиния от камбанки!

— Сънища в бутилки, шилинг бутилката!

— Мантинии от нощ! Мантинии от здрач! Мантинии от зора!

— Мечове от щастие! Жезли от власт! Пръстени от вечност! Картини от благородство! Насам, насам, идвай, народе!

— Мазила и балсами, церове и илачи!

Дънстън спря пред една сергия, отрупана с дребни кристални статуетки; огледа миниатюрните животни и се зачуди дали да не купи някое за Дейзи Хемпсток. Вдигна една кристална котка не по-голяма от палеца му. Тя премигна мъдро и той се стресна и я изпусна; тя се изви във въздуха като истинска котка и тупна на четирите си лапи. След това отиде в края на сергията и започна да се ближе.

Дънстън продължи през многолюдния панаир.

Гъмжеше от хора. Тук бяха всички чужденци, дошли в Стената през последните седмици, както и много от местните жители, Г-н Бромиос беше разпънал шатра и продаваше ядене и пиене на местните, които често се изкушаваха от храната, продавана от народа отвъд Стената, въпреки че бяха слушали от дядовците си, които го бяха слушали от своите дядовци, че е крайно нередно да се яде самодивска храна, да се хрупат самодивски плодове, да се пие самодивска вода и да се опитва самодивско вино.

Заштото на всеки девет години народът Отвъд Стената и от другата страна на хълма разпъваше сергиите си и в продължение на един ден и една нощ поляната ставаше Самодивски пазар и в продължение на един ден и една нощ между двете нации се въртеше търговия.

Продаваха се чудеса, вълшебства и магии; несънувани неща и неща, които никой не би си представил (за какво са му на някого, чудеше се Дънстън, яйца пълни с буря?). Той дрънкаше монетите в джоба си и търсеше нещо дребно и евтино, с което да зарадва Дейзи.

По някое време чу сред гълчавата нежен звън на камбанки и тръгна натам.

Подмина една шатра, пред която петима огромни мъжаги танцуваха под тъжната музика на латерна — черна мечка с печален поглед въртеше ръчката; подмина сергия, на която плешив мъж в шарено кимоно подвикваше на минаващите и трошеше порцеланови чинии и ги хвърляше в казан, над който се издигаше разноцветен дим.

Омайният звън на камбанките ставаше все по-сilen.

Дънстън стигна до сергията, откъдето се разнасяше, но там нямаше никого. Сергията беше отрупана с цветя: камбанки и напръстници, и лалета, и нарциси, но и теменужки и лилии, розови шипки, бели кокичета, сини незабравки и какви ли още не цветя, чиито имена Дънстън не знаеше. Всичките бяха от стъкло и кристал, не си личеше дали са струговани или лепени, но бяха съвършени копия на живите. И звъняха и пееха като стъклени камбанки.

— Exo? — извика Дънстън.

— Добро ти утро в този Пазарен ден — каза продавачката от стъпалата на шарения фургон зад сергията и му се усмихна с белите си зъби. Лицето ѝ беше мургаво. Беше от народа Отвъд Стената, Дънстън го разбра веднага по очите и по ушите ѝ, които се подаваха под

къдравата ѝ черна коса. Очите ѝ бяха тъмновиолетови, а ушите ѝ бяха като на котка, с фина извивка и покрити с нежна тъмна козинка. Беше много красива.

Дънстън взе едно цвете от сергията и каза:

— Много е красиво. — Беше теменужка и запя в ръката му със звук, наподобяващ този, когато прокараши мокър пръст по ръба на винена чаша. — Колко струва?

Тя сви рамене. Много красиво. И после каза:

— Цената никога не се обсъжда в началото. Може да е доста повисока, отколкото си готов да платиш, и когато си тръгнеш, и двамата може да сме обеднели повече. Нека обсъдим продажбата в по-общ смисъл.

Дънстън се поколеба. Точно в този момент джентълменът с черния копринен цилиндър мина покрай сергията и измърмори:

— Готово. Дългът ми към теб е уреден и наемът ми е платен.

Дънстън тръсна глава, сякаш да прогони сън, и отново се обърна към младата дама.

— Откъде са тези цветя?

Тя се усмихна разбиращо.

— В полите на планината Каламон има една поляна със стъклени цветя. Пътят дотам е опасен, а пътят обратно — още повече.

— И какво правят? — попита Дънстън.

— Целта и функцията на тези цветя е най-вече декоративна и успокояваща; те носят удоволствие; могат да бъдат подарени на любим човек в знак на обич и привързаност, а звукът, който издават, е приятен. Освен това много красиво отразяват светлината. — Тя вдигна на слънцето една камбанка и Дънстън нямаше как да не забележи, че цветът и блясъкът на виолетовия кристал отстъпват пред тези на очите ѝ.

— Разбирам — каза той.

— Освен това се използват в определени заклинания и магии. Ако случайно сте магьосник...

Дънстън поклати глава. Забеляза, че в тази млада дама има нещо особено.

— Е. При всички положения са красиви — каза младата дама и се усмихна отново.

Особеното беше заключена около китката на младата дама и около глезната ѝ тънка сребърна верига, която стигаше чак до фургона отзад.

Дънстън любезно отбеляза наличието ѝ.

— Веригата ли? Тя ме държи към сергията. Аз съм лична робиня на вещицата, която е собственичка на сергията. Плени ме преди много години, докато си играех край водопадите в бащините ми земи високо в планините, преобразена като красива жаба, която все преследвах, без да мога да я хвана, докато неволно не се озовах извън владенията на баща ми, където тя прие истинския си облик и ме напъха в една торба.

— Завинаги ли ще останеш нейна робиня?

— Не. — Девойката от Самодивската земя се усмихна. — Ще си получа свободата, когато луната изгуби дъщеря си, ако това се случи в седмицата, когато се съберат два понеделника. Чакам този момент търпеливо. Междувременно правя каквото ми каже и мечтая. Ще си купиш ли сега цвете от мен, млади господарю?

— Казвам се Дънстън.

— Чудесно име — Тя се усмихна закачливо. — Къде са ти клещите, Дънстън? Да щипнеш дявола за носа.

— А ти как се казваш? — попита Дънстън и се изчерви до ушите.

— Вече нямам име. Робиня съм и името ми бе отнето. Отзовавам се на „Ей, ти!“ или „Момиче!“, или „Мърло такава!“, и на много други обиди.

Дънстън забеляза как сребристата тъкан на роклята прилепва към тялото ѝ; даде си сметка за елегантните му извивки и за виолетовите ѝ очи и преглътна.

Бръкна си в джоба и извади носната кърпа. Вече просто не можеше да вдигне поглед към жената. Изсипа всичките си пари на сергията.

— Вземи колкото трябва за това — каза и взе от сергията едно снежнобяло кокиче.

— Тук не приемаме пари. — Девойката избути монетите към него.

— Така ли? А какво приемате? — Защото вече беше доста възбуден, а единствената му задача беше да се сдобие с цвете за... Дейзи, Дейзи Хемпсток... да се сдобие с цвете и да си тръгне, защото

честно казано в присъствието на младата дама се чувствуваше все попритечен.

— Мога да ти взема цвета от косата — каза тя — или всичките ти спомени отпреди да станеш на три години. Мога да взема слуха на лявото ти ухо — не целия само колкото да не чуваш музиката и да не можеш да се наслаждаваш на ромона на реката или на шепота на вятъра.

Дънстън поклати глава.

— Или една целувка. По бузата.

— Това ще платя с удоволствие! — каза Дънстън, наведе се през сергията и сред звъна на кристалните цветя положи непорочна целувка върху меката ѝ буза. И в същия момент вдъхна вълшебния ѝ опияняващ аромат, който изпълни главата и гърдите, и съзнанието му.

— Заповядай — каза тя и му подаде кокичето. Той го взе и ръцете му изведнъж му се сториха огромни и непохватни и съвсем не така малки и всячески съвършени като тези на самодивата. — Ще те видя отново тук тази вечер, Дънстън Торн, когато луната залезе. Ела и избухай като бухал. Ще можеш ли?

Той кимна и се отдалечи; не попита как е научила презимето му; беше го взела от него заедно с някои други неща, като например сърцето му, когато я беше целунал.

Кокичето пееше в ръката му.

— Е, Дънстън Торн — каза Дейзи Хемпсток, когато я намери при шатрата на г-н Бромиос; седеше заедно със семейството си и родителите на Дънстън на големи кафяви наденици и тъмна бира, — какво става?

— Донесох ти подарък — изломоти Дънстън и ѝ подаде пеещото кокиче, което заблестя в лъчите на следобедното слънце. Тя го взе озадачена, пръстите ѝ бяха мазни от наденицата. Дънстън импулсивно се наведе към нея и пред майка ѝ, баща ѝ и сестрите ѝ, пред Бриджит Комфрей и г-н Бромиос и всички останали я целуна по бледата буза.

Възмущението беше съвсем предвидимо, но г-н Хемпсток, който не беше живял на границата на Самодивската страна и Земите отвъд в продължение на петдесет и седем години за тоя що духа, възклика:

— Я тихо! Погледнете му очите. Не виждате ли, че момчето е омаяно, омагьосано и объркано? Бас държа, че някой му е направил заклинание! Ей! Томи Форестър! Я ела тук и заведи младия Дънстън

Торн в селото. Дръж го под око; ако иска, го остави да спи или да говори, каквото си ще...

Томи изведе Дънстън от пазара и го върна в Стената.

— Е, Дейзи — каза майка й и я погали по главата, малко са го омагьосали, нищо страшно. Не го приемай толкова навътре. — Извади от дълбокото си деколте дантелена кърпичка и попи бузите на дъщеря си, понеже изведнъж се бяха намокрили от сълзи.

Дейзи вдигна глава, взе кърпичката и си издуха носа. А г-жа Хемпсток с известно учудване забеляза, че дъщеря й май се усмихва през сълзите.

— Но, мамо, Дънстън ме целуна — каза Дейзи Хемпсток, прикрепи кристалното кокиче на бонето си и то зазвъня и заблестя.

След доста търсене г-н Хемпсток и бащата на Дънстън намериха сергията, където се продаваха кристалните цветя; но там вече седеше никаква старица в компанията на екзотична и много красива птица, вързана за пръта си с тънка сребърна верижка. Нямаше смисъл да се разправят със старицата, защото когато я попитаха какво се е случило с Дънстън, тя се развика, че един от шедъловрите на колекцията й бил подарен за няма нищо и че какво можело да се очаква от неблагодарното младо поколение и от днешната прислуга.

В пустото село (защото кой седи в селото по време на Самодивския панаир?) Томи Форестър отведе Дънстън в „Седмата сврака“ и го настани на една дървена пейка. Дънстън подпра брадичка на ръцете си и се загледа незнайно накъде, от време на време въздишаше тежко като вятъра.

Томи Форестър се опита да го заговори с фрази като:

— Е, приятелю, я се усмихни де. Какво ще кажеш да хапнем нещо? Или да пийнем? Не щеш? Честно, Дънстън, доста странно изглеждаш, приятелю... — Но след като не получи никакъв отговор, Томи сам започна да копнее да отиде на пазара, където дори в този момент (той потърка юношеския мъх по брадичката си) прекрасната Бриджит несъмнено се разхождаше, придружена от някой як внушителен джентълмен в екзотични дрехи и с бърбореща маймунка на рамото. И след като си каза, че приятелят му е на сигурно място в празната странноприемница, Томи стана, мина през селото и влезе през пролуката в стената.

Докато бродеше из пазара, видя там какво ли не: театрални представления с кукли, жонгльори и танцуващи животни, впрегатни коне и всякакви неща за продан и размяна.

По късно, на стъмване, излязоха съвсем други хора. Имаше глашатай, който крещеше новините като заглавия на съвременни вестници — „Господарят на Бурелом болен от загадъчна болест!“, „Огненият хълм преместен в крепостта Падина!“, „Единственият наследник на ескуайъра на Гарамонд превърнат в грухтящо прасе!“ — и за някоя друга монета разказваше продължението на въпросните истории.

Слънцето залезе и високо в небето изгря огромна пролетна луна. Задуха студен вятър. Търговците се прибраха в палатките си, а в ушите на посетителите зазвуча примамлив шепот, подканващ ги да участват в безброй чудеса срещу заплащане.

И докато луната се спускаше към хоризонта, Дънстън Торн тихо мина по павираните улици на Стената. Мина покрай много развеселени компании — и посетители, и чужденци, — но малцина го забелязаха.

Промъкна се през пролуката в стената — дебела беше тази стена — и се зачуди, както се беше чудил и баща му, какво ли ще стане, ако се качи върху нея.

Излезе на поляната и тази нощ за пръв път в живота му го споходиха мисли да продължи през нея, да прекоси потока и да изчезне в гората от другата страна. Посрещна тези мисли неохотно като домакин неканени гости. След това, когато стигна до целта си, ги прогони, както домакинът се извинява на гостите си и мърмори за вече уговорен ангажимент. Луната залязваше.

Дънстън вдигна шепи пред устата си и избуха. Нямаше отговор; небето отгоре беше тъмно — може би синьо или виолетово, но не черно — обсипано с повече звезди, отколкото човек можеше да си представи.

Избуха още веднъж.

— Това изобщо не е бухал — сърдито се обади тя в ухото му. — Може да е снежна сова или пък ушата. Ако си затъкна листа в ушите, може дори да си представя, че е улулица. Но не е бухал.

Дънстън сви рамене и се ухили глуповато. Самодивата седна до него. Присъствието й го омагьосваше: вдишваше я, усещаше я през

порите на кожата си. Тя се долепи до него.

— Вярваш ли, че си омагьосан, хубавецо?

— Не знам.

Тя се разсмя и звънкият ѝ смях се понесе като музика над скалите и камъните.

— Не си омагьосан, красивото ми момче. — Излегна се по гръб на тревата и впери поглед в небето. — Твоите звезди кои са?

Дънствън легна до нея на студената трева и се загледа в нощното небе. В звездите определено имаше нещо необичайно: може би цветът им беше по-наситен, защото блещукаха като скъпоценни камъчета; може би беше броят им, съзвездията; имаше нещо странно и прекрасно в звездите. Но тогава...

Лежаха един до друг и гледаха небето.

— Какво искаш от живота? — попита самодивата.

— Не знам — призна Дънствън. — Май искам теб.

— Аз си искам свободата.

Дънствън посегна към сребърната верига, която оковаваше китката и глезена ѝ и се губеше в тревата. Дръпна я. Беше по-здрава, отколкото изглеждаше.

— Направена е от котешко дихание, рибешки люспи и лунна светлина, смесени със сребро — каза тя. Не може да се скъса, докато не се изпълнят условията на заклинанието.

— О! — Той пак легна на тревата.

— Не би трябвало да ми пречи, защото е много, много дълга; но се дразня, защото знам, че я има, и освен това много ми липсват бащините ми земи. А и вещицата не е от най-добрите господарки...

И мълкна. Дънствън се наведе над нея, погали я по лицето и усети по пръстите си нещо горещо и мокро.

— Ей, ты плачеш!

Тя не каза нищо. Дънствън я придърпа към себе си и се опита да изтрие сълзите ѝ с голямата си ръка; след това се наведе над разплаканото ѝ лице и плахо, защото не беше сигурен дали постъпва правилно, я целуна по горещите устни.

Тя се поколеба малко, но разтвори устни и езикът ѝ се плъзна в устата му, и Дънствън окончателно и безвъзвратно се изгуби в нея под странните звезди.

Беше се целувал и преди, с момичета от селото, но не беше стигал по-далеч от това.

Ръката му напипа малките ѝ гърди под копринената рокля и докосна твърдите зърна. Тя се притисна към него като удавник и започна да съблича ризата и бричовете му.

Беше толкова дребна, че той се уплаши да не я нарани, дори да не я счуши. Нямаше такава опасност. Тя се загърчи и застена под него, пое дълбоко дъх, повдигна се и го насочи с ръка.

Обсипа лицето и гърдите му със стотици парещи целувки, претърколи се върху него, възседна го, изстена и се разсмя, потна и хълзгава като змиорка, а той се извиваше и влизаше в нея, и ликуваше, изпълнен изцяло от нея и ако знаеше името ѝ, щеше да го крещи на глас.

Накрая понечи да се отдръпне, но тя го задържа в себе си, обви краката си около него и го придърпа толкова силно, че на него му се стори, че двамата заемат едно и също място във вселената. Че в един мощен и всепогъщащ момент са едно същество, даващо и получаващо, докато звездите избледняваха в очакване на зората.

Лежаха един до друг.

Самодивата оправи копринената си рокля и отново доби приличен вид. Дънствън със съжаление си вдигна бричовете. Стисна малката ѝ ръка.

Потта по кожата му изсъхна и му стана студено и самотно.

Вече виждаше чертите ѝ в сивотата на изсветлялото небе. Наоколо животните започнаха да се размърдват: конете тропаха, птиците приветстваха зората и по цялата поляна обитателите на палатките се събудиха и се раздвижиха.

— Хайде, отивай си — тихо каза тя и го погледна с тъга в очите, виолетови като облаците над глетчерите високо в зазоряващото се небе. Целуна го нежно по устата с устни, дъхащи на нектар от къпини, стана и се прибра във фургона зад сергията.

Замаян и самoten, Дънствън тръгна през пазара. Чувстваше се много по-стар от осемнайсетте си години.

Прибра се в обора, свали си ботушите, заспа и се събуди чак по пладне.

На другия ден пазарът се разтури — Дънствън отиде пак там, — чужденците си тръгнаха и животът в Стената се завърна към

нормалния си ход, който може би беше малко по-малко нормален от живота в други села (особено, когато вятърът духаше от определена посока), но като цяло беше достатъчно нормален.

Две седмици след панаира Томи Форестър предложи брак на Бриджит Комфрей и тя прие. А седмица след това г-жа Хемпсток рано сутринта отиде на гости на г-жа Торн. Двете пиха чай в дневната.

— Какъв късмет извади младият Форестър — каза г-жа Хемпсток.

— Права си, скъпа. Вземи си още една кифличка — каза г-жа Торн. — Твоята Дейзи сигурно ще е шаферка.

— Надявам се — каза г-жа Хемпсток. — Стига да е жива.

Г-жа Торн я погледна стреснато.

— Защо, госпожо Хемпсток, да не е болна? Кажи ми, че не е.

— Нищо не яде, госпожо Торн. Топи се. От време на време само пие вода.

— Божичко!

Г-жа Хемпсток продължи:

— Вчера вечерта накрая открих причината. Твоят Дънствън.

— Дънствън ли? Да не е... — Г-жа Торн ужасено вдигна ръка пред устата си.

— О, не, не! — Г-жа Хемпсток побърза да махне с ръка и да стисне устни. — Нищо такова. Просто не ѝ обръща внимание. Не го е виждала сума ти време. Втълпила си е, че вече не я обича, и само стиска кокичето, дето ѝ го даде, и плаче.

Г-жа Торн сложи още чай в чайника, добави вряла вода и призна:

— Честно казано, ние с Торни също се тревожим за Дънствън. Като лунясал е. Не знам с коя друга дума да го опиша. Нищо не похваща. Торни мисли, че трябва да си седне на задника това момче. Каза, че ако се задоми, ще му даде целите Западни ливади.

Г-жа Хемпсток бавно кимна и каза:

— Господин Хемпсток определено няма нищо против да види нашата Дейзи щастлива. Със сигурност ще даде едно от нашите стада като зестра. — Стадата на Хемпстокови бяха известни като най-добрите на десетки мили наоколо: рунтави и интелигентни (за овце) животни с вити рога и здрави копита. Г-жа Хемпсток и г-жа Торн продължиха да пият чай. И така женитбата беше уредена.

Дънстън Торн се ожени за Дейзи Хемпсток през юни. И макар младоженецът да изглеждаше малко разсеян, булката беше по-сияйна и красива от всяко.

Бащите обсъждаха планове за къщата, която щяха да построят за младоженците на Западната ливада. Майките бяха единодушни, че Дейзи е много красива и че било много жалко, дето Дънстън не й разрешил да украси сватбената си рокля с кокичето, което й беше купил от пазара в края на април.

И на това място ние с вас ще ги оставим сред дъждъта от розови листенца, пурпурни, жълти и бели.

Или почти.

Докато се строеше новият им дом, младите живееха в къщурката на Дънстън и със сигурност бяха щастливи; ежедневната работа покрай овцете, доенето и изкарването на паша малко по малко прогониха отсъстващия поглед от очите на Дънстън.

Първо дойде есента, а след нея и зимата. Беше краят на февруари, когато овците се агнеха, когато светът беше студен и зъл вятър виеше из тресавищата и голата гора, когато от оловното небе непрекъснато се сипеха остри ледени кристалчета, и беше шест вечерта и слънцето беше залязло, когато през пролуката в стената някой избути една ракитова кошница. Отначало пазачите от двете страни на пролуката не я забелязаха. В края на краишата гледаха в друга посока, беше тъмно и мокро и бяха заети да потрепват в студа и да гледат с мрачен копнеж към светлините на селото.

А после се разнесе пронизителен и жален рев.

Чак тогава погледнаха надолу и видяха кошницата в краката си. В нея имаше вързоп от промазани с лой вълнени завивки и от вързопа се подаваше зачервено ревяще лице със стиснати очички и гръмогласна гладна отворена уста.

Върху одеялцето на бебето със сребърна карфица беше забодено парче пергамент, а на парчето пергамент с елегантен, макар и малко старовремски почерк пишеше:

Тристан Торн

ВТОРА ГЛАВА

В КОЯТО ТРИСТАН ТОРН ВЪЗМЪЖАВА И ДАВА ПРИБЪРЗАНО ОБЕЩАНИЕ

Годините минаваха.

Следващият Самодивски панаир се проведе по график от другата страна на стената. Младият Тристан Торн, който тогава беше на осем години, не отиде, защото го бяха пратили при някакви, много далечни роднини в едно село на цял ден път от Стената.

Сестра му Луиза, която беше с половин година по-малка от него, отиде на панаира и това бе голямо разочарование за момчето, както и фактът, че Луиза се прибра от пазара със стъклена топка, пълна с искрици светлина, която блестеше в тъмното и осветяваше с мека светлина мрака в детската им стая, докато Тристан донесе от роднините си само отвратителна дребна шарка.

Скоро след това домашната котка се сдоби с три котета: двете черно-бели като нея и едно котенце със синкова козина и очи, които в зависимост от настроението му променяха цвета си от зелен и златист на оранжев, червен и виолетов.

Котето бе дадено на Тристан като компенсация, че не е бил на пазара. То порасна бавно и стана синя котка, най-любвеобилната котка на света, докато една вечер не започна неспокойно да броди из къщата, да мяуче и да святка с очи червени като жарава; и когато бащата на Тристан се прибра от полето, се втурна през вратата и изчезна във вечерния мрак.

Пазачите при пролуката спираха хората, а не котките; и Тристан, който тогава беше дванайсетгодишен, повече не видя синята котка. Беше неутешим. Баща му влезе в стаята му, приседна на ръба на леглото му и каза малко сърдито:

— Тя е по-щастлива от другата страна на стената. При своите. Стига си се измъчвал, момчето ми.

Майка му не каза нищо по въпроса, както всъщност не му казваше почти нищо по всички останали въпроси. Понякога Тристан забелязваше, че майка му го гледа напрегнато, сякаш се опитва да прочете по лицето му някаква тайна.

На другата сутрин, докато отиваха към селското училище, сестра му Луиза го подразни за котката, както го дразнеше за много други неща: за формата на ушите му например (дясното му ухо беше прилепнало към главата и беше почти остро, докато лявото не беше) и за глупостите, които казваше: веднъж, докато се прибираха от училище, ѝ каза, че пухковите бели облачета, струпали се на хоризонта по залез-слънце, били овце. Колкото и след това да ѝ обясняваше, че просто са му заприличали на овце и че били пухкови и бели като овце, Луиза продължи да му се присмива и да го тормози като таласъм; по-лошото беше, че разказа и на другите деца и ги подучи да блеят тихичко „беене“ всеки път, когато Тристан минаваше покрай тях. Луиза си беше родена интригантка и сега само подскачаше в кръг около брат си.

Училището в селото беше добро и под опеката на директорката г-жа Чери Тристан Торн научи всичко за дробите и географската дължина и ширина; можеше на френски да поискава писалка от лелята на градинаря, а даже и писалка от собствената си леля; запомни наизуст всички крале и кралици на Англия от Уилям Завоевателя през 1066-а до Виктория през 1837-а. Научи се да чете и да пише на медна плоча. В селото рядко се отбиваха посетители, но от време на време минаваха амбуланти търговци и продаваха за по едно пени книжки за зловещи убийства, големи любови, мрачни дела и забележителни бягства. Повечето продаваха и нотни листа, по два за пени, и семействата ги купуваха и се събираща около пианото, за да пеят песни като „Узряла череша“ и „В градината на моя татко“.

И така, дните отминаваха и седмиците отминаваха, и годините също отминаваха. Когато стана на четиринайсет, чрез процеса осмоза, от мръсни вицове и прошепнати тайно мръснишки балади Тристан научи заекса. Когато стана на петнайсет, си счупи ръката, защото падна от ябълката пред къщата на г-н Томас Форестър: по-специално от ябълката пред прозореца на стаята на госпожица Виктория Форестър. За голямо свое съжаление зърна съвсем за кратко розовата омагьосваща фигура на Виктория, която беше на възрастта на сестра

му и без никакво съмнение беше най-красивото момиче на сто мили околовръст.

Когато Виктория стана на седемнайсет, а и Тристан също, тя по всяка вероятност — Тристан беше убеден в това — беше най-красивото момиче на Британските острови. Ако някой тръгнеше да спори с него, Тристан щеше да отстоява мнението, че е най-красивото момиче в цялата Британска империя, ако не и в целия свят, и дори щеше да предизвика опонента си на ръкопашен бой. Щеше да е трудно обаче да се намери в Стената човек, който да спори с него: след Виктория Форестър се обръщаха много глави и по всяка вероятност тя беше разбила много сърца.

Описание: имаше сивите очи и сърцевидното лице на майка си и къдревата кестенява коса на баща си. Устните ѝ бяха червени и съвършено оформени, а страните ѝ се изчервяваха красиво, когато говореше, Кожата ѝ беше бяла и много хубава. Когато стана на шестнайсет, се скара жестоко с майка си, защото си беше наумила, че иска да работи като сервитърка в „Седмата сврака“.

— Говорих по този въпрос с господин Бромиос — каза на майка си — и той каза, че няма нищо против.

— Това, против което господин Бромиос има или няма нещо против, няма никакво значение — отговори майка ѝ Бриджит, бивша Комфрей. — Това е извънредно неподходящо занимание за една млада дама.

Стената наблюдаваше битката на характерите с голямо любопитство и гадаеше за нейния изход, защото никой не се осмеляваше да скърши волята на Бриджит Форестър: според нейните съселяни езикът ѝ можеше да вдигне мехури по боята на вратите на плевните и да обели кората на дъбовете. Нямаше човек в селото, който доброволно да желае да се опълчи на Бриджит Форестър, и се говореше, че е много по-вероятно стена да проходи, отколкото Бриджит Форестър да отстъпи в спор.

Виктория Форестър обаче също умееше да постига своето и когато всички останали средства се изчерпеха, а даже и ситуацията да не беше такава, отиваше при баща си, който отстъпваше пред всичките ѝ искания. Но в този случай Виктория остана ужасно изненадана, защото баща ѝ беше на едно мнение с майка ѝ и каза, че работата в кръчмата „Седмата сврака“ не била за добре възпитана млада дама.

След което Томас Форестър вирна брадичка и с това въпросът приключи.

Всички момчета в селото бяха влюбени във Виктория Форестър. И много улегнали господа с прошарени бради също я заглеждаха, когато минаваше по улиците, и за миг ставаха отново момчета с пърхаща походка.

— Казват, че дори господин Мънди бил сред почитателите ти — каза Луиза Торн на Виктория Форестър един майски следобед в ябълковата градина.

Пет момичета бяха насядали под и на клоните на най-старата ябълка в градината. Огромният й ствол беше удобен за сядане и облягане, а когато подухнеше майският ветрец, от клоните на ябълката като сняг се сипеха розови цветчета и падаха по косите и полите на момичетата. Лъчите на следобедното слънце се процеждаха зелени и златисти през листата.

— Господин Мънди е на петдесет и четири и е доста стар — възмути се Виктория Форестър и направи гримаса, с която показва точно колко означават петдесет и четири години, когато си на седемнайсет.

— И освен това вече е бил женен — допълни братовчедката на Луиза Сесилия Хемпсток. — Аз лично не бих желала да се омъжа за някой, който вече е бил женен. Все едно... — тя се замисли за момент — някой да ти е яздил понито.

— Аз пък мисля, че единственото предимство да се омъжиш за вдовец е, че някоя друга вече му е одялала треските — каза Амелия Робинсън. — Пречупила го е, ако щете. И освен това си мисля, че на тази възраст похотта му е отдавна задоволена и намаляла, което би освободило жената от някои доста недостойни задължения.

Под ябълката се разнесе приглушен момичешки кикот.

— И все пак е хубаво да живееш в голяма къща и да си имаш карета с четири коня, и да пътуваш до Лондон на театър или до Бад на бани, или до Брайтън на море, пък, ако ще и мъжът ти да е петдесет и четири годишен — колебливо се обади Люси Пипин.

Другите момичета се разпищяха и започнаха да я замерят с шепи ябълкови цветчета и никоя не пищеше по-силно и не хвърляше повече цветчета от Виктория Форестър.

Тристан Торн, който беше седемнайсетгодишен и само с половин година по-голям от Виктория, беше на половината път от мъжа до момчето и се чувстваше еднакво неудобно и в двете роли; струваше му се, че е слаблен само от лакти и адамови ябълки. Косата му беше кафява като мокра стара слама и стърчеше под всякакви характерни за седемнайсетгодишните ъгли, колкото и да я приглаждаше и решеше.

Беше болезнено срамежлив и — както често се случва с болезнено срамежливите — компенсираше срамежливостта си, като се изявяваше шумно в най-неподходящи моменти. През повечето време беше доволен — или поне толкова доволен, колкото може да е един седемнайсетгодишен младеж, пред когото е целият свят — и когато бленуваше из полята или пред високия тезгях на селската бакалия „Мънди и Браун“, си представяше как се качва на влака за Лондон или за Ливърпул или на кораба през сивия Атлантически океан до Америка и спечелва богатство сред диваците в Новите земи.

Но понякога вятърът духаше откъм стената и донасяше мириз на мента, мащерка и боровинки и в огньовете в камините се забелязваха необичайни цветове. Когато духаше този вятър, всичко спираше да работи, дори кибритените клечки не искаха да се палят.

И именно в тези моменти бляновете на Тристан Торн ставаха странини, пропити с чувство за вина фантазии, объркани и необикновени, за пътешествия през гъсти гори и спасяване на принцеси в дворци, блянове за рицари, тролове и русалки. И когато го връхлитаха такива настроения, се измъкваше от къщи, лягаше на тревата и гледаше звездите.

Малцина от нас са виждали звездите така, както са ги виждали тези хора — нашите градове и села са прекалено светли нощем, — но от село Стената звездите се виждаха като светове или като идеи, неизброими като дърветата в гората и листата по дърветата. Тристан се взираше в тъмното небе, докато в главата му не останеше нито една мисъл, след което се прибираще и заспиваше като труп.

Беше дългуч с потенциал, буре с динамит, което чакаше само някой да му подпали фитила; но такъв човек нямаше и затова в събота, в неделя и вечер Тристан помагаше на баща си във фермата, а денем работеше като писар за г-н Браун в „Мънди и Браун“.

„Мънди и Браун“ беше селският магазин. В него имаше най-необходимите стоки, но по-голямата част от бизнеса се осъществяваше

чрез списъци: селяните даваха на г-н Браун списък на необходимите им неща: от консерви до разтвор за къпане на овцете, от ножове за риба до цигли; писарят в „Мънди и Браун“ съставяше общ списък на всички поръчки, след което г-н Мънди вземаше общия списък, качваше се на каруцата, теглена от два големи товарни коня, и се отправяше към близкия град, за да се върне след няколко дни с каруца, пълна с всякакви стоки.

Беше студен и ветровит ден в края на октомври, от онези дни, в които все изглежда, че ще завали, но така и не завалява, и беше късен следобед. Виктория Форестър влезе в „Мънди и Браун“ със списък, съставен с прецизния почерк на майка й, и удари звънчето до тезгяха.

Когато от задното помещение се появи Тристан Торн, изглеждаше леко разочарована.

— Добър ден, госпожице Форестър.

Виктория се усмихна пестеливо и му подаде списъка.

В него пишеше следното:

1/2 либра саго
10 кутии сардини
1 бутилка кетчуп с гъби
5 либри ориз
1 кутия кленов сироп
2 либри стафиди
1 бутилка кошенил
1 либра ечемично брашно
1 кутия от шилинг какао „Раунтрийс Елект“
3 кутии препарат за лъскане на ножове „Оуки“
6 кутии вакса „Брънзуик“
1 пакет пудра захар „Суинборн“
1 бутилка полировка за мебели
1 шпатула
1 цедка за сос
1 комплект кухненски постелки

Тристан го прочете и затърси в него повод да я заговори: някакъв повод за диалог — какъвто и да е. Чу се да казва:

— Значи оризов пудинг ще правите, госпожице Форестър? — И щом го изрече, усети, че е сбъркал.

Виктория сви съвършените си устни, премигна със сивите си очи и каза:

— Да, Тристан. Ще правим оризов пудинг.

А после му се усмихна и продължи:

— Мама казва, че оризовият пудинг в достатъчно количество помага срещу хрема, настинка и други есенни болежки.

— Моята майка казва същото за пудинга от тапиока — сподели Тристан и забоде списъка на шиша при другите. — Повечето провизии можем да ви доставим утре сутринта, а останалото ще дойде с господин Мънди в началото на другата седмица.

В този момент вятърът задуха толкова силно, че прозорците издрънчаха, а ветропоказателите се завъртяха толкова пъти, че накрая вече не знаеха къде е юг и къде е север.

Огънят в камината на „Мънди и Браун“ хлъцна и се изви във вихрушка от зелено и пурпурно, поръсена със сребристи искри, от онзи тип, които могат да се постигнат, като хвърлиш в пламъците шепа железни стружки.

Вятърът духаше откъм Самодивската страна и от изток и Тристан Торн изведнъж откри в себе си известно количество кураж, който дори не подозираше, че притежава.

— Знаете ли, госпожице Форестър, след няколко минути свършвам работа. Дали да не ви изпратя до вас? На път ми е. — И зачака със свито сърце, докато сивите очи на Виктория Форестър го гледаха развеселено и учудено. След време, което му се стори почти сто години, тя каза:

— Ами добре.

Тристан влезе отзад и осведоми г-н Браун, че си тръгва. А г-н Браун изръмжа не съвсем злонамерено и каза на Тристан, че когато той бил млад, не само оставал до късно всяка вечер и затварял магазина, но и спял на пода само с палтото си за възглавница.

Тристан се съгласи, че е голям късметлия, пожела на г-н Браун лека нощ, след което си взе палтото от закачалката и новото бомбе от полицата за шапки и излезе пред магазина, където го чакаше Виктория Форестър.

Докато вървяха, есенният здрач се превърна в ранна нощ. Тристан усещаше мириза на скорошната зима — смесица от нощна мъгла и ясен мрак и аромат на опадали листа.

Тръгнаха по лъкатушещия път към фермата на Форестърови, белият полумесец на луната висеше в небето и звездите блещукаха в мрака отгоре.

— Виктория — каза след малко Тристан.

— Кажи, Тристан — отвърна Виктория, която досега не беше казала нищо.

— Ще ме сметнеш ли за нахален, ако те целуна? — попита Тристан.

— Да — рязко и студено отвърна Виктория. — Ще те сметна за много нахален.

— О!

Изкачиха хълма, без да си говорят; на върха се обърнаха и погледнаха надолу към Стената, цялата в трепкащи пламъци на свещи и газени лампи в прозорците, топли жълти светлинки, които мамеха и подканваха, а над тях светлините на безчислените звезди, които сияеха и премигваха, блестяха, хладни и далечни и по-многобройни, отколкото някой може да си представи.

Тристан посегна и хвана малката ръка на Виктория. Тя не я дръпна, а попита:

— Видя ли?

— Нищо не видях — каза Тристан. — Гледах тебе.

Виктория се усмихна под лунната светлина.

— Ти си най-красивата на целия свят — изрече от все сърце Тристан.

— Гледай си работата — отвърна Виктория, но не го каза сърдито.

— Какво видя? — попита Тристан.

— Падаща звезда. Доста са чести по това време на годината.

— Вики, ще ме целунеш ли?

— Не.

— Когато бяхме малки, ме целуваше. Целуна ме под Дъба на обетите на петнадесетия ти рожден ден. Целуна ме и на последния Първи май зад обора на баща ти.

— Тогава бях малка. Няма да те целуна, Тристан Торн.

— Щом не искаш да ме целунеш, поне ще се омъжиш ли за мен?
— попита Тристан.

На хълма се възцари тишина. Само октомврийският вятър шепнеше. И след това се разнесе звънлив смях: най-красивото момиче на целите Британски острови се смееше доволно и весело.

— Да се омъжа за теб? — попита невярващо тя. — И защо да се омъжвам за теб, Тристан Торн? Какво можеш да ми дадеш ти?

— Какво мога да ти дам ли? Ще отида в Индия за теб, Виктория Форестър, и ще ти донеса бивни от слонове и перли, големи колкото палеца ти, и рубини като яйце на мушитрънче. Ще отида в Африка и ще ти донеса диаманти колкото топки за крикет. Ще открия извора на Нил и ще го кръстя на тебе. Ще отида в Америка — чак до Сан Франциско, за да копая злато, и ще се върна чак като се сдобия с теглото ти в злато. И като си дойда, ще го сложа в краката ти. Ще отпътувам за далечните северни земи, само да кажеш дума, и ще убия сто бели мечки, за да ти донеса кожите им.

— Беше доста добре, докато не стигна до белите мечки — каза Виктория Форестър. — Но тъй като си момче за всичко в магазин и син на фермер, няма да те целуна; нито пък ще се омъжа за тебе.

Очите на Тристан проблеснаха под лунната светлина.

— Ще отида в Китай заради теб и ще ти докарам огромна джонка, която ще отнема от царя на пиратите, натоварена догоре с изумруди, коприна и опиум. Ще отида в Австралия, на края на света, и ще ти донеса... Мм — той разрови евтините книжлета в главата си, за да си спомни дали някой от техните герои е посещавал Австралия. — Кенгуру — каза накрая. — И опали. — Съвсем сигурен беше за опалите.

Виктория Форестър стисна ръката му.

— И какво ще правя с това кенгуру? Вече трябва да се прибирам, защото майка и татко ще се чудят защо съм се забавила и ще стигнат до някои напълно неоправдани изводи. Защото не съм те целунала, Тристан Торн.

— Целуни ме — примоли се той. — Ще направя, каквото кажеш, само ме целуни, ще изкатеря, която планина кажеш, ще премина, която река кажеш и ще прекося, която кажеш пустиня.

И описа с ръка кръг, като имаше предвид село Стената под краката им и нощното небе отгоре. В съзвездietо Орион ниско над

източния хоризонт една звезда проблесна, премигна и падна.

— За твоята целувка и обещанието за ръката ти ще ти донеса тази паднала звезда — заяви тържествено.

Потръпна. Палтото му беше тънко и беше очевидно, че няма да си получи целувката, което малко го озадачаваше. Многобройните герои от евтините книжлета никога нямаха проблем с целувките.

— Ами добре — каза Виктория. — Тогава ще те целуна.

— Какво? — попита Тристан.

— Когато ми донесеш тази паднала звезда. Същата, която падна току-що, не друга, тогава ще те целуна. А знае ли някой и още какво може да направя? Ето: няма нужда да ходиш нито в Австралия, нито в Африка, нито в Китай.

— Какво!

И тогава Виктория му се изсмя и си издърпа ръката, и тръгна надолу по склона към фермата на баща си. Тристан се затича да я догони.

— Сериозно ли?

— Точно толкова сериозно, колкото ти говориш глупости за рубини, злато и опиум — отвърна тя. — Какво все пак е опиум?

— Нещо, дето го слагат в сиропите за кашлица — отговори Тристан. — Като евкалиптово масло.

— Нещо не ми звучи особено романтично. Както и да е, ти вече не трябваше ли да си тръгнал да търсиш моята паднала звезда? Падна ей там, на изток. — Виктория отново се разсмя. — Глупав хлапак. Бива те само да събираш списъци.

— Ами ако ти донеса падналата звезда? — наглед небрежно попита Тристан. — Какво ще ми дадеш? Целувка? Ръката си?

— Каквото пожелаеш — развеселено отвърна Виктория.

— Заклеваш ли се? — попита Тристан.

До фермата на Форестърови оставаха само стотина метра. В прозорците гореше жълтата и оранжева светлина на газени лампи.

— Разбира се — усмихна се Виктория. Пътят до фермата на Форестърови беше коларски, превърнат в дълбока кал от дъждовете и копитата на конете, от кравите, козите, овцете и кучетата. Тристан Торн падна на колене в калта, без да го е грижа нито за палтото му, нито за вълнените му панталони, и каза:

— Чудесно.

И тогава вятърът задуха от запад.

— Ще те оставя тук, господарка на сърцето ми, защото имам спешна работа на изток — каза Тристан Торн, изправи се, без да го е грижа за калта по коленете и палтото му, поклони се и свали бомбето си.

Виктория Форестър се разсмя на кълъщаия помощник-магазинер и се смя дълго и доволно, и звънливият ѝ смях го следваше надолу по склона и чак до дома.

Тристан Торн тича по целия път до вкъщи. Драки закачаха дрехите му и един клон събори бомбето от главата му.

Нахлу раздърпан и останал без дъх в кухнята в къщата на Западните ливади.

— Виж се на какво приличаш! — каза майка му. — Направо на нищо не приличаш!

Тристан само ѝ се усмихна.

— Тристан? — попита баща му, който на трийсет и пет години все още беше среден на ръст и все още луничав, макар в кестеневите му къдици вече да имаше няколко сребърни нишки. — Не чуваш ли какво ти казва майка ти?

— Извинявайте, татко, майко, но се налага тази вечер да напусна селото. Може да ме няма известно време.

— Я стига глупости! — каза Дейзи Торн. — Да не съм чула и дума повече.

Но Дънствън Торн видя погледа в очите на сина си и каза на жена си:

— Остави ме да поговоря с него.

Тя го изгледа сърдито, но кимна и отвърна:

— Както кажеш. Но кой ще му защие палтото, това питам аз.

И излезе от кухнята.

Огънят съскаше в зелено и виолетово.

— Къде отиваш? — попита Дънствън.

— На Изток — отвърна синът му.

На Изток. Баща му кимна. Имаше два изтоха — на изток към другата окolia отвъд гората и на Изток от другата страна на стената. Нямаше нужда Дънствън Торн да пита, за да разбере кой изток има предвид синът му.

— Ще се върнеш ли?

Тристан се ухили широко.

— Разбира се, че ще се върна.

— Ами хубаво — каза баща му. — Добре тогава. — И се почеса по носа. — Мислил ли си как ще минеш през стената?

Тристан поклати глава.

— Все ще измисля как. Ако трябва, ще си пробия път през пазачите с бой.

Баща му изсумтя.

— Няма да се наложи чак толкова. Я си представи, че ние с теб сме на пост. Не искам никой да пострада. — Почеса се още веднъж по носа. — Иди си събери нещата и целуни майка си за движдане, а аз ще те изпратя до селото.

Тристан събра нещата си, а майка му му даде шест големи червени ябълки, самун хляб и пита сирене и той ги пъхна в торбата. Г-жа Торн не го погледна в очите. Той я целуна по бузата и й махна за движдане. След това слезе в селото с баща си.

Тристан застана за пръв на пост пред пролуката, когато стана на шестнайсет. Дадоха му само едно напътствие: задачата на стражата е каквото и да става, да не допуска никой да излезе от селото през пролуката в стената. Ако не успеят да попречат на желаещия, стражите трябва да вдигнат селото на крак.

Докато вървяха, се зачуди какво ли е намислил баща му. Двамата заедно сигурно щяха да надвият пазачите. А може би баща му беше измислил как да отвлече вниманието им, за да може той да се промъкне през пролуката..., а може би...

Докато минаваха през селото и вървяха към стената, Тристан си представи какво ли не, само не и това, което всъщност стана.

Тази вечер при стената дежуреха Харолд Кръчек и г-н Бромиос. Харолд Кръчек беше синът на мелничаря — як младеж с няколко години по-голям от Тристан. Косата на г-н Бромиос беше черна и къдрава, а очите му бяха зелени и зъбите му бяха бели и миришеше на грозде и гроздов сок, на ечемик и хмел.

Дънстън Торн отиде при г-н Бромиос и застана пред него. Затропа с крака да се стопли в мразовитата вечер.

— Добър вечер, господин Бромиос. Добър вечер, Харолд.

— Добър вечер, господин Торн — отвърна Харолд Кръчек.

— Добър вечер, Дънстън — каза г-н Бромиос. — Как си?

Дънстън отвърна, че е добре, и си поговориха за времето, и стигнаха до съгласие, че времето е лошо за фермерите и че ако се съди по вече узрелите плодчета на зелениката и шишарките на тиса, зимата ще е дълга и сурова.

Докато ги слушаше, на Тристан му идваше да избухне от раздразнение, но все пак си сдържа езика и не каза нищо.

Накрая баща му каза:

— Господин Бромиос, Харолд, и двамата познавате сина ми Тристан, нали?

Тристан нервно си свали бомбето за поздрав. След което баща му каза нещо, което той не разбра.

— И двамата знаете откъде дойде, нали?

Г-н Бромиос кимна и не каза нищо. Харолд Кръчбек каза, че бил чувал разни неща, но че човек не трябало да вярва на хорските приказки.

— Е, в случая са верни — каза Дънстън. — И дойде времето той да се върне.

— Има една звезда... — понечи да обясни Тристан, но баща му изшътка да мълчи.

Г-н Бромиос се потърка по брадичката и прокара ръка през гъстите си черни къдици.

— Ами добре. — Обърна се към Харолд и тихо му каза нещо, което Тристан не чу.

Баща му сложи в дланта му нещо студено.

— Върви, момчето ми. Иди и донеси тази звезда и нека Бог и ангелите да те пазят.

И пазачите на портала г-н Бромиос и Харолд Кръчбек отстъпиха встрани и го пуснаха да мине.

Тристан мина през пролуката и стъпи на поляната от другата страна.

Обърна се да погледне застаналите в пролуката трима мъже и се зачуди защо го бяха пуснали.

След това с торбата в едната ръка и с нещото, което баща му беше пъхнал в другата, Тристан Торн тръгна по полегатия склон към гората.

С всяка негова крачка студът отслабващ и когато стигна до гората на върха на хълма, Тристан с изненада установи, че луната грее

ярко през клоните на дърветата. Изненада се, защото луната беше изгряла само преди час, а двойна беше изненадата му, защото беше изгряла във вид на тънък сребърен полумесец, а луната, която сега грееше над главата му, беше пълна и златна, и ярка.

Студеното нещо в шепата му звънна като стъклена камбанка и той го вдигна на лунната светлина. Беше кокиче, направено от стъкло. Топъл ветрец погали лицето на Тристан: миришеше на мента, на боровинкови листа и узрели червени джанки; и чак сега Тристан Торн осъзна какво е направил. Беше навлязъл в Самодивската страна, за да търси паднала звезда, без абсолютно никаква представа нито как ще я намери, нито как ще оцелее, докато се опитва да я намери. Погледна назад и се учуди, че още вижда светлините на Стената: трепкаха, размити като в омара, и бяха така примамливи...

И разбра, че ако се върне, никой няма да му се присмее — нито баща му, нито майка му, нито дори Виктория Форестър, която сигурно само щеше да му се усмихне, като го види следващия път, и да го нарече „ момче за всичко“, и да добави, че паднали звезди не се намират лесно. Тристан се поколеба.

Помисли си за устните на Виктория, за сивите ѝ очи и за смеха ѝ. Изправи рамене и нагласи кристалното кокиче в илика на вече разкопчаното си палто. И понеже беше твърде невеж, за да го е страх, и твърде млад, за да се впечатлява, Тристан Торн пое отвъд познатите ни земи...

... и навлезе в Самодивската земя.

ТРЕТА ГЛАВА

В КОЯТО СЕ СРЕЩАМЕ С МНОГО ДРУГИ ЛИЧНОСТИ, ПОВЕЧЕТО ЖИВИ И ДО ДНЕС И ПРОЯВЯВАЩИ ИНТЕРЕС КЪМ СЪДБАТА НА ПАДНАЛАТА ЗВЕЗДА

Крепостта Бурелом е издялана на най-високия връх на планината Хуон от първия лорд на Бурелом, който управлявал в края на Първата епоха и в началото на Втората. След това е разширявана, благоустроявана, дълбана и под нея са прокарани тунели от следващите лордове на Бурелом, докато първоначалният планински връх не заприличал на забит в небето изкусно издялан зъб на огромен сив гранитен звяр. Самият Бурелом се издига високо в небето, където буреносните облаци се събират, преди да се спуснат в ниското, за да излеят дъждъ и да изсипят светкавиците си и опустошителната си сила върху земята.

Осемдесет и първият лорд на Бурелом умираше в покоите си, издълбани в най-високия връх като дупка в развален зъб. Има смърт и отвъд земите, които познаваме.

Беше призовал децата си до смъртното си ложе, живите и мъртвите, и сега те трепереха от студ в гранитната зала. Бяха заобиколили леглото и чакаха почтително, живите от дясната му страна, мъртвите от лявата.

Четирима от синовете му бяха мъртви: Секундус, Квинтус, Квартус и Секстус, и сивите им фигури стояха неподвижно, нематериални и безмълвни.

Трима от синовете му още бяха живи: Примус, Терциус и Септимус. Те стояха веществено и неловко в дясната част на залата, пристъпваха от крак на крак и се почесваха по страните и носовете, сякаш засрамени от безмълвния покой на мъртвите си братя. Не гледаха към другия край на залата, към мъртвите си братя, и се

държаха — доколкото можеха — все едно са сами с баща си в тази студена зала, от чиито, огромни изсечени в гранита прозорци духаха студени ветрове. И дали беше така, защото не виждаха мъртвите си братя, които бяха убили (всеки по един с изключение на Септимус, който беше убил Квинтус и Секстус, като беше отровил първия с блюдо от змиорка с ароматни подправки и бе пренебрегнал изяществото за сметка на ефикасността и гравитацията, като една нощ беше бутнал Секстус в пропастта, докато се наслаждаваха на бурята далеч долу), или пък ги разяждаше вина и се бояха от откровения или от призраци, така че предпочитаха да не им обръщат внимание, това баща им не знаеше.

Лично осемдесет и първият лорд се беше надявал, докато времето му изтече, шестима от седемте млади лордове на Бурелом да са мъртви и да е останал жив само един. Той щеше да стане осемдесет и вторият лорд на Бурелом и лорд на Високи чукари; в крайна сметка точно така се беше сдобил самият той с титлата си преди няколкостотин години.

Но днешната младеж беше кекава, не ставаше за нищо и не притежаваше целеустремеността и енергията, които той помнеше от младините си...

Някой говореше нещо и той се насили да се съредоточи.

— Татко — повтори Примус с плътния си бутмящ глас, — всички сме тук. Какво искаш от нас?

Старецът го погледна. Със зловещо свистене вкара въздух в дробовете си и с висок и студен като самия гранит тон изрече:

— Умирам. Скоро времето ми ще изтече и вие ще отнесете тялото ми дълбоко в планината в Залата на предците и ще го положите — ще положите мен — в осемдесет и първата дупка, която ще видите, а именно в първата незаeta, и ще ме оставите там. Ако не го сторите, всички ще бъдете прокълнати и крепостта Бурелом ще се срине.

Тримата му живи синове не казаха нищо. Но сред четиримата мъртви се надигна ропот: може би от съжаление, че техните останки са били изкълвани от орли или отнесени от бързи реки, премятани през водопади и потънали в морето, за да не почиват никога в Залата на предците.

— А сега. Въпросът с наследяването. — Гласът на господаря излизаше със свистене като въздух от пробит мях. Живите му синове

вдигнаха глави: Примус, най-големият, с бели косми в гъстата черна брада, с гърбав нос и сиви очи, погледна с очакване; Терциус, чиято брада беше рижаво-златиста, а очите му жълто-кафяви, погледна враждебно; Септимус, с черна и още мека брада, висок и подобен на гарван, погледна безизразно, както гледаше винаги.

— Примус, отиди до прозореца.

Примус отиде до дупката в скалата и погледна навън.

— Какво виждаш?

— Нищо, сър. Виждам нощното небе над нас и облаците под нас.

Старецът потрепери под мечата кожа, с която беше завит.

— Терциус. Иди до прозореца. Какво виждаш?

— Нищо, татко. Каквото ти каза и Примус. Нощното небе над нас с цвят на синина и пелена от облаци под нас, цялата сива и вълниста.

Очите на стареца се стрелнаха като дивия поглед на хищна птица.

— Септимус. Ти. Прозорецът.

Септимус отиде до прозореца и застана отстрани, макар и не много близо до двамата си по-големи братя.

— Ами ти? Какво виждаш?

Септимус погледна през дупката. Вятърът хапеше лицето му и насиљзваше очите му. Една звезда премигна леко в индиговосиньото небе.

— Виждам звезда, татко.

— Аха — изсвистя гласът на осемдесет и първия лорд. — Отнесете ме до прозореца. — Четиридесета му мъртви синове гледаха тъжно, докато тримата живи го носеха към прозореца. Старецът се изправи, или почти успя, подпрян тежко на раменете на децата си, и се загледа в оловното небе.

Разкривените му пръсти с стекли кокалчета напипаха топаза, който висеше на врата му на дебела сребърна верижка. Верижката се скъса като паяжина. Той протегна топаза в дланта си, краищата на сребърната верижка висяха.

Мъртвите лордове на Бурелом си зашепнаха нещо с гласовете на мъртвите, които приличат на звука, когато вали сняг: топазът беше Властица над Бурелом. Този, който го носеше, беше лорд на Бурелом,

стига да беше от кръвта на Бурелом. На кого ли от оцелелите си синове щеше да го даде осемдесет и първият лорд?

Живите синове не казаха нищо, само гледаха съответно с очакване, враждебност и безразличие (но това безразличие беше измамно като безразличието на скала, която осъзнаваш, че не можеш да изкачиш чак когато си стигнал до половината и няма никакъв начин да слезеш долу).

Старецът се дръпна от ръцете на синовете си и се изправи, висок и достолепен. За миг отново беше господарят на Бурелом, победил Северните таласъми в битката при Чукарест връх; направил осем деца — седем от тях момчета — на три съпруги; убил и четиримата си братя в единоборство още преди двайсетгодишната си възраст, макар най-големият му брат да беше почти пет пъти по-възрастен от него и могъщ и прославен воин.

Именно този мъж вдигна сега топаза и каза четири думи на отдавна мъртъв език, думи, които увиснаха във въздуха като удари на огромен бронзов гонг.

И после запрати камъка към небето. Живите братя ахнаха, когато камъкът опиша дъга над облаците, достигна онова, което определено беше зенитът на траекторията му, а после противно на всички физически закони продължи да се издига в небето. На небето вече блещукаха и други звезди.

— На този, който намери камъка, който е Властта над Бурелом, оставям благословията си и господството над Бурелом и всичките му владения — каза осемдесет и първият лорд и докато говореше, гласът му изгуби силата си и той отново стана стар, много, стар, като вятър, духащ през изоставена къща.

Братята, живи и мъртви, не откъсваха очи от камъка. Той продължи да се издига в небето и накрая се изгуби от поглед.

— Орли ли да впрегнем, за да ни отнесат в небето? — озадачено и раздразнено попита Терциус.

Баща им не каза нищо. Последната дневна светлина угасна и звездите увиснаха над главите им, неизброими и великолепни.

Една падна.

Терциус реши, макар да не беше сигурен, че това е първата вечерна звезда, същата, която беше забелязал брат му Септимус.

Звездата се запремята — петънце светлина в нощното небе — и пропадна някъде на юг и на запад от тях.

— Край — прошепна осемдесет и първият лорд, падна на пода на каменната зала и не помръдна повече.

Примус се почеса по брадата и сведе поглед към трупа.

— Направо ме сърбят ръцете да изхвърля дъртото копеле през прозореца. Каква беше тази идиотщина?

— По-добре недей — каза Терциус. — Ще вземе Бурелом да се срине. Или пък да си навлечем проклятие, нали така. По-добре го занеси в Залата на предците.

Примус вдигна тялото на баща си и го положи върху кожите на леглото.

— Да кажем на хората, че е мъртъв.

Четиридесет мъртви братя се бяха скучили заедно със Септимус пред прозореца.

— Според теб за какво си мисли? — попита Квинтус Секстус.

— Чуди се къде е паднал камъкът и как да стигне до него пръв — отвърна Секстус и си припомни падането си от скалите към вечността.

— Надявам се — каза покойният осемдесет и първи лорд на Бурелом на четиридесет си мъртви синове. Но тримата, които още не бяха мъртви, не чуха нищо.

Въпросът „Колко е голяма Самодивската страна?“ няма прост отговор.

В крайна сметка Самодивската страна не е една земя, едно княжество или едно владение. Картите на Самодивската страна са ненадеждни и на тях не може да се разчита.

Говорим за кралете и кралиците на Самодивската страна като че ли говорим за кралете и кралиците на Англия. Но Самодивската страна е по-голяма от Англия и е по-голяма от целия свят (защото още от зората на времето всяка земя, прогонвана от картите от изследователите и смелчаци, доказвали, че не съществува, намира убежище в Самодивската страна; и така, по времето, когато пишем за нея, тя вече е наистина най-голямото място, в което има всякакви терени и ландшафти). Тук наистина има дракони. А също и грифони, лами, крилати коне, василиски и хидри. Има и всякакви по-познати ни

животни, като например котки — любвеобилни и надменни, кучета — благородни и подли, вълци и лисици, орли и мечки.

В средата на горичката, толкова гъста и тъмна, че си беше почти непроходим лес, имаше къщурка от тръстика, пръти и спечена сива глина. И в тази къщурка имаше нещо особено зловещо. Малко жълто птиче стоеше на пръта в клетката пред къщата. Не пееше, беше тъжно умълчано, с разрошени избелели пера. Старата бяла боя на вратата се лющеше.

В къщурката имаше само една стая. От гредите на тавана висяха бутове и наденици, а също и един препариран крокодил. Огън от торф димеше в огнището до стената. Трите легла — едното голямо и старо, другите две колкото походни креватчета — бяха завити с одеяла.

В единия ъгъл имаше готварски съдове и голяма прашна ракла, вероятно празна. Прозорците бяха толкова мръсни, че през тях не се виждаше нищо, навсякъде се стелеше дебел пласт мазен прах.

Единственото чисто нещо в къщата беше огледалото от черно стъкло, високо повече от човешки ръст и широко като църковна врата, подпряно на стената.

Къщата принадлежеше на три старици. Редуваха се да спят на голямото легло, да готвят обяд, да слагат в гората капани за дребни животни, да вадят вода от дълбокия кладенец зад къщата.

Трите старици почти не си говореха. В къщурката имаше и три други жени. Те бяха слаби, мургави и весели. Помещението, което обитаваха, беше много по-голямо от къщата; подът му беше от оникс, а колоните му бяха от обсидиан. Зад него имаше двор, от който се виждаха звездите и небето. В двора имаше фонтан и от статуята на изпаднала в екстаз русалка с широко отворена уста бликаше вода. Прозрачните черни струи падаха в езерото и то разклащаше отразените звезди.

Трите жени и тяхната къща бяха в черното огледало. Трите старици бяха Лилим — кралицата на вещиците — сам-сами в гората.

Трите жени в огледалото също бяха Лилим: но дали бяха потомки на стариците, или техни сенки и дали само селската къщурка в гората беше истинска, или пък някъде другаде Лилим живееха в черна зала с фонтан във формата на русалка под звездите, никой не знаеше, освен самата Лилим.

Този ден едната старица се върна от гората с белка с прерязано гърло.

Остави я на прашната дъска за рязане и извади остьр нож. Отряза лапичките и главата и с едната си мръсна ръка одра животинчето, сякаш събличаше пижамката на дете; пусна трупчето и попита с треперлив глас:

— Червата?

Най-дребната, най-старата и най-рошавата от трите старици, която се клатеше в люлеещия стол, отвърна:

— Може.

Първата старица вдигна белката и й разряза корема. Вътрешностите ѝ се изсипаха на дъската, червенолилави като слива, лъскави като мокри скъпоценни камъни върху прашното дърво.

— Елате бързо! Елате бързо! — изписка старицата, разбута внимателно вътрешностите на белката с ножа и отново изписка.

Бабишкера на люлеещия стол се изправи. (В огледалото мургавата жена се протегна и се надигна от дивана.) Последната старица, която беше навън, побърза да влезе и викна още от прага:

— Какво става?

(В огледалото трета млада жена се присъедини към другите две. Бюстът ѝ беше малък и стегнат, очите ѝ бяха тъмни.)

— Вижте. — Първата старица посочи с ножа. Очите им, безцветносиви от преклонната възраст, примижаха и се вгледаха в червата.

— Най-после — каза едната.

— Съвсем навреме — каза другата.

— И коя от нас ще иде да я намери? — попита третата.

Трите жени затвориха очи и три старчески ръце заровиха във вътрешностите на дъската. Една старческа шепа се отвори.

— Аз хванах бъбрек.

— Аз черен дроб.

Трета шепа се отвори. Шепата на най-старата Лилим.

— Аз хванах сърцето — триумфално изрече тя.

— С какво ще пътуваш?

— Със старата ни каручка, теглена, от каквото намеря по пътищата.

— Ще ти трябват доста годинки.

Най-старата кимна.

Най-младата, тази, която беше влязла в къщата последна, отиде мъчително бавно до високия разнебитен шкаф и се наведе. Измъкна от най-долното чекмедже ръждясала желязна кутия и я занесе на сестрите си. Кутията беше омотана с три върви, всяка завързана с различен възел. Трите старици развързаха всяка своя възел, после онази, която беше донесла кутията, я отвори.

На дъното блестеше нещо златно.

— Не е останало много — въздъхна най-младата Лилим, която беше стара още докато живееха под морето.

— Значи стана добре, че намерих нова, не съм ли права? — каза най-възрастната и пъхна разкривената си ръка в кутията. Нещото златно се опита да избяга, но тя го улови, трепкащо и сияйно, отвори уста, лапна го и го глътна.

(В огледалото трите жени я гледаха втренчено.) Центърът на нещата се разтресе и разклати. (От черното огледало вече гледаха две жени.) В къщата две старици наблюдаваха със смесица от завист и надежда високата красива жена с черна коса, черни очи и червени, червени устни.

— Леле, колко е мръсно тук — каза тя и отиде до леглото. До него имаше голяма дървена ракла, покрита с избелял гоблен. Тя махна гоблена, отвори раклата и започна да рови в нея.

— Ето я — каза и извади една алея рокля. Хвърли я на леглото и съблече парцалите, с които беше облечена, докато беше старица.

Двете ѝ сестри бяха впили лаком поглед в младата ѝ снага.

— Когато се върна с нейното сърце, ще има колкото си искали години за всички ни — каза тя и огледа неодобрително косматите лица и хълтналите очи на сестрите си. Сложи си на китката кървавочервена гривна във формата на змия, захапала опашката си.

— Звезда — обади се една от сестрите.

— Звезда — повтори като ехо другата.

— Точно така — каза вещерската кралица и си сложи сребърна диадема. — Паднала звезда.

На поляната около езерото беше нощ, небето беше обсипано с безброй звезди.

Между листата на брястовете и в папратите святкаха и гаснеха светулки — като светлини на непознат далечен град. Видра се гмурна в потока, който се вливало в езерото. Семейство белки дойде до водата и се напи. Съсел си намери лешник и загриза твърдата му черупка с острите си зъби не защото беше гладен, а защото беше омагьосан принц, който щеше да възвърне облика си, когато изяде Лешника на мъдростта. Въодушевлението му обаче го направи непредпазлив и той не видя сянката, която препречи лунната светлина. Сова го стисна с острите си нокти и отново се издигна в нощта.

Съселът изтърва лешника, той падна в потока и една съомга го налапа. Совата пък излапа съсела на две хапки и от клюна й остана да стърчи само опашката — като връзка за обувки. Нещо сумтеше и пухтеше, докато се промъкваше през гъсталака — язовец, помисли си совата (самата тя омагьосана и с възможност да си възвърне истинския облик само ако изяде съсел или мишка, която е изяла Лешника на мъдростта), или мече.

Листата шумоляха, водата ромолеше и поляната се изпълни с идваща някъде отгоре светлина, чиста бяла светлина, която ставаше все по-ярка. Совата я видя отразена в езерото, ослепително блестяща чиста светлина, толкова силна, че тя закри очите си с крило и отлетя в гората. Всички животни се заозъртаха ужасено.

Отначало светлината в небето беше по-малка от луната, но след това се уголеми безкрайно и цялата поляна се разтърси и потрепери и всички същества затаиха дъх, а светулките засияха по-ярко от всяко, убедени, че това най-после е любов, но какво от това...

И тогава...

И тогава се чу пукот, рязък като изстрел, и светлината, изпълнила полянката, угасна.

Или почти. В лещака нещо продължи да блести, като облаке от звезди.

Чу се глас, ясен висок женски глас, който каза:

— Ох. — А след това много тихо: — Мамка му! — След което още веднъж: — Ох...

И повече не каза нищо, и на полянката настъпи тишина.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ЩЕ СТИГНА ЛИ ДО ТАМ, ДОКАТО СВЕЩ ГОРИ?

С всяка крачка на Тристан октомври се отдръпваше; колкото повече вървеше, толкова повече имаше чувството, че навлиза в лятото. През гората имаше пътека с високи храсти от едната страна и той вървеше по тази пътека. Високо над него звездите сияеха и примигваха, а пъlnата луна светеше в златно като узряла царевица. На лунната светлина в храстите се виждаха диви рози.

Доспа му се. Повървя още малко, но след това си съблече палтото, пусна на земята голямата си кожена торба — от онзи вид, който след двайсет години щеше да се нарича мешка, — отпусна глава върху нея и се зави с палтото.

Впери поглед в звездите; заприличаха му на танцьорки, изящни и елегантни, изпълняващи танц почти необятен в сложността си. Представи си, че вижда лицата им; бледи, леко усмихнати, прекарали толкова много време над света да наблюдават суетата, радостта и болката на хората долу, че нямаше как да не се развеселяват всеки път, когато поредното малко човешко същество си повярваше, че е центърът на света, както го правим всички.

И тогава Тристан се сети, че сънува, защото влезе в спалнята си, която същевременно беше и класната стая в селското училище в Стената: и г-жа Чери чукаше по черната дъска и ги призоваваше към тишина, а Тристан сведе поглед към плочата си да види кой урок са взели, но не можа да прочете какво е написал. Тогава г-жа Чери, която толкова много приличаше на майка му, че той се учуди как досега не е забелязал, че са една и съща жена, го вдигна да каже на класа датите на всички крале и кралици на Англия...

— Извинете — каза в ухото му един малък и космат глас, — имате ли нещо против да сънувате малко по-тихо? Вашите сънища заглушават моите, а ако има нещо, в което да не ме бива, това са

датите, Уилям Завоевателя, хиляда шейсет и шеста? Само това знам, обаче и него бих сменил за една танцуваща мишка.

— Мм? — каза Тристан.

— Малко по-тихо, ако обичате — каза гласът.

— Извинявайте — отвърна Тристан и след това сънищата му бяха все за мрака.

— Закуска? — каза нечий глас до ухото му. — Гъби, задушени в масло с див чесън.

Тристан отвори очи: слънчевите лъчи грееха през храсталака с дивите рози и багреха тревата в златно и зелено. Миришеше божествено.

Пред него се появи калаена купа.

— Не е кой знае какво — каза гласът. — Селска манджа. Не е като за изискани господа, но тези като мен ценят хубавите гъби.

Тристан премигна, бръкна в купата, и извади с пръст една голяма гъба. Беше гореща. Отхапа предпазливо и усети сока ѝ. Беше най-вкусното нещо, което беше опитвал, и след като я сдъвка и я гълтна, го каза.

— Много мило от твоя страна — каза дребното човече, седнало от другата страна на малкия огън, който припукваше и димеше в утринния въздух. — Определено много мило. Но ти знаеш и аз знам, че това са просто задушени гъби и че не са кой знае какво...

— Има ли още? — попита Тристан, осъзнал колко е гладен: понякога така става, като хапне човек.

— Аха, ей на това вече му викам добро възпитание — каза съществото; носеше голяма провиснala широкопола шапка и торбесто палто. — „Има ли още?“ — ми вика като че ли са пържени пъдпъдъчи яйца и пущена газела с трюфели, а не прости гъби с вкус на нещо умряло преди седмица, дето направо не се ядат. Ха, на това му се вика възпитание.

— Честно, наистина бих хапнал още една гъбка — каза Тристан. Ако не ви затруднява.

Човечето — ако принадлежеше към човешкия род, в което Тристан силно се съмняваше — въздъхна скръбно, бръкна с ножа си в цвъртящия на огъня тиган и сложи две големи гъби в калаената купичка на Тристан.

Тристан ги подуха, за да изстинат, и ги изяде с пръсти.

— Я се виж! — каза едновременно гордо и сърдито дребното космато създание. — Ядеш тези гъби като че ли ти харесват и като че ли не са с ужасен вкус на талашит и проядено от червеи дърво.

Тристан си облиза пръстите и увери благодетеля си, че това са най-хубавите гъби, които е имал честта да опита някога.

— Това го казваш сега — отвърна създанietо с мрачно задоволство, — но няма да го кажеш след един час. Червата ти несъмнено няма да се съгласят с теб, както когато на рибока жена му не се съгласи с мъжа си за русалката. И ги чуха от Гарамонд чак до Бурелом. Ега ти езика! Още се изчервявам, като си спомням думите им! — Дребната космата личност въздъхна дълбоко. — Като стана въпрос за червата, ми се налага да се погрижа за моите ей зад онова дърво. Би ли ми оказал огромната чест да ми пазиш торбата? Ще съм ти много задължен.

— Разбира се — любезно отвърна Тристан.

Дребното космато човече изчезна зад един дъб; Тристан чу няколко пъшкания, после въздишка, а после новият му приятел се появи отново и каза:

— Готово. Навремето познавах един от Пафлагония. Значи всяка сутрин, след като се събудеше, той поглъща по една жива змия. Казваше, че така поне за едно бил сигурен — че цял ден няма да му се случи нищо по-неприятно. Естествено, преди да го обесят, го накараха да изяде кофа космати стоножки, така че твърдението му може би е било малко необмислено.

Тристан също се извини, отиде зад дъба и се изпика. До дървото имаше купчинка изпражнения, които със сигурност не бяха човешки. Приличаха на заешки дърдонки.

— Аз съм Тристан Торн — каза, след като се върна.

Сервиралият закуската му вече беше раздигнал нещата си — тигани и така нататък — и ги беше напъхал в торбата си.

Той свали шапка, притисна я към гърдите си и погледна Тристан.

— Омагьосан. — И потупа чантата си. На нея пишеше: ОМАГЬОСАН, ОМАЯН, ПОБЪРКАН И ОБЪРКАН. — Бях объркан — призна, — но нали знаеш как става.

И тръгна по пътеката. Тристан закрачи след него и подвикна:

— Ей, почакай! Не може ли малко по-бавно? — Защото въпреки огромната торба (която напомни на Тристан за товара на Кристиян в

„Пътешествието на пилигрима“ — една книга, от която г-жа Чери им четеше всеки понеделник сутрин, без да пропуска да им напомни, че е написана от калайджия, но книгата въпреки това си я биваше) дребосъкът — Омагьосан — дали това му беше името? — се отдалечаваше от него бързо като катерица на дърво.

Съществото се обърна.

— Какво има?

— Не мога да вървя бързо като тебе — призна Тристан. — Ужасно си бърз.

Косматият дребосък забави крачка.

— Сигурно — отбеляза, докато Тристан подтичваше след него.

— От толкова отдавна съм сам, че съм отвикнал да си нагаждам крачката.

Тръгнаха рамо до рамо под процеждащите се през младите листа златистозелени лъчи на слънцето. Тристан отдавна беше забелязал, че такава светлина има само през пролетта. Зачуди се дали лятото не е върнато, както времето се беше върнало преди октомври. От време на време забелязваше нещо шарено в някое дърво или храст, а косматият дребосък казваше нещо от рода на: „Синъо рибарче. Викат му господин Рибарче. Красива птица“ или: „Пурпурно колибри. Пие нектар от цветята. В момента мъти“, или: „Сипка. Не обичат да ги приближава човек и ако се опиташ да ги разгледаш отблизо, ще си докараш беля с тези лудетини“.

Седнаха да обядват до един ручей. Тристан извади хляба, сладките червени ябълки и питата сирене — твърдо и ронливо, — които му беше дала майка му. И макар дребосъкът да огледа подозрително хляба и сиренето, в крайна сметка яде и дори си облиза пръстите, след което захрупа една ябълка. После напълниха чайника от ручея и си свариха чай.

— Защо не ми разкажеш с какво си се заел? — попита косматкото, докато пиеха чай.

Тристан се замисли, после каза:

— Идвам от село Стената, където живее една млада дама, Виктория Форестър. Няма равна сред жените и именно на нея и единствено на нея съм посветил сърцето си. Лицето ѝ е...

— Обичайният комплект ли? — попита създанието. — Очи? Нос? Зъби? Всичко, което се полага?

— Естествено.

— Значи можеш да пропуснеш тази част. Ще я приемем за даденост. И каква тъпотия те е пратила да свършиш тази млада дама?

Тристан оставил канчето с чая, стана и го изгледа обидено.

— Защо си въобразяващ, че моята възлюбена ми е възложила някаква глупава задача? — попита с тон, за който бе убеден, че е изпълнен с надменност и презрение.

Дребосъкът го изгледа с очи като черни мъниста.

— Защото това е единствената причина хлапак като теб да има глупостта да влезе в Самодивската страна. Единствените представители на твоя род, които идват тук, са менестрелите, влюбените и лудите. Не ми приличаш на менестрел и — ще ме извиниш, младежко, но е истина — си нормален и обикновен като това сирене. Значи е любов, ако питаш мен.

— Но всеки влюбен в сърцето си е луд, а в главата си менестрел — заяви Тристан.

— Сериозно? — усъмни се дребосъкът. — Не бях забелязвал. Та значи има някаква млада дама. Богатство ли те прати да търсиш тук? Навремето беше много популярно. Навсякъде щъкаха разни младоци и търсеха купчини злато, отнели стотици години на някой беден дракон или чудовище да ги събере.

— Не. Не богатство. Всъщност дадох обещание на младата дама, която споменах. Аз... значи ние се разхождахме и аз ѝ обещавах разни неща, и тогава видяхме падаща звезда и аз ѝ обещах да ѝ я донеса. Падна... ей там. — И махна с ръка към една планина общо взето на изток.

Дребният косматко се почеса по брадичката; или по муцунката?

— Знаеш ли какво бих направил на твоето място?

— Не — обнадеждено отвърна Тристан. — Какво?

Дребосъкът си избърса носа.

— Щях да ѝ кажа да си завре физиономията в кочината и щях да изляза и да си намеря друга, която да ме целууне, без да ми иска целия свят. Няма начин да не намериш, повярвай ми. Там, откъдето идваш, с лопата да ги ринеш.

— За мен няма други момичета — уверено заяви Тристан.

Дребосъкът изсумтя.

Събраха си багажа и тръгнаха пак.

— Сериозно ли говореше? — попита дребосъкът. — За падналата звезда?

— Да.

— Е, на твоето място не бих я споменавал. Има хора, които ще проявят нездрав интерес към подобна информация. По-добре си мълчи. Но и не лъжи.

— Какво да казвам тогава?

— Ами например, ако те попитат откъде идваш, можеш да кажеш: „Оттам“, а като те попитат къде отиваш, кажи: „Натам“.

— Ясно — каза Тристан.

Пътеката ставаше все по-неразличима. Студен вятър разроши косата на Тристан и той потрепери. Навлязоха в сива гора от тънки бледи брези.

— Според теб далеч ли е? — попита Тристан. — До звездата?

— Колко мили са до Вавилон? — реторично попита дребосъкът и добави: — Последния път, като бях тук, тази гора я нямаше.

А колко мили са сега до Вавилон, кажи?

Безчет по десет плюс безброй по три

Ще стигна ли дотам, докато свещ гори?

Ще стигнеш, ще се върнеш,

бързичко и пеш,

но не забравяй, трябва ти и свещ.

— Точно така — каза косматият дребосък и се озърна може би малко нервно.

— Най-обикновена песничка — каза Тристан.

— Обикновена песничка?! Боже мой, отсам стената дават седем години каторга за тази песничка. А там, откъдето идваш, без дори да се замислите, ги пеете на бебетата заедно с „Нани-на“... Не ти ли е хладничко, момко?

— А бе май наистина захладня.

— Я се огледай. Да виждаш пътеката?

Тристан премигна. В сивата гора беше изгубил всякакво усещане за светлина, цвят и разстояние. Беше си мислил, че вървят по пътеката, но сега, като се опита да я види, тя трептеше и изчезваше като

зрителна измама. Беше възприемал онова дърво и онова дърво, и онази скала като маркери на пътеката..., но пътека нямаше, само сумрак и здрач, и бледи дървета.

— Е, сега я загазихме — тихо каза дребосъкът.

— Да бягаме ли? — Тристан си свали бомбето и го притисна към гърдите си.

Дребосъкът поклати глава.

— Няма смисъл. Влязохме в капана и ще си останем в него, колкото и да бягаме.

Приближи се до най-близкото дърво — високо, бяло, приличаше на бреза — и го изрита здраво. От клоните се отрониха няколко изсъхнали листа, а след тях със сух шепот — и нещо бяло.

Тристан се наведе да го разгледа; беше скелет на птица, чист, бял и изсъхнал.

Дребосъкът потрепери и каза:

— Лоша работа. Ако се съди по това, оттук не може да се измъкнем и с летене. — Побутна скелета с подобния си на лапа крак.

— Можем да пробваме да копаем в земята, но не вярвам да свърши много работа...

— Дали да не се въоръжим? — попита Тристан.

— Да се въоръжим ли?

— Преди да дойдат.

— Преди да дойдат, ли? Ами че те са тук, глупако. Дърветата.

Това е суха гора.

— Каква суха гора?

— Аз съм виновен — трябаше да внимавам повече накъде вървим. Сега никога няма да си намериш звездата, а аз никога няма да си получа покупката. Някой ден някой беден нещастник ще се изгуби в тая гора и ще ни намери лъскавите скелети.

Тристан се огледа. В сумрака му се стори, че дърветата са се скучили по-нагъсто, макар всъщност да не беше видял нещо да се движи. Зачуди се дали дребосъкът не е луд.

Нещо го ужили по ръката. Той го плесна и си погледна дланта. Очакваше да види насекомо. Видя бледожълто листо. Листото падна на земята със сухо шумолене. На ръката му набъбна капка червена кръв. Гората зашепна.

— И какво сега? — попита Тристан.

— Не знам. Ако знаехме къде е истинската пътека... даже сухата гора не може да унищожи истинската пътека. Може само да я скрие от нас... — Дребосъкът сви рамене и въздъхна.

Тристан вдигна ръка и потърка челото си.

— Аз... знам къде е пътеката. — И посочи. — Ето там.

Мънистените очички на дребосъка блеснаха.

— Сигурен ли си?

— Да. През онзи шубрак и нагоре и надясно. Там е.

— Откъде знаеш?

— Знам — отвърна Тристан.

— Добре. Хайде! — Дребосъкът вдигна торбата си и се затича, достатъчно бавно, за да може Тристан да го следва с удрящата краката му кожена торба, думкащо сърце и недостигащ въздух.

— Не! Не натам. Наляво! — изкрайня Тристан.

Клони и тръни късаха дрехите му. Тичаха, без да кажат и дума.

Дърветата сякаш се подредиха в стена. Облаци листа падаха и режеха, и жилеха кожата на Тристан, късаха и деряха дрехите му. Той тичаше нагоре по склона, бръскаше листата със свободната си ръка и отмахваше клоните с торбата.

Нечий вой наруши тишината. Беше косматият дребосък. Беше прилекнал и виеше към небето.

— Престани — каза Тристан. — Почти стигнахме. — Сграбчи косматото създание за ръчицата с голямата си ръка и го затегли напред.

И изведенъж се озоваха на истинската пътека: зелена алея през сивата гора.

— Тук вече в безопасност ли сме? — задъхано попита Тристан и се огледа.

— В безопасност сме, стига да вървим по пътеката — каза косматият дребосък, пусна торбата си на земята, седна на тревата и се загледа в заобикалящите ги дървета.

Бледите дървета се разклатиха, въпреки че нямаше вятър, и на Тристан му се стори, че се разтърсват от гняв.

Спътникът му се разтрепери, косматите му пръсти опипваха зелената трева, галеха я. Вдигна поглед към Тристан.

— Да си носиш нещо като алкохол? Или пък случайно манерка горещ сладък чай?

— За жалост не — отвърна Тристан.

Дребосъкът изсумтя и бръкна в голямата си торба.

После каза:

— Обърни се. И не надничай.

Тристан се обърна.

Чу се шум от ровичкане и измъкване на нещо. След това на затваряне на ключалка, а след това:

— Вече можеш да се обърнеш, ако искаш.

Държеше лъскава бутилка и отчаяно се опитваше да издърпа тапата.

— Ъъ. Да ти помогна? — попита Тристан с надеждата, че въпросът му няма да обиди косматия дребосък. Но притесненията му бяха безпочвени: спътникът му бутна бутилката в ръцете му.

— Я пробвай. Твоите пръсти по ги бива за тази работа. Тристан извади тапата. Разнесе се омаен аромат на мед, горено дърво и карамфил. Младежът върна бутилката на дребосъка.

— Грехота е толкова рядко и добро питие да се пие от бутилката — каза косматият дребосък, отвърза дървената чашка от колана си и с треперещи ръце сипа в нея малко от кехлибарената течност. Подуши я, отпи и оголи ситните си остри зъби в доволна усмивка.

— Ааааах. Така е по-добре.

Подаде чашката на Тристан и каза:

— Пий бавно. Тази бутилка струва колкото цял кралски откуп. Платил съм за нея два големи синьобели диаманта, една пееща птичка играчка и люспа от дракон.

Тристан отпи. Питието го затопли до пръстите на краката и главата му се изпълни с милион мехурчета.

— Добро е, нали?

Тристан кимна.

— Боя се, че е прекалено добро за такива като мен и теб. Няма значение. Много е полезно в трудни моменти, а този определено е такъв. Давай да се махаме от тази гора. Ама накъде...?

— Натам. — Тристан посочи наляво.

Дребосъкът запуши бутилката, прибра я в джоба си, метна торбата си на рамо и двамата поеха по зелената пътека през гората.

След няколко часа белите дървета започнаха да опредяват и накрая двамата излязоха от сухата гора и тръгнаха между две ниски груби каменни стени покрай висок речен бряг. Тристан погледна назад

и не видя никаква гора: зад гърбовете им се простираха само обрасли с пирен червеникави хълмове.

— Тук можем да спрем — каза спътникът му. — Трябва да поговорим. Седни.

Остави огромната си торба, покатери се върху нея и погледна надолу към Тристан, който седна на един камък край пътя.

— Има тута нещо, което не разбирам. Я пак ми кажи. Откъде си?

— От Стената. Вече ти казах.

— Кои са майка ти и баща ти?

— Баща ми е Дънстън Торн. Майка ми е Дейзи Торн.

— Ммм. Дънстън Торн... Ммм. Знам го. Подслони ме за една нощ. Не е лошо момче, макар да е голямо дърво, когато му се спи на човек. — Той се почеса по муциуната. — Но това пак не обяснява... а бе няма ли нещо необичайно в семейството ти?

— Сестра ми Луиза може да си мърда ушите.

Косматият дребосък пренебрежително размърда собствените си големи космати уши.

— Не, не може да е това. По-скоро имах предвид баба известна баячка или чичо прословут магьосник, или нещо вешерско във фамилното дърво.

— Не ми е известно да има такива неща — призна Тристан.

Дребосъкът промени тактиката.

— В коя посока е Стената?

Тристан посочи.

— Къде са Спорните хълмове?

Тристан отново посочи без колебание.

— Къде са Катавиаровите острови?

Тристан посочи на югозапад. Докато дребосъкът не ги спомена, не знаеше, че има такова нещо като Спорни хълмове или пък Катавиарови острови, но беше напълно сигурен за местоположението им, както беше напълно сигурен за местоположението на левия си крак или носа си.

— Хмм. Я да видим пък това. Да знаеш къде е Негова необятност Теле мускусно?

Тристан поклати глава.

— А да знаеш къде е цитаделата на Негова необятност Теле мускусно?

Тристан посочи без колебание.

— Ами Париж? Този във Франция?

Тристан се замисли малко.

— Ами щом Стената е там, значи Париж също трябва да е някъде в тази посока.

— Я да видим — каза косматият дребосък колкото на себе си, толкова и на Тристан. — Умееш да намираш места в Самодивската страна, но не и в твоя свят, ако се изключи Стената, и тя е границата. Не можеш да намираш хора..., ама... я ми кажи, момко, можеш ли да намериш тази звезда, дето я търсиш?

Тристан посочи веднага.

— Натам.

— Хмм. Това е добре. Но пак не обяснява нищо. Гладен ли си?

— Малко. И съм уморен и скапан — каза Тристан, опипваше дупките по панталоните и палтото си, където клоните и тръните го бяха закачали и където листата го бяха порязвали, докато тичаше. — Виж ми и ботушите на какво приличат...

— Какво носиш в торбата?

Тристан я отвори.

— Ябълки. Сирене. Половин хляб. И кутия рибена паста. Нож. Един кат бельо и вълнени чорапи. Май трябваше да си взема повече дрехи...

— Задръж пастата от риба — каза спътникът му и бързо раздели останалата храна на две.

— Направи ми голяма услуга — каза, докато хрускаше ябълката, — а аз не забравям такива неща. Първо ще се погрижим за дрехите ти, а после ще те изпратим при твоята звезда. Става ли?

— Извънредно мило от твоя страна — нервно отвърна Тристан и сложи парче сирене върху филията хляб.

— Добре — каза косматият дребосък. — Дай сега да ти намерим едно одеяло.

На зазоряване тримата лордове на Бурелом отпътуваха по неравния планински път в карета, теглена от шест черни коня. На челата на конете подскачаха черни помпони, каретата беше прясно

боядисана в черно и тримата лордове на Бурелом бяха в траурни одежди.

За Примус траурът се изразяваше в дълга черна монашеска роба; Терциус беше облечен в строг костюм на скърбящ пътуващ търговец, а Септимус беше с черен жакет, тесни панталони и черна шапка с черно перо и приличаше на наемен убиец-конте от не особено кадърна елизабетинска историческа пиеса.

Лордовете на Бурелом се оглеждаха един друг, първият предпазливо, вторият враждебно, а третият безизразно. Не си говореха. Ако можеха да се съюзят, Терциус сигурно щеше да вземе страната на Примус срещу Септимус. Но съюзите не бяха възможни.

Каретата се люшкаше и тракаше. Спря веднъж, та тримата лордове да се облекчат. Поотделно. След това продължи с трополене по хълмистия път. Преди това тримата владетелини бяха положили останките на баща си в Залата на предците. Мъртвите им братя ги наблюдаваха от вратата на залата, но не казаха нищо.

На свечеряване кочияшът извика:

— Почивка!

И спря конете пред една порутена странноприемница, построена до нещо, наподобяваща останките от къща на великан.

Тримата лордове на Бурелом слязоха от каретата и разтъпкаха схванатите си крака. От немития прозорец на странноприемницата ги гледаха лица.

Ханджията, холерично джудже с отвратителен нрав, подаде нос от вратата, после се обърна извика навътре:

— Проветри леглата и сложи на огъня овнешката яхния.

— Колко легла да проветря? — попита камериерката Летисия от стълбището.

— Три. Бас ловя, че кочияшът ще спи в конюшнята.

— Защо пък три — прошепна готвачката Тили на коняря Лейси,

— след като всеки може да види, че на пътя стоят седмина джентълмени?

Но когато лордовете на Бурелом влязоха, бяха трима и заявиха, че кочияшът им ще спи при конете.

Вечерята бе овнешка яхния и хляб, толкова горещ, че при разчузване от него се вдигаше пара. Всеки от тримата лордове взе по една неотворена бутилка от най-доброто бургундско (зашто никой от

лордовете не пожела да сподели бутилка вино със спътниците си и дори не позволи виното да бъде пресипано в гарафа). Това скандализира гнома, който беше на мнение — което обаче не посмя да сподели пред гостите, — че виното трябва да бъде оставено да подиша.

Кочияшът си изяде яхнията, изпи две халби бира и отиде да спи в конюшнята. Тримата братя се разотидоха по стаите и се заключиха отвътре.

Терциус беше подхвърлил една сребърна монета на камериерката Летисия, когато му беше донесла греката, така че изобщо не се учуди, когато малко преди полунощ тя тихо почука на вратата му.

Беше облечена в бяла нощница, поклони му се, когато той отвори, и плахо се усмихна. Държеше бутилка вино.

Той пак заключи вратата и я заведе в леглото, където първо я накара да си свали нощницата, огледа лицето и тялото ѝ на светлината на свещта, целуна я по челото, по устните, по гърдите, по пъпа и по пръстите на краката и я люби, без да продума нищо, под бледите лунни лъчи.

По някое време изръмжа и застина неподвижен.

— Е, красавецо, хубаво ли ти беше? — попита Летисия.

— Да — отвърна Терциус враждебно, сякаш зад думите ѝ се криеше капан. — Хубаво ми беше.

— Искаш ли още един рунд, преди да си тръгна?

Вместо отговор Терциус посочи между краката си.

Летисия се изхили.

— Ще го вдигнем за нула време — каза, извади корковата тапа на бутилката, която беше оставила до леглото, след което я подаде на Терциус.

Той ѝ се ухили, обърна няколко гълътки и ѝ я върна.

— Бас държа, че ти е харесало — каза тя. — А сега, хубавецо, нека ти покажа на мен как ми харесва... ей, какво ти стана? — Защото лорд Терциус Буреломски се гърчеше на леглото, беше се оцъклил и пъшкаше.

— Виното! — прошепна задъхано. — Откъде го взе?

— От брат ти — каза Лети. — Срещнах го на стълбите. Каза, че било добро за възстановяване и втвърдяване и че щяло да ни осигури нощ, която няма да забравим.

— И е бил прав. — Терциус с мъка си пое дъх, подритна веднъж, втори и трети път, после остана неподвижен. И много твърд.

Чуваше писъците на Летисия сякаш от много далеч. Усети четири познати присъствия до себе си в сенките до стената.

— Беше много красива — прошепна Секундус; на Летисия ѝ се стори, че завесите са се раздвижили.

— Септимус е най-големият майстор от всички ни — каза Квинтус. — Беше същата самodelна бъркоч от отровни ягоди, която набута в задушената ми змиорка. — На Летисия ѝ се стори, че вятърът е подухнал от планините.

Тя отвори вратата и събуденото от писъците ѝ домакинство започна претърсване. Лорд Септимус обаче не бе открит и един от черните жребци също липсваше от конюшнята (кочияшът спеше и хъркаше и изобщо не можаха да го събудят).

На другата сутрин лорд Примус се събуди в отвратително настроение.

Отказа да осъди Летисия на смърт, като заяви, че тя била също толкова жертва на заговора на Септимус, колкото и Терциус, но ѝ заповядда да придружи тялото на Терциус обратно до крепостта Бурелом.

Даде ѝ един от черните коне, за да откара тялото, както и кесия сребърни монети, достатъчни да плати на някой селянин от Недалеч да пътува с нея — и да се грижи вълците да не изядат коня.

Бревис стигна до кръстовището, дръпна въжето за хиляден път и спря. За въжето беше вързан брадатият, рогат и злоок козел, който трябваше да отведе на пазара за продан.

Същата сутрин майката на Бревис беше сложила на масата пред него една-единствена репичка и беше казала:

— Бревис, синко. Тази репичка е единственото, което днес успях да извадя от земята. Цялата ни реколта пропадна, а заедно с нея и всичката ни храна. Нямаме нищо за продажба освен козела. Затова искам да го вържеш, да го отведеш на пазара и да го продадеш на някой фермер. И с парите, които ще получиш за него — помни, не вземай по малко от флорин — да купиш една кокошка, зърно и ряпа; тогава може и да не умрем от глад.

И така Бревис изяде репичката, която беше куха и лута, и посвети остатъка от сутринта на гонитба на козела из обора, като в хода на този процес се сдоби със синина и ухапване от въпросния козел, докато накрая с помощта на един пътуващ калайджия не източи животното достатъчно, за да го върже. Остави майка си да превърже причинените от козела рани на калайджията и затегли рогатото към пазара.

На моменти козелът решаваше, че трябва да тича напред, и Бревис подтичваше след него, като забиваше токовете на ботушите си в сухия коларски път, докато козелът не решеше да спре — внезапно, без предупреждение и без видима за Бревис причина. Тогава Бревис ставаше от земята и отново почваше да го дърпа.

Стигна до кръстопътя в края на гората. Беше потен, гладен и насинен и дърпаše отказващия да съдейства козел. На кръстовището стоеше някаква висока жена. В тъмната ѝ коса имаше сребристочервена диадема и роклята ѝ беше алената като устните ѝ.

— Как се казваш, момче? — попита тя с глас като мускуснокафяв мед.

— Бревис, госпожо — отвърна той и забеляза зад жената нещо странно: малка каручка, между чиито ритли не беше впрегнато никакво животно. Зачуди се как е стигнала дотук.

— Бревис — измърка тя. — Хубаво име. Искаш ли да ми продадеш козела си, Бревис?

Бревис се поколеба.

— Мама каза да го заведа на пазара и да го продам за кокошка, зърно и няколко репи и да ѝ донеса рестото.

— Колко ти каза майка ти да вземеш за козела? — попита жената с алената рокля.

— Не по-малко от един флорин.

Тя се усмихна и протегна ръка. В нея проблесна нещо жълто.

— Ще ти дам тази златна гвинея, с която можеш да си купиш цяло стадо кокошки и сто бушела репи.

Челюстта на момчето увисна.

— Става ли?

Бревис кимна и ѝ подаде въжето, с което беше вързан козелът.

— Заповядайте — успя само да каже. Във въображението му се запремятаха безгранични богатства и неизброимо количество репи.

Дамата взе връвта, докосна с пръст челото на козела точно между двете жълти очи и пусна въжето. Бревис очакваше козелът да се втурне към гората или по някой от пътищата, но той остана на място като вкаменен. Бревис протегна ръка за златната гвинея. Жената вдигна очи към него, огледа го от изкаляните му ботуши до потната остригана коса и отново се усмихна.

— Знаеш ли какво? Мисля, че двамата много ще си отивате и каручката ми ще изглежда по-добре с двама ви. Ти как мислиш?

Бревис не разбираше какво му говори и отвори уста, за да й го каже. Но тогава тя вдигна дългия си пръст, докосна основата на носа му и той откри, че не може да каже нищо.

Тя щракна с пръсти и Бревис и козелът побързаха да застанат между ритлите на каручката; а Бревис с изненада забеляза, че върви на четири крака и че вече не е по-висок от животното до себе си.

Вещицата изплюща с камшика и каручката потегли по прашния път, теглена от два еднакви бели рогати козела.

Косматият дребосък беше взел скъсаното палто и панталоните на Тристан и жилетката му, беше го оставил увит в одеялото и беше отишъл в селото, сгущено в долината между три обрасли с пирен хълма.

Тристан седеше под одеялото в топлата вечер и чакаше.

В глоговите храсти отзад нещо святкаше. Тристан реши, че са светулки, но когато отиде да ги огледа отблизо, видя, че са миниатюрни човечета — святкаха и прехвърчаха от клон на клон.

Изкашля се любезно. Няколко чифта миниатюрни очички се впериха в него. Няколко от дробните същества избягаха. Други се вдигнаха високо в глоговия храст, а най-храбрите литнаха към него и се разсмяха пискливо и звънко, сочеха скъсаните му ботуши, одеялото, бельото му и бомбето. Тристан се изчерви и се уви по-хубаво с одеялото.

Един от дребосъците запя:

Бяло-черно, черно-бяло,
Тристан увит във одеяло.

*Зелен хайвер той търси, да,
той търси паднала звезда.
Я да видим кой си ти?
Одеялото махни.
В Самодивската страна
търсиш паднала звезда.*

А друг запя:

*Тристане мил,
Тристане мил,
ти защо си се родил?
Що за тъпа клетва дал си,
своите дрехи що съдral си?*

*Твоята душа немее,
ама Вики ш'ти се смее.
Уф, Бистране,
уф, Бистране,
уф, Тристане
Торн.*

— Я се разкарайте, глупаци такива — каза Тристан с пламнало лице и тъй като нямаше нищо друго подръка, ги замери с бомбето.

Така го намери косматият дребосък, когато се върна от село Веселие (никой не знаеше защо се нарича така, още повече че беше мрачно и унило и съществуваше от незапомнени времена) — увит в одеялото, седнал тъжно до глога и тъгуваш за загубата на шапката си.

— Казаха тежки думи за моята любов — оплака се Тристан. — За госпожица Виктория Форестър. Как не ги беше срам?

— Малкият народ не се срамува от нищо — каза приятелят му.

— И говори какви ли не глупости. Но говори и доста умни неща. Имаш право да ги слушаш, както и да не ги слушаш.

— Казаха, че истинската ми любов щяла да ми се присмее.

— Така ли казаха? — Косматият дребоськ разгъваше на тревата някакви дрехи. Даже на лунната светлина Тристан видя, че изобщо не приличат на неговите.

В Стената мъжете ходеха в кафяво, сиво и черно; и дори най-червените кърпи, носени от най-твърдоглавите фермери, скоро избеляваха от слънцето и дъждъта и придобиваха обществено приемлив цвят. Тристан огледа алените, жълти и резедави дрехи, които приличаха по-скоро на костюм на пътуващ артист или на нещо извадено от раклата на братовчедка му Джоан, тя беше голяма кипра.

— Това не са моите дрехи!

— Вече са — гордо каза косматият дребоськ. — Старите ги продадох. Тези са по-качествени — ето, виж, няма да се късат и износват толкова лесно — и са съвсем нови, и освен това с тях няма толкова да биеш на очи като чужденец. Тук хората носят точно това, сериозно.

Тристан се поколеба дали да не продължи похода си увит в одеяло като някой абориген от учебника по история. След това въздъхна, свали си ботушите, пусна одеялото да се свлече на тревата и с напътствията на косматия дребоськ („Не, момко, това е върху това. Боже, на какво ви учат вас младите?“) облече хубавите си нови дрехи.

Новите ботуши бяха много по-удобни от старите.

Определено бяха хубави тези нови дрехи. Но макар, както твърди пословицата, дрехите да не правят человека и красивите пера да не правят птицата, понякога облеклото определено е подправка в рецептата. И Тристан Торн в алено и жълто не беше същият Тристан Торн с палтото и неделния костюм. В походката му се появи напереност, а в движенията — увереност, каквито досега нямаше. Брадичката му се вирна и в очите му се появи блъсък, какъвто нямаше, докато носеше бомбето.

След като изядоха храната, която косматият дребоськ беше донесъл от Веселие — пущена пъстьрва, яхния от пресен боб, няколко кексчета със стафици и бутилка бира — Тристан се почувства съвсем добре в новите си одежди.

— А сега, след като ми спаси живота в сухата гора — каза косматият дребоськ — и след като баща ти ми направи услуга още преди ти да се родиш, не искам някой да каже, че не си плащам дълговете... — Тристан измърмори нещо в смисъл, че новият му

приятел вече бил направил за него повече от достатъчно, но косматият дребосък не му обърна внимание и продължи: — … и затова се чудех: знаеш ли къде е тази твоя звезда?

Тристан без колебание посочи към тъмния хоризонт.

— А колко е далеч тази твоя звезда? Знаеш ли?

Досега Тристан не се беше замислял по този въпрос, но се чу да казва:

— Човек трябва да върви, като спира само да спи, докато луната се напълни и изтънне над него шест пъти, и да премине през опасни планини и палещи пустини, докато стигне до мястото, където е паднала звездата.

Не звучеше като нещо, което обикновено би казал и затова премигна учуден от себе си.

— Така си и мислех — каза косматият дребосък, отиде до торбата си и се наведе над нея, за да не види Тристан как я отваря. — Освен това май не си единственият, който я търси. Помниш ли какво ти казах?

— Да изкопая дупка, за да си заровя в нея акото ли?

— Не това.

— Да не казвам на никого истинското си име и накъде съм тръгнал ли?

— И това не.

— Тогава какво?

— А „Колко мили са до Вавилон, кажи?“ — пропя дребосъкът.

— А, да. И какво?

— „Ще стигна ли дотам, докато свещ гори? Ще стигнеш, ще се върнеш“. Само че става въпрос за восьчна свещ, а не за лоена. С лоени не става. Отне ми доста време да я намеря. — Извади недогоряла свещ, голяма колкото джанка, и я подаде на Тристан.

Тристан не видя в свещта нищо необичайно. Беше восьчна, а не лоена, и беше почти стопена.

— За какво ми е?

— Всичко с времето си — каза косматият дребосък и извади от торбата си още нещо. — Вземи и това. Ще ти трябва.

Нещото блестеше под лунните лъчи. Тристан го взе. Беше тънка сребърна верижка с примки в двата края. Беше студена и хълзгава на пипане.

— Какво е това?

— Каквото трябва. Котешки дъх, рибешки люспи и лунни лъчи върху воденичен яз, претопени и изковани от джуджета. Ще ти трябва, за да вземеш звездата.

— Сериозно?

— Разбира се.

Тристан пусна верижката в дланта си: имаше чувството, че държи шепа живак.

— Къде да я сложа? Тези смешни дрехи нямат джобове.

— Увий я около китката си, докато не ти потрябва. Точно така. И да знаеш, че туниката ти има джоб, ей там отдолу, виждаш ли го?

Тристан намери скрития джоб. Над него имаше илик, в който сложи кристалното кокиче, което му беше дал баща му за късмет, когато напусна Стената. Зачуди се дали наистина му носи късмет и ако му носи, дали този късмет е добър, или лош.

Изправи се. Стисна здраво кожената торба.

— А сега чуй какво трябва да направиш — каза косматият дребосък. — Вземи свещта в дясната си ръка. Аз ще ти я запаля. И тръгни към звездата. Вържи я с веригата. От свещта не е останало много, така че по-добре побързай и стъпвай по-живо — ако се забавиш, ще съжаляваш. „Бързичко и пеш“, нали така?

— Ами... сигурно — каза Тристан и застана в очакване.

Косматият дребосък прекара ръка над свещта и тя пламна с огън жълт отгоре и син отдолу. Повя вятър, но пламъкът изобщо не трепна.

Тристан стисна свещта и тръгна напред. Светлината ѝ освети целия свят: всяко дърво и храст, и всяка тревичка.

Със следващата стъпка се озова пред някакво езеро, озарено ярко от свещта; а след това мина през планини и през пусти урви, пламъкът на свещта се отрази в очите на създания от вековните снегове; а след това мина през облаци, които макар и не напълно материални, издържаха теглото му; а след това, стиснал здраво свещта, се озова под земята и пламъкът освети само него и мокрите стени на пещерите; след това още веднъж се озова в планините; а след това на пътя през някаква гъста гора, където зърна теглена от два козела каручка, управявана от жена в червена рокля, която за краткия миг, в който я зърна, му заприлича на Бодицея, както я рисуваха в учебниците по

история; със следващата стъпка се озова в зелена долина и чу ромона на ручей.

Направи още една крачка, но си остана в долината. Тя беше обрасла с високи папрати и брястове и тревата беше обсипана с алени напръстници, и луната грееше в небето. Той вдигна свещта и потърси падналата звезда, някакво парче скала може би или скъпоценен камък, но не видя нищо.

Но чу нещо друго освен ромоленето на потока: подсмърчане и прегълъщане. Някой се опитваше да не плаче.

— Ей? — каза Тристан.

Подсмърчането спря. Но Тристан беше сигурен, че вижда светлина под една леска, и отиде да провери.

— Извинете — каза с надеждата да успокои този, който беше седнал под леската. Молеше се само да не са пак онези дребосъци, които му бяха откраднали бомбето. — Търся една звезда.

В отговор изпод дъrvото към него полетя шепа мокра земя и го удари по лицето. Малко го заболя, а и бучки пръст се навряха в яката и надолу под дрехите му.

— Няма да ви направя нищо лошо — каза той високо.

Към него полетя втората шепа кал, той се наведе и тя се пълосна в бряста зад гърба му. Тристан пристъпи напред.

— Махни се — каза нечий глас, дрезгав и задавен, все едно онзи, който говореше, току-що беше плакал. — Махни се и ме остави на мира.

Беше се проснала на една страна под леската и го гледаше без капка дружелюбност. Вдигна поредната шепа пръст, но не го замери.

Очите ѝ бяха зачервени и подпухнали. Косата ѝ беше толкова руса, че беше почти бяла, роклята ѝ беше от синя коприна и блестеше в светлината на свещта. Самата тя също блестеше.

— Моля те, не ме замеряй повече с пръст — каза Тристан. — Виж сега. Не искам да те притеснявам. Само търся една звезда, която е паднала някъде наоколо, и трябва да се върна, преди свещта да догори.

— Счупих си крака — каза младата дама.

— Съжалявам, разбира се. Но ми трябва звездата.

— Счупих си крака — тъжно повтори тя, — когато паднах. — И пак го замери. От ръката ѝ се посипа блестящ прах.

Буцата удари Тристан в гърдите.

— Махни се — изхлипа тя и скри лицето си с ръце. Махни се и ме остави на мира.

— Ти си звездата! — изумено се досети Тристан.

— А ти си селянтур — горчиво отвърна момичето. — И мухльо, и тиквеник, и надут глупак!

— Сигурно — каза Тристан, размота сребърната верижка и нахлузи края ѝ на тънката китка на девойката. Усети как примката на собствената му ръка се затяга.

Тя го погледна тъжно.

— Какво си въобразяваш, че правиш? — попита го с глас, изпълнен с безкрайна омраза и гняв.

— Отвеждам те вкъщи — каза Тристан. — Дал съм клетва.

В този момент остатъкът от свещта премигна и в ръката на Тристан остана само локвичка воськ. За миг пламъкът на свещта се извиси и освети долината, момичето и неразрушимата верига между неговата китка и тази на Тристан.

А после свещта изгасна.

Тристан се втренчи в звездата — в момичето — и колкото и да му се щеше, не можа да каже нищо.

„Ще стигна ли дотам, докато свещ гори?“, помисли си. „Ще стигнеш, ще се върнеш“. Но свещта беше изгасната, а Стената беше на половин година път.

— Искам само да знаеш — студено каза момичето, че който и да си и каквото и да възнамеряваш да правиш с мен, няма да получиш от мен никакво съдействие или помощ и че ще направя, каквото ми е по силите да осуетя плановете и намеренията ти. — След което добави възмутено: — Идиот.

— Мм — каза Тристан. — Можеш ли да вървиш?

— Не. Кракът ми е счупен. Ти освен тъп да не си и глух?

— Вие звездите спите ли?

— Естествено, че спим. Но не през ноцта. През ноцта светим.

— Ами хубаво. Аз ще поспя малко. Не се сещам какво друго да правя. Денят беше тежък. Не е лошо и ти да се опиташ да поспиш. Чака ни дълъг път.

Небето беше започнало да изсветлява. Тристан положи глава върху кожената си чанта и се опита да не обръща внимание на обидите

и проклятията, които момичето със синята рокля на другия край на веригата сипеше по негов адрес.

Зачуди се какво ли ще направи косматият дребосък, след като той не се върне.

Зачуди се какво ли прави в момента Виктория Форестър и реши, че сигурно спи, в леглото си, в стаята си, в къщата на баща си.

Зачуди се дали половин година е дълъг път и какво ще ядат по пътя.

Зачуди се какво ли ядат звездите...

И заспа.

— Тъпанар. Дръвник. Глупак — каза звездата.

След което въздъхна и се разположи, доколкото можа удобно предвид обстоятелствата. Кракът я болеше тъпо, но постоянно. Дръпна веригата около китката си, но тя беше здрава и добре стегната и не можеше нито да я изхлузи, нито да я скъса.

— Кретен, гадняр, простак — измърмори звездата и също заспа.

ПЕТА ГЛАВА

В КОЯТО СЕ ВОДЯТ СЕРИОЗНИ БИТКИ ЗА КОРОНАТА

На ярката утринна светлина младата дама изглеждаше повече като човек и по-малко нематериална. Откакто Тристан се беше събудил, не беше казала нищо.

Той извади ножа си и направи патерица от един чаталест клон, докато тя седеше под един клен и го гледаше ядно и намусено. Тристан обели малко кора от друг клон и я уви около горната част на патерицата, та на дамата да не ѝ убива.

Не бяха закусили и Тристан беше ужасно гладен; стомахът му къркореше. Звездата не беше споменала, че е гладна. Но пък тя изобщо не му говореше. Само го гледаше, отначало с упрек, а след това с неприкрита омраза.

Тристан стегна здраво кората, върза я и я затегна още веднъж.

— Честно, нищо лично — каза на седналата под дъrvото жена. В светлината на слънцето тя почти не блестеше, освен когато не седеше в най-дълбоката сянка.

Звездата прекара бледия си показалец по сребърната верига, опипа примката на китката си и не отговори нищо.

— Правя го от любов — продължи той. — И ти наистина си последната ми надежда. Името й — името на моята възлюбена — е Виктория. Виктория Форестър. И тя е най-красивото, най-умното и най-милото момиче в целия свят.

Звездата наруши мълчанието си с презрително сумтене, после каза:

— И това мило умно създание те изпрати тук да ме измъчваш, така ли?

— Е, не точно така. Обеща ми всичко, каквото пожелая — ръката си или устните си за целувка, — ако ѝ донеса звездата, която падна по-миналата вечер. Досега мислех, че падналите звезди са нещо като

диаманти или камъни — призна той. — Изобщо не очаквах, че са млади дами.

— И като намери млада дама, защо не ѝ помогна или не я остави на мира? Защо я занимаваш с глупостите си?

— От любов — обясни той.

Тя го погледна с очи сини като небето и изрече с омраза:

— Да се задавиш дано с тази твоя любов!

— Няма — отвърна Тристан по-уверено и по-весело, отколкото се чувстваше. — Ето. Пробвай това. — Подаде ѝ патерицата и посегна да хване ръката ѝ, за да ѝ помогне да стане. Пръстите му изтръпнаха — не неприятно — от допира до кожата ѝ. Тя седеше на тревата като пън и не направи никакво усилие да стане.

— Казах ти, че ще направя каквото ми е по силите да осуетя плановете и намеренията ти. — Огледа горичката. — Ега ти тъпият дневен свят. Скучен и гаден.

— Просто се подпри на мен и на патерицата — каза Тристан. — Все по някое време ще трябва да станеш. — После дръпна веригата и звездата неохотно се изправи, подпра се първо на Тристан, а след това, понеже близостта с него я отвращаваше, се подпра на патерицата.

Изохка от болка, стовари се отново на тревата и започна да стене и да пъшка. Тристан коленичи до нея.

— Какво ти е?

Очите ѝ блеснаха злобно, но след това се напълниха със сълзи.

— Кракът ми. Май наистина е счупен. — Трепереше и кожата ѝ беше побеляла като сняг.

— Съжалявам — каза Тристан. — Мога да ти направя шина. Слагал съм шини на овцете. Ще ти мине, ще видиш. — Той стисна ръката ѝ, после отиде до потока, намокри носната си кърпа и я даде на звездата, за да си избръше челото. Издялка още няколко клона с ножа си, свали си жакета, съблече си ризата и я разкъса на ивици, с които завърза пръчките възможно най-стегнато около счупения ѝ крак. През цялото време звездата не издаде звук, но докато завързваше последния възел, Тристан я чу да стене тихо.

— Знаеш ли, ще се наложи да потърсим лекар. Не съм доктор и не мога да ти помогна повече.

— Така ли? — саркастично попита тя. — То пък голямата изненада.

Той я остави да си почине малко на слънце и след това каза:

— По-добре опитай пак. — И я изправи. Тръгнаха. Звездата куцукаше, подпираше се тежко на Тристан и се мръщеше на всяка стъпка. И всеки път, когато лицето ѝ се изкривяваше от болка, Тристан се чувстваше виновен, но се успокояваше, като си мислеше за сивите очи на Виктория Форестър. Вървяха през лещака и Тристан — реши, че е редно да води разговор със звездата — започна да я разпитва от колко време е звезда, дали е приятно да си звезда и дали всички звезди са жени и я информира, че винаги си е мислил, както ги беше учила г-жа Чери, че звездите са пламтящи кълбета от горящ газ, отдалечени на стотици милиони мили, също като слънцето, само че много по-далеч.

На всички тези въпроси и изявления звездата не отговори нищо.

— И защо падна? — попита я. — Спъна ли се в нещо?

Тя спря, обърна се и втренчи поглед в него, все едно гледаше нещо безкрайно неприятно от много, много голямо разстояние.

— Не се спънах — каза накрая. — Удариха ме. С ей това. — Бръкна под роклята си и извади голям жълтеникав камък, вързан на скъсана сребърна верижка. — Не стига че ме насини, ами освен това ме събори от небето. А сега съм длъжна да го нося със себе си.

— Защо?

За миг му се стори, че звездата ще отговори, но тя само поклати глава, стисна устни и не каза нищо. Покрай пътеката течеше бистър ручей. Обедното слънце приличаше и Тристан ставаше все по-ужасно гладен. Извади от торбата, последното крайче от самуна, намокри го във водата и го раздели на две.

Звездата изгледа мокрия хляб с отвращение.

— Ще умреш от глад — предупреди я Тристан.

Тя не каза нищо и само вирна още по-високо брадичка.

Продължиха бавно през гората. Пътеката беше препречена от паднали дървета и беше толкова стръмна, че имаше опасност и куцукащата звезда, и Тристан да паднат в пропастта.

— Няма ли по-лесен път? — попита след известно време звездата. — По-широк или поне някаква равна поляна?

След като въпросът бе зададен, Тристан разбра, че знае отговора.

— Ей, в онази посока, след половин миля, има път. Той посочи, след това се обърна и посочи в другата посока. — А зад този гъсталак има поляна.

— Ти досега не знаеше ли?

— Не. Разбрах чак като ме попита.

— Хайде да отидем на поляната — каза тя и тръгнаха през гъсталака. Отне им повече от час, но когато стигнаха, поляната се оказа равна и гладка като игрище. Мястото явно беше разчистено с никаква цел, но каква цел — Тристан не знаеше.

В средата на поляната имаше красива златна корона — блестеше под лъчите на следобедното слънце на зелената трева. Беше обсипана с червени и сини скъпоценни камъни: „Рубини и сапфири“, помисли си Тристан. И тъкмо щеше да отиде до короната, но звездата го докосна по ръката и каза:

— Чакай. Чуваш ли барабани?

И той осъзна, че ги чува: ниско ритмично думкане, идващо от всички посоки, съвсем отблизо и много отдалеч, отекващо от хълмовете. След това от другия край на поляната се чу пукот на чупещи се клони и пронизително цвилене. На поляната се втурна огромен бял кон със запенени и окървавени хълбоци. Спря по средата на поляната, обърна се, наведе глава и се втурна към преследвача си — а той се появи на поляната с рев, от който Тристан настърхна. Беше лъв, но изобщо не приличаше на лъва, който Тристан беше видял на панаира в съседното село — окаяно беззъбо и гуреливо животно. Този беше огромен и с цвят на пясък в късен следобед. Излезе на поляната и изръмжа на белия кон.

Конят изглеждаше ужасно уплашен. Гривата му се беше спъстила от пот и кръв, погледът му беше подивял. А после, чак сега, Тристан видя, че от челото му стърчи дълъг рог с цвят на слонова кост. Конят се изправи на задните си крака, изцвили, изпръхтя и острото му неподковано копито се стовари върху плещката на лъва. Звярът изрева като огромна попарена котка и отскочи. След това започна да обикаля изплашения еднорог, без да изпуска от златистия си поглед постоянно насочения към него рог.

— Спри ги — прошепна звездата. — Ще се убият.

Лъвът изръмжа на еднорога. Ръмженето започна като далечна гръмотевица и премина в оглушителен рев, който разтърси дърветата, скалите и небето. А после лъвът се хвърли към еднорога, еднорогът се впусна към него и на поляната се замята кълбо от златно, сребристо и червено, защото лъвът се озова на гърба на еднорога, забил дълбоко

нокти в хълбоците му и захапал врата му, а еднорогът цвилеше и се мяташе, и се търкаляше в отчаян опит да свали огромната котка от гърба си, биеше с копита и мушкаше с рога си, но не можеше да стигне мъчителя си.

— Направи нещо, моля те! Лъвът ще го убие — възклика момичето.

Тристан щеше дай обясни, че ако се приближи до зверовете, само ще бъде намушкан, наритан, издран и изяден; а след това щеше да й обясни, че дори да оцелее, след като се приближи, едва ли ще успее да направи нещо, тъй като няма кофа вода, която беше традиционният метод за разтърваване на биещи се животни в Стената. Но докато всички тези мисли му дойдат в главата, вече стоеше на сред поляната на една ръка разстояние от зверовете. Мириසът на лъва беше плътен, животински и ужасяващ. Тристан беше достатъчно близо, за да види умоляващия поглед в черните очи на еднорога...

„Бият се за короната“, помисли Тристан и си спомни детската песничка.

*Лъвът напада Еднорога, виж.
Напада го веднъж
и дваж,
и триж.
Не го напада от омраза —
властта си иска да запази.*

И тогава Тристан вдигна короната от тревата; беше тежка и мека като олово. Приближи се до животните и заговори на лъва, както говореше на злонравните овни и уплашените овце от стадото на баща си:

— На, на... по-полека... Ето ти короната...

Лъвът разтърси еднорога с челюстите си като котка вълнен шал и озадачено изгледа Тристан.

— Кротко де — каза Тристан и поднесе тежката корона към величествения звяр. В гривата на лъва се бяха заплели репеи и листа.

— Недей. Пусни еднорога да си отиде. — И пристъпи още една крачка напред, след което протегна треперещите си ръце и сложи

короната на главата на лъва.

Лъвът прескочи еднорога и бавно и мълчаливо обиколи поляната с гордо вдигната глава. Стигна до дърветата, няколко минути близа раните си с яркочервения си език, а след това с ръмжене като грохот от земетресение изчезна в гората.

Звездата докуцука до еднорога и коленичи на тревата до него, като протегна счупения си крак встриани. Погали го по главата и каза:

— Горкото животно.

Еднорогът отвори тъмните си очи, погледна я, положи глава в ската ѝ и отново ги затвори.

Вечерта Тристан изяде последните трохи от самуна, а звездата отново не яде нищо. Искаше да постоят при еднорога и Тристан не можа да ѝ откаже.

Над поляната се спусна мрак. Небето беше пълно с хиляди ярки звезди. Жената звезда също блестеше, все едно озарена от Млечния път, а еднорогът сияеше меко в тъмнината като закрита от облаци луна. Тристан легна до него и усети топлината на тялото му. Звездата легна от другата страна на еднорога. На Тристан му се стори, че му пее някаква тиха песен, но не чуваше думите. Мелодичните фрагменти, които долавяше, бяха странни и омайни, но тя пееше толкова тихо, че той не чу почти нищо.

Пръстите му докоснаха веригата, която ги свързваше; беше студена като сняг и недоловима като лунен лъч във воденичен яз или проблясък светлина по люспите на пъстърва, издигнала се на повърхността по зазоряване. После заспа.

Кралицата на вещиците пътуваше с каручката си по горската пътека и шибаше с камшика двата бели козела, когато забавяха ход от умора. Беше забелязала огъня край пътеката още преди половин миля и от цвета на пламъците му беше разбрала, че е на нейна колежка, защото вещерските огньове горят с някои доста необичайни краски. Така че дръпна юздите на козлите, когато стигна до шарения фургон, огъня и белокосата жена, която седеше на тревата и въртеше шиш, на който се печеше заек. От разперения му корем се стичаше мас, цвърчеше и съскаше върху жаравата и разнасяше аромат на печено месо и дим.

До мястото за кочияша на дървен прът стоеше шарена птица. Като видя кралицата на вещиците, перата ѝ настръхнаха и от човката ѝ се разнесе уплашен писък, но беше вързана за пръта с верижка и не можеше да литне.

— Преди да ми кажеш каквото и да било — продума старицата, — искам аз да ти кажа, че съм само една бедна продавачка на цветя, безобидна бабичка, която не е сторила никому нищо лошо и че гледката на величествена и всяваща страхопочитание дама като теб ме изпълва със страх и ужас.

— Няма да ти направя нищо лошо — каза вещерската кралица.

Дъртофелницата присви очи и изгледа от глава до пети дамата с алената рокля.

— Така казваш ти. Но как да съм сигурна горката аз, която съм се разтреперила до мозъка на костите си? Може да възнамеряваш да ме ограбиш през нощта, че и нещо по-лошо. — И разбута огъня с една пръчка. Пламъците се издигнаха високо, ароматът на печено месо се разнесе още по-силно във вечерния въздух.

— Заклевам се — каза жената с алената рокля — в правилата и ограниченията на Сестринството, към което принадлежим аз и ти, и в могъществото на Лилим, и в устните и гърдите и девствеността си, няма да ти причиня зло.

— Става, хубавице — каза старата жена и на лицето ѝ се разля усмивка. — Ела, седни. Вечерята ще е готова до два маха на агнешка опашка.

— С удоволствие — каза дамата с алената рокля.

Козлите почнаха да пасат покрай фургона; оглеждаха презрително вързаните мулета.

— Хубави животни — каза старицата.

Вещерската кралица наклони глава и се усмихна скромно. Огънят се отрази в малката аlena змия, увита като гривна около китката ѝ. Старицата продължи:

— Скъпа моя, очите ми вече хич ги няма, но права ли ще съм, ако предположа, че един от тези хубавци е започнал живота си не на четири, а на два крака?

— Случват се и такива неща — призна вещерската кралица. — Като например с тази твоя великолепна птица.

— Тази птица пропила гордостта на колекцията ми. Продаде я за няма нищо преди почти двайсет години. А пък белите, които ми докара после, просто не мога да ти ги опиша. Затова я държа в образа на птица, освен, ако не се налага да свърши някоя работа или да продава на сергията; и ако си намеря някоя добра и яка прислужница, която не се бои от работа, ще я оставя в образа на птица завинаги.

Птицата тъжно изчурулика на пръта си.

— Аз съм мадам Семела — каза старицата.

„Викали са ти Сал Боклука, когато си била млада“, помисли си вештерската кралица, но не го каза на глас.

— Наричай ме Морванег — каза вместо това и си помисли, че шегата е добра (заштото Морванег означаваше „морска вълна“, а истинското й име отдавна беше потънало и изчезнало в дълбините на студения океан).

Мадам Семела стана, отиде до фургона и изнесе две дървени купички, два ножа с дървени дръжки и бурканче изсушени и смлени на зелен прах подправки.

— Щях да ям с пръсти в чиния от свежи листа — каза тя и подаде купичката на жената с алената рокля. На прашната купичка беше нарисуван слънчоглед. — Но си помислих, че не ми се случва често да вечерям в такава приятна компания, и реших, че само най-доброто е достатъчно добро. Глава или опашка?

— Каквото ми сложиш — каза гостенката.

— Тогава ще ти сложа глава със сочни очи и мозък и хрускави препечени уши. А аз ще си сложа бутчето, което е само сухо мясо. — Докато говореше, вдигна шиша от огъня и с двата ножа наряза заека толкова сръчно и бързо, че остриетата направо святкаха. Раздели мясо и го сложи в купичките. След това подаде бурканчето с подправки на гостенката си. — Нямам сол, скъпа, но можеш да си поръсиш мясо с това. Става доста вкусно. Малко босилек, малко мащерка, рецептата е моя.

Вештерската кралица взе едната купичка и ножа и поръси мясо си с подправката. Набоде едно парче с ножа и го изяде с наслада, докато домакинята ѝ се помайваше със своята порция и духаше хрупкавото кафяво мясо, за да изстине.

— Как е? — попита старицата.

— Много вкусно — искрено отвърна гостенката.

— Заради подправките — обясни дъртата вещица.

— Усещам босилека и мащерката, но има още някаква билка, която ми е трудно да определя.

— А — каза мадам Семела и задъвка.

— Вкусът определено е необичаен.

— Да. Това е билка, която расте само в Гарамонд, на един остров в средата на голямо езеро. Върви с всякакво мясо и лично на мен ми напомня малко на копър, но с дъх на индийско орехче. Цветовете ѝ са в много красива оранжево. Полезна е при настинка и малария и освен това е леко сънотворно, което има интересното свойство да кара този, който го е вкусил, няколко часа да говори само истината.

Дамата с алената рокля изтърва дървената купа на земята.

— Лимбусова трева? Осмелила си се да ми дадеш лимбусова трева!

— Така изглежда, скъпа. — Старицата зацвили от удоволствие.

— Та каки ми сега, господарке Морванег, ако това ти е името, накъде си тръгнала с тази каручка? И защо ми напомняш на една жена, която познавах навремето? А мадам Семела не забравя нищо и никого.

— Тръгнала съм да търся една звезда — каза вещерската кралица, — която падна във великите гори от другата страна на планината Корема. И когато я намеря, ще извадя магическия си нож и ще ѝ отрежа сърцето, докато е още жива и докато сърцето си е още нейно. Защото сърцето на жива звезда е върховният цар за всички капани на старостта и времето. Сестрите ми ме очакват да се прибера с него.

Мадам Семела пак изцвили от удоволствие, скръсти ръце и се заклати, впила кокалести пръсти в лактите си.

— Сърце от звезда значи? Хи! Хи! Колко добре ще ми дойде. Ще си хапна от него и ще си върна младостта, и косата ми ще стане отново златна, и разплутите ми огромни цици ще станат отново малки и стегнати. А след това ще отнеса каквото е останало на Големия пазар в Стената. Хи! Хи!

— Няма да стане — много тихо каза гостенката.

— Така ли? Ти си моя гостенка, скъпа. Закле се. Яде от храната ми. Според законите на Сестринството не можеш да ми сториш никакво зло.

— О, много злини мога да ти сторя, Сал Боклука, но ще отбележа само, че този, който е ял лимбусова трева, няколко часа не може да говори нищо друго освен истината. Така че ще ти кажа и още нещо... — При тези нейни думи отекна далечна гръмотевица и гората притихна, сякаш всяко листо и всяко дърво наостриха уши да чуят какво ще каже. — Ето какво е то: ти открадна знание, което не си заслужила, но то няма да ти донесе полза. Защото няма да можеш да видиш звездата, няма да можеш даоловиш присъствието й, няма да можеш да я докоснеш, да я вкусиш, да я намериш и да я убиеш. Даже някой друг да изреже сърцето й и да ти го даде, никога няма да разбереш какво държи в ръката си. Ето това ти казвам. Това са моите думи и те са самата истина. Знай и друго: заклех се в законите на Сестринството да не ти причинявам зло. Ако не се бях заклела, щях да те превърна в торен бръмбар, щях да ти откъсна краката един по един и да те оставя на птиците, задето ме унижи по този начин.

Мадам Семела се ококори от ужас и впери поглед през пламъците в гостенката си.

— Коя си ти?

— Когато ме видя за последен път, царствах заедно със сестрите си в Карнадин, преди той да изчезне — каза жената с алената рокля.

— Ти? Но ти си мъртва. Отдавна си мъртва.

— Открай време се говори, че Лилим са мъртви, но това е лъжа. Катерицата още не е намерила жъльда, от който ще израсне дъбът, който ще отрежат, за да издялат люлката на бебето, което ще порасне и ще ме убие.

Докато тя говореше, огънят премигваше в сребърно.

— Значи си ти. И си си върнала младостта. — Мадам Семела въздъхна. — И сега пак ще станеш млада.

Дамата с алената рокля се изправи и хвърли в огъня купичката с вечерята си.

— Но ти не. Не ме ли чу? В момента, когато си тръгна, ти ще забравиш, че изобщо си ме виждала. Ще забравиш всичко това, дори моето проклятие, въпреки че знанието ще те човърка и ще те дразни като сърбеж в отдавна отрязан крак. И в бъдеще се отнасяй към гостите си с повече уважение и доброжелателност.

Дървената купичка се подпали и пламъците опърлиха листата на дъба над тях. Мадам Семела я избула от огъня с пръчката и я затъпка в

избуялата трева.

— Какво ме е прихванало, че съм хвърлила купичката в огъня? — възклика високо. — Я, един от най-хубавите ми ножове целият изгорял. Какво ми става?

Не получи отговор. Някъде далеч по пътя се отдалечаваше тропот от копита на животни, които можеше да са и козли. Мадам Семела тръсна глава, сякаш да се отърси от прах и паяжини.

— Остарявам — каза на шарената птица, която все така стоеше на пръта и която беше станала свидетел на всичко и не беше забравила нищо. — Остарявам. И нищо не може да се направи. — Птицата помръдна уплашено на пръта.

Една червена катерица, скочи от дървото и се поколеба, уплашена от огъня. Взе с лапичките си един жълъд и ги вдигна като за молитва. След това избяга — да закопае жълъда и да забрави за него.

Косата на приливите е малък пристанищен град, построен от гранит, град на търговци на провизии, дърводелци и шивачи на платна; на стари моряци с липсващи пръсти и крайници, отворили собствени пивници за грот или прекарващи дните си в такива пивници, вързали остатъците от косите си на насмолени черни плитки, макар наболите по физиономиите им бради отдавна да са побелели като сняг. В Косата на приливите няма курви, или поне няма курви, които да смятат себе си за такива, въпреки че има много жени, които — ако бъдат притиснати — биха описали себе си като многократно омъжени с един съпруг на този кораб на всеки шест месеца и друг съпруг на онзи кораб, който идва в пристанището за по един месец или на всеки девет месеца.

Математиката на тези неща е удовлетворителна за повечето хора; и ако понякога е разочароваваща и някой мъж се приbere при жена си, докато там е някой от другите й съпрузи, е, тогава почва бой — и победеният се утешава в някоя от пивниците. Моряците нямат нищо против тази подредба на нещата, защото знаят, че така поне един човек ще забележи, когато не се върнат от морето, и ще скърби за тях; а съпругите им се утешават със сигурното знание, че мъжете им също са неверни, защото за мъжете любовта към морето винаги е на първо

място, тъй като то е и майка, и любовница, която като му дойде времето ще умие трупа и ще го погребе сред корали, абанос и перли.

И така именно в Косата на приливите дойде една нощ лорд Примус Буреломски, облечен целият в черно и с брада гъста и четинеста като някое от гнездата, свити от щъркелите по комините на градчето. Пристигна в карета, теглена от четири черни коня, и нае стая в „Почивката на моряка“ на улица „Кука“.

Желанията и поръчките му бяха сметнати за крайно необичайни, защото си носеше собствена храна и пиене: държеше ги в заключен дървен сандък и го отваряше, за да си вземе ябълка, сирене или чаша вино с черен пипер. Настани се в най-горната стая на „Почивката на моряка“ — висока, подобна на вретено сграда, построена на скалист нос, за да улеснява контрабандата.

Лордът подкупи няколко улични хлапета да му докладват в мига, когато забележат непознат за тях мъж, дошъл по суша или по море; най-вече да се оглеждат за много висок кокалест тъмнокос тип с гладна физиономия и безизразни очи.

— Примус определено си е взел поука — каза Секундус на четиридесетата си мъртви братя.

— Нали знаеш какво казват? — прошепна Квинтус със замисления щепот на мъртвите, който в този ден звучеше като плискане на вълни по крайбрежни камъчета. — Този, който се е уморил да се оглежда за Септимус, се е уморил от живота.

Сутрин Примус отиваше на раздумка с капитаните на корабите, хвърлили котва в Косата на приливите, и щедро им купуваше грот, но нито пиеше, нито ядеше с тях. Следобед оглеждаше корабите по доковете.

Скоро клюкарите в Косата на приливите (а те бяха много) разбраха пикантната новина: брадатият джентълмен търсил кораб, който да го откара на изток. И тази клюка бе последвана от друга — че щял да отплата със „Сърцето на съня“ на капитан Ян, кораб с черни платна, боядисана в алено палуба и повече или по-малко съмнителна репутация (с което искахме да кажем, че според всеобщото мнение корабът пиратстваше само в далечни води) и че това щяло да стане веднага щом кажел.

— Любезни господарю — каза на лорд Примус един от уличните хлапаци, — в града е дошъл по суша един мъж. Отседнал е при мадам

Петие. Слаб е и прилича на гарван, видях го в „Рева на океана“, черпеше с грот всички. Казва, че бил уморен морски пътешественик и търсил спокоен залив.

Примус потупа момчето по мръсната глава и му даде една монета. След това се зае да си събира нещата и същия следобед нареди „Сърцето на съня“ да напусне пристанището точно след три дни.

В деня преди „Сърцето на съня“ да вдигне платна, Примус продаде каретата и четирите коня на притежателя на конюшнята на улица „Вехтошарска“, след което слезе на кея и даде няколко монети на уличните хлапаци. Влезе в каютата си на „Сърцето на съня“ и издаде строга заповед никой да не го беспокой по никакъв повод, без значение добър или лош, до една седмица след отплаването на кораба.

Същата вечер злополука сполетя един кадърен моряк от екипажа на „Сърцето на съня“. Той се напи, падна на хълзгавия паваж на улица „Приходи“ и си счупи крака. За щастие успяха да му намерят заместник: същия моряк, с когото беше ял цяла вечер и който беше убедил пострадалия да изпълни по мокрите камъни една особено сложна стъпка от моряшки танц. Та този моряк, висок, мургав и гарваноподобен, още същата нощ се разписа в корабните документи с кръгче и се качи на палубата призори, малко преди корабът да вдигне платна в утринната мъгла. „Сърцето на съня“ отплава на изток.

Току-що обръсналият брадата си лорд Примус Буреломски наблюдаваше отплаването му от върха на скалите, докато корабът не се изгуби от поглед. Слезе по улица „Вехтошарска“, върна парите на съдържателя на конюшнята, добави малко отгоре и отпътува на запад с черната си карета, теглена от четирите черни коня.

Решението беше очевидно. В крайна сметка еднорогът вече цяла сутрин крачеше зад тях и често-често побутваше звездата по рамото с муцуна. Раните от ноктите на лъва по хълбоците му, които предишния ден кървяха като червени цветя, вече бяха потъмнели и зарастваха.

Звездата се тътреше, куцаше и залитаše, а Тристан вървеше до нея. Студената верига окованаше китките им.

От една страна, идеята да се язди еднорог се струваше на Тристан направо кощунствена: еднорогът все пак не беше кон и не беше обвързан с древния договор между Човека и Коня. Черните му

очи бяха диви и в походката му имаше нещо опасно и неопитомено. От друга страна обаче Тристан усещаше, по начин, който не би могъл да обясни, че еднорога го е грижа за звездата и че иска да й помогне. Затова каза:

— Виж, не съм забравил онова, дето ми го наговори, че ще ми осуетяваш плановете на всяка крачка, но ако еднорогът има желание, защо не го яхнеш?

Звездата не каза нищо.

— Е?

Звездата сви рамене.

Тристан се обърна към еднорога, вгледа се в черните му като бездънен кладенец очи и попита:

— Разбиращ ли ме?

Еднорогът не каза нищо. Тристан се надяваше, че поне ще кимне или ще троне с копито като дресирания кон, който веднъж като малък видя в селото. Но еднорогът само продължи да го гледа.

— Ще качиш ли дамата на гърба си? Моля те.

Еднорогът не каза нищо и не троне с копито. Но се приближи до звездата и коленичи в краката ѝ.

Тристан ѝ помогна да се качи на гърба му. Тя се хвана с две ръце за гривата и седна странично, опънала счупения си крак. И така пътуваха още няколко часа.

Тристан вървеше до тях, понесъл на рамо патерицата и торбата си. Сега, когато звездата яздеше еднорога, даже му беше по-трудно. Преди това се налагаше да върви бавно заради куцащата звезда. Сега трябваше да подтича, за да не изостава от еднорога. Тревожеше го и мисълта, че еднорогът може да избърза прекалено и веригата, с която звездата беше прикована към него, щеше да я събори от гърба му. Стомахът му къркореше. Умираше от глад и не след дълго вече си се представяше като огромен глад с тънка обвивка от плът, който ходеше и ходеше колкото бързо му позволяваха краката...

Спъна се и разбра, че ще падне.

— Спри, моля те — извика без дъх.

Еднорогът забави крачка и спря. Звездата погледна надолу, сбърчи нос и поклати глава.

— Няма да е лошо и ти да се качиш при мен. Ако еднорогът ти позволи. Иначе ще вземеш да припаднеш и да ме събориш на земята.

Освен това трябва да отидем някъде, където да си намериш храна.

Тристан кимна с благодарност.

Еднорогът не оказа никаква съпротива и пасивно зачака, докато Тристан правеше опити да се покатери на гърба му. Беше като да изкачиш отвесна стена, тоест абсолютно невъзможно. Накрая Тристан отведе животното до един бук, изкоренен отдавна от буря, ураган или ядосан великан, вдигна патерицата на звездата и торбата си и се покатери по клоните върху огромния дънер, а оттам и на гърба на еднорога.

— Зад този хълм има село. Сигурно ще намерим там нещо за ядене — каза Тристан, тупна еднорога по хълбока и той тръгна. Тристан обхвана талията на звездата, за да не падне. Усети под дланта си фината коприна на роклята й, а под нея верижката на топаза, стегната през талията й.

Язденето на еднорог не беше като язденето на кон: той не се движеше като кон; ездата беше по-дива, по-необичайна. Еднорогът изчака Тристан и звездата да се настанят удобно на гърба му и бавно и плавно започна да набира скорост.

Дърветата летяха и подскачаха покрай тях. Звездата се наведе напред и вплете пръсти в гривата на еднорога; Тристан — от страх забравил глада си — стисна здраво с колене хълбоците на животното и започна да се моли да не го събори някой клон. Скоро откри, че му става приятно. Има нещо в язденето на еднорог за онези, които все още го могат — което не е характерно за никое друго изживяване, нещо опияняващо, главозамайващо и прекрасно.

Когато наблизиха селото, слънцето вече залязваше. Еднорогът спря под един дъб в края на гората и не пожела да продължи нататък. Тристан скочи на тревата. Задникът му се беше схванал, но звездата го гледаше и той не посмя да го разтрие.

— Гладна ли си? — попита я.

Тя не отговори.

— Виж какво. Аз направо умирам от глад. Не знам дали вие звездите ядете, нито какво ядете. Но не искам да гладуваш. — Той вдигна въпросителен поглед. Тя го погледна в отговор, отпърво с безразличие, но след това очите й се напълниха със сълзи. Вдигна ръка към лицето си, избърса ги и по бузите й останаха кални следи.

— Ядем само мрак и пием само светлина. И н-не съм гладна. Самотна съм и съм уплашена, и ми е студено, и съм н-нешастна и пленена, но не съм гладна.

— Не плачи — каза Тристан. — Ще отида в селото и ще взема нещо за ядене. Ти ме изчакай тук. Еднорогът ще те защити, ако някой дойде. — Той вдигна ръце и внимателно я свали от гърба на животното. Еднорогът разтърси грива и спокойно започна да пощипва тревата около дъба.

Звездата изсумтя.

— Да те чакам тук ли? — попита и вдигна веригата, която ги съединяваше.

— О — каза Тристан. — Дай си ръката.

Тя му протегна китката си. Той се опита да развърже веригата, но тя не искаше да се развърже.

— Хм — каза Тристан и подръпна примката около собствената си китка, но веригата не пожела да пусне и нея. — Май съм също толкова вързан за теб, колкото и ти за мен.

Звездата отметна косите си, затвори очи и въздъхна дълбоко. След това ги отвори, възвърна си самообладанието и каза:

— Да няма никаква вълшебна дума или нещо такова?

— Не знам никакви вълшебни думи — отговори Тристан и вдигна веригата. Тя проблесна в червено и пурпурно под лъчите на залязващото слънце. — „Моля“? — По веригата преминаха вълнички и примката се изхлузи от китката му.

— Ето. — Той подаде на звездата своя край на веригата. — Ще гледам да не се бавя. И ако някой от дребосъците в дърветата ти запее тъпи песни, не го замеряй с патерицата си, за бога. Само ще ти я откраднат.

— Добре.

— Налага се да се доверя на честта ти на звезда, че няма да избягаш.

Тя докосна счупения си крак.

— Известно време няма да мога да бягам — каза основателно и на Тристан му се наложи да се задоволи с този отговор.

До селото имаше половин миля. Тъй като беше далеч от оживените пътища, нямаше странноприемница, но възпълната старица, която му съобщи този факт, настоя да влезе в къщата ѝ и

сложи пред него дървена купа с ечемичена каша с моркови и чаша бира. Той смени батистената си кърпа за бутилка бъзова настойка, пита зелено сирене и торба непознати плодове: бяха меки и мъхнати като праскови, но бяха сини като грозде и миришеха малко на зрели круши; жената му даде и овес за еднорога.

Тристан тръгна към поляната и задъвка един сочен, мек и много сладък плод. Зачуди се дали звездата, ще иска да опита и ако поиска, дали ще й хареса. Надяваше се да остане доволна от нещата, които е донесъл.

Отначало реши, че сигурно е сбъркал мястото и че се е изгубил в лунната нощ. Не: дъбът беше същият, този, под който беше оставил звездата.

— Ей? — извика. Светещи червеи и светулки проблясваха в зелено и жълто в тревата и клоните. Никой не му отговори. Тристан се почувства като пълен глупак и стомахът му изстина. — Ей? — извика отново. И отново не получи отговор.

Хвърли торбата овес на земята и я ритна.

Звездата беше на югоизток от него и се отдалечаваше по-бързо, отколкото той можеше да върви. Въпреки това я последва под ярката луна. Чувстваше се предаден и глупав, и разяден от вина, срам и съжаление. Не трябваше да отвързва веригата, трябваше да я завърже за дървото; трябваше да я накара да отиде с него в селото. Това му минаваше през главата, докато вървеше; но в съзнанието му се обади и още един глас, който отбеляза, че ако не я беше развързал одеве, е щял да я развърже рано или късно и че тя пак е щяла да избяга от него.

Зачуди се дали някога ще я види отново. Бързаше и се спъваше в корените на вековните дървета. Луната бавно се скри зад непрогледния гъсталак от листа и след като известно време се лута безценно в мрака, Тристан легна под едно дърво, затвори очи и се самосъжалява, докато не заспа.

В един скалист проход в най-южното подножие на планината Корема вештерската кралица дръпна поводите на козлите, спря каручката и подуши мразовития въздух. В небето сияеха хиляди студени звезди.

Алените ѝ устни се извиха в усмивка с такава красота, такава сияйност, такава чистота и съвършено щастие, че ако я видехте, би смразила кръвта във вените ви.

— Най-после. Тя идва при мен.

И сякаш в отговор вятърът в планинския проход зави триумфално.

Примус седна до огъня и потрепери под дебелата си черна роба. Един от черните коне се събуди или засънува, изцвili и изпръхтя, и отново притихна. Примус усещаше странен хлад по лицето си; гъстата брада му липсваше. Избула с пръчка от жаравата една топка от глина, плю си на пръстите, разчули я и помириса апетитното месо на таралежа, който бавно се беше пекъл в жаравата, докато Примус спеше.

Изяде си закуската до троха; плюеше оглозганите кости в огъня. Прибави към таралежа бучка кораво сирене и леко вкинато бяло вино.

След като се нахрани, избърса ръце в робата си и извади руните, за да открие къде е топазът, който удостоверяваше владичеството над планинските градове и обширните имения на Бурелом. Хвърли ги и се загледа озадачен в малките квадратни червени гранитни плочки. Събра ги, разклати ги в дългопръстите си ръце, хвърли ги на земята и отново се вгледа в тях. Изплю се в жаравата и тя изсъска лениво. Събра плочките и ги пусна в кесията на колана си.

— Движи се бързо и се отдалечава — каза на себе си на глас.

Изпика се в жаравата, защото се намираше в диви земи, където имаше разбойници и зли духове, и още по-лоши неща, и нямаше желание да им издава присъствието си с дима от огъня. Впргна конете, качи се на капрата и подкара през гората на запад и от другата страна на планината.

Момичето се държеше здраво за врата на еднорога, който препускаше през тъмната гора.

Нямаше луна, но еднорогът сияеше с бледа светлина като луна, а и самата девойка блестеше и светеше като облак звезден прах. И

докато препускаха под дърветата, на някой далечен наблюдател би му се сторило, че момичето примиగва като малка звезда.

ШЕСТА ГЛАВА

КАКВО КАЗА ДЪРВОТО

Тристан Торн сънуваше.

Беше се качил на ябълката и гледаше през прозореца на Виктория Форестър, която се събличаше. Когато си свали роклята и остана по комбинезон, Тристан усети, че клонът под краката му поддава, и в следващия миг се запремята във въздуха под лунната светлина...

Падаше към луната.

И луната му проговори: „Моля те — прошепна тя с глас, който му заприлича малко на майчиния му, — защити я. Защити детето ми. Искат да ѝ сторят зло. Направих всичко, каквото можах“. И сигурно щеше да му каже още нещо, а може би му каза, но изведнъж се превърна в собственото си отражение във вода някъде отдолу и Тристан усети, че по лицето му пълзи някакво паяче и че вратът му се е схванал. Вдигна ръка и внимателно махна паячето от бузата си; утринното слънце блестеше в очите му и светът беше златен и зелен.

— Сънуваше — обади се глас на млада жена някъде отгоре. Гласът беше нежен и със странен акцент. Листата на червения бук над главата му шумоляха.

— Да — отговори той на тази, която се беше качила на дървото.
— Сънувах.

— И аз сънувах миналата нощ — каза гласът. — Вдигнах поглед и видях цялата гора и нещо огромно се придвижваше през нея. И се приближаваше все повече и повече и разбрах какво е. — Гласът внезапно мълкна.

— Какво беше? — попита Тристан.

— Всичко. Беше Пан. Когато бях много млада, някой — може да е била катерица, те непрекъснато дърдорят, или сврака, или пък риба — ми каза, че Пан е собственик на цялата тази гора. Е, не собственик като собственик. Не че би я продал или пък би я оградил със стена...

— Или би отсякъл дърветата — услужливо предложи Тристан. Настъпи мълчание. Той се зачуди къде е отишло момичето. — Ей? — каза. — Ей?

Листата отгоре отново прошумоляха.

— Не бива да говориш такива неща — обади се гласът.

— Извинявай — каза Тристан; нямаше представа за какво се извинява. — Тъкмо ми разказваше, че Пан бил собственикът на гората...

— Естествено, че е. Не е трудно да си собственик на нещо. Или на всичко. Трябва само да знаеш, че е твое, след което да го пуснеш да си отиде. Ето така Пан е собственик на гората. В съня ми той дойде при мен. И ти беше в мята сън и водеше за верига едно тъжно момиче. Беше много, много тъжно това момиче. Пан каза да ти помогна.

— На мене?

— И ме накара да чувствам топлина и бодежи от връхчетата на листата ми до кранчетата на корените ми. Събудих се: и ето те тебе, заспал дълбоко с глава на стъблото ми, и хъркаше като прасе.

Тристан се почеса по носа. Отказа се да търси жена в клоните на дървото и вместо това погледна внимателно самото него. Беше бук.

— Ти си дърво — облече накрая мисълта си в думи.

— Не винаги съм била дърво — каза гласът в шумолящите листа.

— Един магьосник ме превърна в дърво.

— А каква си била преди? — попита Тристан.

— Мислиш ли, че той ме харесва?

— Кой?

— Пан. Ако ти си Господар на гората, ще възложиш работа и ще окажеш пълно съдействие и помош само на някой, който ти харесва, нали?

— Ами... — запъна се Тристан, но още преди да реши какъв ще е най-дипломатичният отговор, дървото каза:

— Нимфа. Бях горска нимфа. Но ме подгони един принц, не добър принц, а от другия вид и ами човек би си помислил, че дори другият вид принцове знаят докъде са границите, не мислиш ли?

— Да.

— И аз така мисля. Но той не мислеше така и затова докато бягах от него, направих едно заклинание и — хоп! — превърнах се в дърво. Как ти се струвам?

— Ами, не знам как си изглеждала като горска нимфа, но си великолепно дърво.

Дървото не отговори веднага, но кокетно прошумоля с листа, после призна закачливо:

— Бях голяма хубавица и като нимфа.

— Каква точно помош и съдействие? — попита Тристан. — Не че припирам. Искам да кажа, че в момента се нуждая от цялата помощ и съдействие, които мога да получа. Но едно дърво не е непременно най-логичното място, където да ги търся. Нито можеш да дойдеш с мен, нито можеш да ме нахраниш, нито да доведеш звездата тук, нито да върнеш двама ни в Стената, за да се появя пред моята истинска любов. Убеден съм, че се справяш забележително, когато трябва да предпазиш някого от дъжд, когато вали, но сега не вали...

Дървото прошумоля.

— Защо не ми разкажеш историята си от самото начало и не ме оставиш по-добре от теб да преценя дали мога да ти помогна?

Тристан понечи да възрази. Долавяше как звездата се отдалечава все повече и повече със скоростта на препускащия еднорог и си мислеше, че последното, за което има време, е да изброява приключенията си до този момент. Но след това се сети, че какъвто и напредък да има, го е постигнал, като приемаше предложената му помощ. Затова седна под дървото и разказа на бука всичко, за което се сети: за любовта си, чистата и истинската си любов към Виктория Форестър; за обещанието си да ѝ донесе паднала звезда — не коя да е паднала звезда, а тази, която бяха видели заедно от хълма; и за пътешествието си из Самодивската страна. Разказа на дървото за странстванията си, за косматия дребосък и за малкия народ, който му беше откраднал бомбето; разказа за вълшебната свещ и за скоростния си поход към гората, където беше паднала звездата, и за лъва и еднорога и как беше изгубил звездата.

Свърши разказа си и млъкна. Червеникавите листа на дървото се разлюляха леко като от slab вятър, а след това и по-силно, все едно идващ буря. И тогава шумът се превърна в нисък и яростен глас, който каза:

— Ако я беше оставил окована и тя се беше освободила от оковите си, нямаше да има сила на земята и на небето, която да ме накара да ти помогна, та дори великият Пан или господарката Силвия

да ми се молеха на колене. Но ти си я освободил и затова ще ти помогна.

— Благодаря ти — каза Тристан.

— Ще ти кажа три неща. Две от тях ще ти кажа сега, а третото, когато имаш най-голяма нужда от него. Сам ще прецениш кога ще е това.

— Първо, звездата е в голяма опасност — продължи дървото. — Всичко, което се случва в дебрите на гората, бързо се разчува из най-далечните ѹ краища, дърветата говорят с вятъра, а вятърът разнася мълвата. Има сили, които искат да ѹ навредят и да ѹ сторят още по-голямо зло. Трябва да я намериш и да я защитиш. Второ, в гората има път, ей там след онази ела (а за нея мога да ти разкажа неща, от които ще се изчерви и планинска морена), и след няколко минути по този път ще мине карета. Ако побързаш, няма да я изпуснеш. И трето, протегни ръка.

Тристан протегна ръка. От дървото бавно се отрони танцуващ лист с цвят на мед, падна право в шепата му.

— Пази го — каза дървото. — И чуй какво ще ти каже, когато имаш най-голяма нужда. А сега бързай. Каретата идва. Бързай! Тичай!

Тристан грабна торбата си и се затича, като пътъм пъхна листото в джоба на туниката си. Чуваше тропот на подковани копита — приближаваше се все повече. Разбра, че няма да успее, но се затича още по-бързо, докато в главата му не остана само думкането на сърцето му и свистенето на въздуха, когато си поемаше дъх. Успя да се провре в гъсталака и да застане на пътя точно когато каретата приближи.

Теглеха я четири черни коня, а на капрата седеше блед мъж с дълга черна роба. Вече беше само на двайсет крачки от Тристан, който стоеше останал без дъх и когато се опита да извика, гърлото му беше толкова пресъхнало, че не издаде никакъв звук. Опита се да изкреши, но гърлото му само изсъска.

Каретата го подмина, без дори да забави ход.

Тристан седна на земята и се опита да си поеме дъх. След това си спомни за звездата, изправи се и тръгна по горския път толкова бързо, колкото можеше. Не беше вървял и десет минути, когато стигна до черната карета. Клон, огромен колкото цяло дърво, беше паднал от

един дъб право на пътя пред конете и кочияшът, който беше и единственият пътник, се опитваше да го махне.

— Проклет клон — каза облеченият в дълга черна роба кочияш: според Тристан наближаваше петдесетте. — Нямаше нито вятър, нито буря. Падна ей така. И уплаши конете. — Гласът му беше нисък и бумтящ.

Разпрегнаха конете и ги вързаха към падналия клон. Двамата мъже бутаха, четирите коня дърпаха и заедно успяха да изтеглят клона встрани. Тристан каза едно безмълвно „благодаря“ на дъба, чийто клон беше паднал, на червения бук, на Пан и на гората и попита кочияша дали ще го вземе със себе си.

— Не вземам пътници — отвърна той и потри наболата си брада.

— Разбирам — каза Тристан. — Но без мен още щяхте да си стоите тук. Със сигурност Провидението ви е изпратило при мен, както Провидението изпрати мен при вас. Няма да ви отклоня от пътя ви, а може и пак да дойде време, когато ще сте доволни от помощта на още две ръце.

Кочияшът го огледа от главата до петите. След това бръкна в кесията на пояса си, извади шепа квадратни червени гранитни плочки и каза на Тристан:

— Избери една.

Тристан взе една каменна плочка и показва на мъжа гравирания върху нея символ.

— Хмм — каза кочияшът. — Избери пак. — Тристан се подчини.

— Я още веднъж. — Мъжът отново се почеса по брадата. — Добре. Можеш да дойдеш с мен. Руните очевидно са убедени в това. Макар че ще е опасно. Но може да има още паднали клони. Ако искаш, можеш да седнеш отпред при мен и да ми правиш компания.

На Тристан му се стори странно, че когато надзърна във вътрешността на каретата, видя вътре петима бледи джентълмени, целите в сиво. Гледаха го тъжно. Но когато погледна още веднъж, вътре нямаше никого.

Каретата се понесе по неравната трева в златистозеления тунел от листа. Тристан се тревожеше за звездата. Вярно, че беше доста злобна, но пък все пак имаше основание за това. Надяваше се да не се забърка в неприятности, преди да е стигнал до нея.

Разправят, че сиво-черната планинска верига, пресичаща от север на юг цялата Самодивска страна, някога е била великан, който станал толкова голям, че един ден се уморил дори да се движи и да живее и легнал в равнината, и заспал толкова дълбоко, че вековете минавали покрай него като секунди. Но ако е истина, това трябва да се е случило преди много, много време, през Първата епоха на света, когато всичко е било камък и огън, вода и вятър и когато малцина са оживявали, за да излъжат, в случай че не е истина. И все пак, истина или не, четирите големи планини от веригата се наричаха Главата, Рамото, Корема и Коленете, а възвишенията на юг се наричаха Краката. През планините имаше проходи — един между главата и рамото, където трябваше да е вратът, и един южно от планината Корема.

Това бяха диви планини, обитавани от диви създания: черни като въглен тролове, космати диващи, скитащи дървесни хора, планински кози и джуджета миньори, отшелници, изгнаници и по някая и друга планинска вещица. Не беше най-високата планинска верига в Самодивската страна, като например планината Хуон, чийто най-висок връх беше Бурелом. Но беше сурова планина и се прекосяващо трудно.

Вещерската кралица беше минала през прохода южно от Корема преди няколко дни и сега чакаше в края му. Козлите ѝ бяха вързани за една драка и я пощипваха без ентузиазъм. Кралицата пък седеше в каручката и точеше ножовете си на един камък.

Ножовете бяха стари: дръжките им бяха изработени от кост, а остриетата им бяха от парчета вулканично стъкло, черно като смола и с бели петънца, застинали завинаги в обсидиана. Бяха два: единият помалък и подобен на сатър, тежък и здрав, за рязане на ребра и стави и за разчленяване; другият беше с форма на кинжал, за изрязване на сърцето. Когато ги наточи дотолкова, че можеше да пререже нещие гърло, без притежателят му да усети нещо друго освен леко като косъм докосване и топлината на изтичащия си живот, вещерската кралица ги остави и започна да се приготвя.

Отиде при козлите и поотделно им прошепна по нещо в ухото.

На мястото им се появила мъж с къса бяла брада и приличаща на момче жена с тъп поглед. И двамата не казаха нищо.

Вещицата клекна до каручката и също ѝ прошепна някакви слова. Каручката не направи нищо и жената тропна ядосано с крак.

— Остарявам — каза на двамата слуги. Те не ѝ отговориха и дори не дадоха признак, че разбираят какво им говори. — Винаги е било по-трудно да се променят неживите неща. Душите им са по-стари и по-затъпели, и по-трудни за убеждаване. Ех, ако можех да си върна младостта... в зората на света, превръщах планини в морета и облаци в палати. С едно щракване на пръсти заселвах цели градове с камъчета. Защо не съм отново млада...

Въздъхна и вдигна ръка: от пръстите ѝ затрептя син пламък и когато се наведе и докосна каручката, пламъкът изчезна.

Изправи се. В катраненочерната ѝ коса се бяха появили бели нишки и под очите ѝ имаше тъмни сенки; но каручката беше изчезнала. На мястото ѝ в края на планинския проход стоеше малка странноприемница.

Някъде далеч проблесна светкавица и се разнесе тътен.

Висящата табела на странноприемницата се люшкаше и скърцаше под напора на вятъра. На нея беше нарисувана каруца.

— Влизайте вътре — каза вещицата. — Тя идва насам и ще трябва да мине през прохода. Просто трябва да направя така, че да влезе — обърна се към мъжа с късата бяла брада. — Ти си Били, собственикът на тази странноприемница. Аз съм жена ти, а това е нашата дъщеря, която обслужва гостите. — И посочи момичето с празния поглед, което доскоро беше Бревис.

Втора гръмотевица, по-силна от първата, отекна откъм върховете.

— Скоро ще завали — каза вещицата. — Да напалим камината.

Тристан усещаше присъствието на звездата — тя се придвижваше напред със стабилна скорост. Стори му се, че разстоянието помежду им намалява.

За негово облекчение каретата също следваше нейния път. На едно място пътят се разклони и Тристан се разтревожи, че може да поемат по грешното разклонение. Беше готов да слезе от каретата и да продължи пеш.

Спътникът му спря конете, слезе от капрата и извади руните. След като консултацията приключи, се качи отново и пое по лявото разклонение.

— Ако не е прекалено нахално, мога ли да ви попитам какво търсите? — каза Тристан.

— Съдбата си — отвърна мъжът след кратка пауза. — Правото си на власт. А ти?

— Оскърбих с поведението си една млада дама. Искам да ѝ се извиня. — Докато го казваше, разбра, че е истина.

Кочияшът изсумтя.

В тунела от листа вече имаше пролуки. Дърветата станаха понарядко. Тристан вдигна поглед към планината напред и ахна.

— Каква планина!

— Като пораснеш още малко, ми ела на гости в цитаделата горе в Хуон. На онова му се вика планина. От нея се виждат планини, пред които тези са нищо и никакви хълмчета. — И посочи извисяваща се пред погледите им Корем.

— Честно казано, надявам се да прекарам остатъка от живота си като овчар в Стената, защото ми дойде до гуша от вълнения за повече от един живот. То не бяха свещи и енорози, дървета и млади дами. Но приемам поканата в същия дух, в който ще бъде дадена, и ви благодаря за нея. Ако някога посетите Стената, елате у дома, а аз ще ви дам вълнени дрехи за преобличане и овче сирене, и толкова овнешка яхния, колкото можете да изядете.

— Много мило от твоя страна — каза кочияшът. Пътят от натрошени скали и чакъл вече не беше толкова стръмен и той плесна с камшика, та черните коне да забързат. — Значи си видял енорог, така ли?

Тристан понечи да разкаже на спътника си за срещата с енорога, но после размисли и само отбеляза:

— Извънредно благородно животно.

— Енорозите са лунни твари. Никога не съм виждал енорог. Но казват, че служели на луната и изпълнявали повелите ѝ. Утре вечер ще стигнем планината. Тази вечер след залез-слънце ще спрем да починем. Ако искаш, можеш да спиш в каретата; аз ще спя край огъня.

— Тонът му не се промени, но Тристан с колкото внезапна, толкова и шокираща сигурност разбра, че мъжът се страхува от нещо до дъното на душата си.

Цяла нощ светковици озаряваха планинските върхове. Тристан спа на кожената седалка на каретата, положил глава върху торба със зоб; сънува призраци, луна и звезди.

Призори заваля, внезапно, все едно небето се беше продънило. Ниски облаци скриха върховете. Под проливния дъжд Тристан и кочияшът впргнаха конете и потеглиха. Пътят беше стръмен и напредваха бавно.

— Можеш да влезеш вътре — каза кочияшът. — Няма смисъл да се мокрим и двамата. — Бяха се наметнали с промазаното платнище, което извадиха изпод капрата.

— Не виждам как мога да се измокря повече, освен, ако не скоча в някоя река — каза Тристан. — Ще стоя тука. Два чифта очи и два чифта ръце в един момент може да се окажат решаващи.

Спътникът му изсумтя, избърса със студената си мокра ръка капките дъжд от очите и устата си и каза:

— Постъпката ти е глупава, момко. Но я оценявам. — Прехвърли поводите в лявата си ръка и протегна дясната. — Аз съм Примус. Лорд Примус.

— Тристан. Тристан Торн — отвърна момъкът, усетил по някакъв начин, че мъжът има право да научи истинското му име.

Стиснаха си ръцете. Дъждът се усили още повече. Пътят се превърна в река, а дъждът се стелеше на гъсти завеси. Конете съвсем забавиха ход.

— Има един човек. — Лорд Примус вече викаше, та Тристан да го чува сред грохота на пороя. Вятърът отвяваше думите от устните му. — Висок, прилича малко на мен, но е по-слаб и прилича на гарван. Очите му са невинни и безизразни, но в тях се таи смърт. Казва се Септимус, защото е седмият син на баща ни. Ако някога го срещнеш, бягай надалеч. Той иска мен. Но няма да се поколебае да те убие, ако си му застанал на пътя, нито пък да те превърне в инструмент, с който да убие мен.

Бурен порив на вятъра запрати във врата на Тристан цяла каца вода.

— Изглежда, е опасен човек — отбеляза той.

— Най-опасният на света.

Тристан се загледа мълчаливо в пelenата от вода и в настъпващия мрак. Пътят вече почти не се виждаше. Примус заговори отново:

— Ако питаш мен, в този дъжд има нещо неестествено.

— Защо?

— Или повече от естествено; да го наречем свръхестествено. Надявам се да намерим по пътя някоя странноприемница. Конете имат нужда от почивка, а и на мен едно сухо легло и топъл огън ще ми дойдат добре. И добра вечеря.

Тристан извика, че е съгласен. Дъждът продължаваше да се лее. Тристан си помисли за звездата. Сигурно беше премръзнала и мокра. Тревожеше се за счупения й крак и си мислеше колко ли й е натъртен задникът от язденето. Той беше виновен. Чувстваше се като отрепка.

— Аз съм най-нещастният човек, живял на тази земя — сподели с лорд Примус, когато спряха да нахранят конете с мокър овес.

— Ти си млад и влюбен — каза Примус. — Всеки младеж в твоето състояние е най-нещастният човек, живял на тази земя.

Тристан се зачуди дали лордът би оценил съществуването на Виктория Форестър. Представи си как й разказва приключенията си в Стената пред камината в дневната; но незнайно защо тези въображаеми разкази му се сториха доста плоски.

Този ден залезът явно беше настъпил веднага след зората и небето беше почти черно. Пътят продължи да се изкачва. Дъждът за миг отслабваше, после се изсипваше с удвоена сила.

— Това там светлина ли е? — попита Тристан.

— Не виждам нищо. Може да е магически огън или светкавица... — отвърна Примус. Но когато взеха поредния завой, каза: — Не бях прав. Светлина е. Браво, момко. Но в тези планини има лоши неща. Можем само да се надяваме, че това не е от тях.

След като вече виждаха целта, конете потеглиха по-бързо. Поредната светкавица озари острите чукари наоколо.

— Имаме късмет! — възклика Примус с басовия си като гръмотевица глас. — Странноприемница!

СЕДМА ГЛАВА

В „ЗНАКЪТ НА КАРУЦАТА“

Звездата беше мокра до кости, беше тъжна и трепереше. Тревожеше се за еднорога: през целия ден не бяха намерили нищо за ядене, тъй като папратите и дърветата отдавна бяха отстъпили място на сиви скали и гърчави трънливи храсти. Неподкованите копита на еднорога не бяха пригодени за скалистия път, нито пък гърбът му беше пригоден за ездачи и крачката му ставаше все по-бавна и бавна. Докато пътуваха, звездата проклинаше дня, в който беше паднала на този мокър и недружелюбен свят. Когато го беше гледала от небето, ѝ се беше струвал толкова мил и приветлив. Но това беше преди. Сега го мразеше и в червата с изключение на еднорога; но задникът ѝ така се беше натъртил от язденето, че щеше да е щастлива дори без еднорога.

След като цял ден ги беше валял дъжд, светлините на странноприемницата бяха най-приятната гледка, откакто беше паднала на Земята.

„Вни-ма-вай, вни-ма-вай“ — трополяха дъждовните капки по камъните. Еднорогът спря на петдесетина крачки от странноприемницата и отказа да помръдне. Вратата беше отворена и от нея към сивия свят се лееше топла жълта светлина.

— Добра среща, хубавице — чу се приветлив глас от отворената врата.

Звездата погали мокрия врат на еднорога и му заговори нежно, но той не помръдна, стоеше като вкаменен в светлината на странноприемницата.

— Няма ли да влезеш, скъпа? Или ще стоиш навън в дъждъа? — Топлият глас на жената ѝ подейства успокояващо и уютно: беше точната комбинация от практичност и загриженост. — Ще те нахраним, ако си гладна. В камината гори огън и има достатъчно гореща вода за ваната, която ще прогони студа от костите ти.

— Аз... ще ми помогнете ли да вляза... Кракът ми...

— Ох, горкото момиче. Ей сега ще накарам мъжа си да те внесе вътре. Той се казва Били. За коня ти има сено и прясна вода в конюшнята.

Когато жената се приближи, еднорогът сякаш подивя.

— Спокойно, спокойно, няма да се доближавам до тебе. Много години изминаха, откакто бях достатъчно девствена, че да докосна еднорог, и много години изминаха, откакто не съм виждала еднорог по тези места...

Еднорогът неспокойно последва жената към конюшнята, като гледаше да не се приближава много до нея, и отиде в най-далечната ясла. Звездата стоеше под дъжд мокра и нещастна.

Били се оказа белобрад и доста мълчалив. Отнесе звездата в странноприемницата и я оставил на трикракото столче пред бутящия в камината огън.

— Горкичката — обади се жена му, която влезе след тях. — Я се виж, цялата си мокра, под тебе има цяла локва, хубавата ти рокля е съсипана и сигурно си премръзнала до кости...

Изчака мъжа си да излезе и помогна на звездата да свали подгизналата рокля. Окачи я над камината. Водата, която капеше от дрехата, съскаше и се изпаряваше върху нагорещените тухли.

Пред камината беше поставена калаена вана. Жената я огради с хартиен параван и попита загрижено:

— Как обичаш водата? Топла, гореща или вряла?

— Не знам — отвърна звездата. Беше гола, но не беше свалила топаза от кръста си. Главата ѝ се бе замаяла от странния обрат на събитията. — Досега не съм взимала вана.

— Не си взимала вана? — Жената беше безкрайно изненадана.

— Е, горкичката ми, тогава няма да я правим прекалено гореща. Извикай ме, като изстине. На огъня в кухнята съм сложила да се грее още вода. Като свършиш, ще ти донеса вино с подправки и печени картофи.

И преди звездата да възрази, че нито яде, нито пие, жената излезе, като преди това я нагласи във ваната с шинирания крак отвън, подпрян на трикракото столче. Отначало водата наистина беше прекалено гореща, но след малко звездата свикна и се отпусна и за пръв път, откакто беше паднала от небето, изпита пълно щастие.

— Как се чувствуваш, скъпа? — попита след малко жената от вратата.

— Много, много по-добре.

— А сърцето ти? То как се чувства?

— Сърцето ми ли? — Странен въпрос, но жената изглеждаше искрено загрижена. — По-щастливо е. По-леко. По-малко тревожно.

— Чудесно. Дай да го накараме да загори в теб, какво ще кажеш? Да загори ярко и горещо.

— Сигурна съм, че под вашите грижи сърцето ми ще гори и сияе от щастие — отвърна звездата.

Жената се наведе и погали звездата под брадичката.

— Добро момиче, и добри неща говори. — Усмихна се снизходително и прокара ръка през прошарената си коса. Окачи на паравана дебела пухкова хавлия. — Това е за теб, като свършиш с банята — о, не, не бързай, пиленце — водата ще те стопли, а пък хубавата ти рокля още доста време няма да изсъхне. Само ме викни, като решиш да излезеш от ваната, и ще дойда да ти помогна. — Жената се наведе и докосна със студения си пръст гръденния кош на звездата, точно между гърдите. Усмихна се и добави: — Хубаво силно сърце.

Имало и свестни хора в този проклет свят, реши затоплената и доволна звезда. Отвън дъждът и вятърът трополяха и виеха, но в странноприемницата, в „Знакът на каруцата“, беше топло и уютно.

По някое време жената на съдържателя с помощта на тъповатата си дъщеря помогна на звездата да излезе от ваната. Огънят хвърляше отблъсъци върху топаза на сребърната верижка, която носеше около кръста си, но после и топазът, и тялото й се скриха в пухковата хавлия.

— А сега, миличка, ела и се настани удобно — каза жената и й помогна да седне до дългата дървена маса, на която бяха сложени сатър и кинжал, и двата с костени дръжки и остриета от черно стъкло. Звездата с накуцване и подпиране на стената успя да стигне до масата и да седне на дървената скамейка.

Вятърът се усили и огънят се разгоря буйно в зелено, синьо и бяло. Нечий басов глас надвика стихията отвън:

— Ей! Искаме храна! Вино! Огън! Къде е конярят?

Били и дъщерята изобщо не помръднаха и само впериха погледи в жената с червената рокля, сякаш очакваха инструкции. Тя сви устни,

после каза:

— Е, мога да почакам. Още малко. В крайна сметка не си се забързала заникъде, нали, пиленце? — Последното беше адресирано към звездата. — Не и с този счупен крак и не докато вали като изведро, нали така?

— Ценя гостоприемството ви повече, отколкото съм способна да изразя с думи — простишко и искрено отвърна звездата.

— Разбира се — каза жената с червената рокля и някак нетърпеливо опира ножовете. — Ще имаме колкото си искаме време, като си тръгнат тези досадници.

Светлината на странноприемницата беше най-хубавото, което Тристан виждаше, откакто беше дошъл в Самодивската страна. Разпрегна изтощените коне и ги отведе един по един в конюшнята до странноприемницата. В най-далечната яsla спеше някакъв кон, но Тристан беше прекалено застенчив, за да го огледа.

Странната част от душата му, която знаеше всички посоки и местоположения на неща, които никога не беше виждал, и места, където никога не беше стъпвал, му подсказваше, че звездата е съвсем наблизо, и това едновременно го изнервяше и успокояваше. Знаеше, че конете са по-изтощени и по-гладни от него. Вечерята и — както подозираше — конфронтацията със звездата можеше да почакат.

— Отивам да избърша конете — каза на Примус. — Иначе ще настинат.

Високият мъж сложи голямата си ръка на рамото му.

— Добро момче. Ще пратя някой да ти донесе халба грязна бира.

Докато бършеше конете и проверяваше подковите им, Тристан си мислеше за звездата. Какво щеше да й каже? Какво щеше да му каже тя? Тъкмо привършваше с грижите за последния кон, когато някакво тъповато момиче се приближи съм него с халба грязно вино.

— Остави я ей там. Ще я изпия с удоволствие, само да свърша с конете.

Момичето остави виното върху сандъка със зоб и излезе, без да продума.

В този момент конят в последната яsla се изправи и зарита по вратата.

— Я по-кортко — извика Тристан. — Успокой се, приятелче, ей сега ще ви дам зобчица на всичките.

В подковата на предния крак на единия кон се беше заклещил оствър камък и Тристан внимателно го извади. „Мадам — беше решил да й каже, — моля ви приемете сърдечните ми и най-смирени извинения“. „Сър — щеше да отговори звездата, — ще го направя от все сърце. А сега, нека да отидем във вашето село, където да ме представите на вашата истинска любов като знак на предаността си към нея...“

Размишленията му бяха прекъснати от шумно бълскане на копита. Огромният бял кон — веднага обаче осъзна, че не е кон — беше счупил вратата и се носеше към него с наведен рог.

Тристан се хвърли на земята и закри главата си с ръце.

Измина цяла вечност. Младежът вдигна глава. Еднорогът беше спрял пред халбата с вино и беше потопил рога си в димящата течност.

Тристан плахо се изправи. Виното съскаше и бълбукаше и чак сега Тристан се сети — информация, изплувала от някоя отдавна забравена приказка или детска песничка, — че рогът на еднорога е средство против...

— Отрова? — прошепна, а еднорогът вдигна глава, погледна го в очите и Тристан разбра, че е прав. Сърцето му заби като лудо. Вятърът около странноприемницата виеше като луда вещица.

Изтича до вратата на конюшнята, но спря, за да помисли. Бръкна в джоба на туниката си и намери вътре остатъка от свещта и залепналото за него буково листо. Внимателно отлепи листото от воська. Вдигна го до ухото си и се заслуша.

— Вино, милорд? — попита попреминалата първа младост жена с червена рокля, щом Примус влезе в странноприемницата.

— Боя се, че не — отвърна той. — Изповядвам едно лично суеверие, че докато не видя трупа на брат си студен на земята пред мен, трябва да пия само от собственото си вино и да ям само храна, която съм купил и приготвил с ръцете си. Така ще сторя и сега, ако нямате нищо против. Разбира се, ще ви платя, все едно съм пил от вашето вино. Оставете, ако не ви затруднява, тази бутилка по-близо до огъня, за да се постопли. Пътувам заедно с един младеж, който отиде

да се погрижи за конете; той не е дал такъв обет и съм сигурен, че ако изпратите да му занесат халба греяна бира, това ще прогони студа от костите му...

Готвачката измърмори нещо и побърза да влезе в кухнята.

— Е, любезни ми домакине — обърна се Примус към белобрадия съдържател, — как са леглата тук, на края на света? Имате ли дюшещи или поне сламеници? Има ли камини в стаите? Забелязвам освен това с нарастващо удоволствие, че пред камината има вана — по-късно ще се изкъпя, ако ви се намери казан гореща вода. Но имайте предвид, че няма да ви платя за нея повече от една сребърна монета.

Съдържателят погледна жена си и тя каза:

— Леглата ни са добри и ще накарам да напалят камината в спалнята за вас и вашия спътник.

Примус свали подгизналата си роба и я окачи над огъня до синята копринена рокля на звездата. След това се обърна и видя седналата до масата млада дама.

— И други гости ли имате? Добра среща, милейди, в това пагубно време. — Откъм конюшнята се чу шумен тропот. — Нещо май е разтревожило конете — угрожено отбеляза Примус.

— Сигурно гръмотевиците — отвърна жената на съдържателя.

— Сигурно — съгласи се Примус, но нещо друго привлече вниманието му. Отиде при звездата и се вгледа в очите ѝ. — Вие... — Поколеба се, но след това продължи уверено: — Камъкът на баща ми е у вас. Властта над Бурелом е у вас.

Момичето го изгледа със сините си като небето очи.

— Ами поискайте ми го тогава, за да се отърва от това проклето нещо.

Жената на съдържателя побърза да дойде при масата и заяви категорично:

— Няма да позволя да беспокоите гостите ми, господине!

Погледът на Примус попадна върху ножовете на масата. Позна ги моментално: в хранилищата на Бурелом имаше избелели от времето свитъци, в които тези ножове бяха нарисувани и наименовани. Бяха стари, от Първата епоха на света.

Братата на странноприемницата се отвори с гръм и трясък.

— Примус! — изкрештя Тристан. — Опитаха се да ме отровят!

Лорд Примус посегна за меча си, но в същия миг вещерската кралица грабна по-дългия нож и плавно и опитно го прокара през гърлото му...

За Тристан всичко се разви прекалено бързо, за да го проследи. Влезе, видя звездата и лорд Примус и съдържателя и странното му семейство — и в следващия миг кръвта на лорда бликаше като ален фонтан в светлината на огъня.

— Хванете го! — изкрещя жената с алената рокля. Хванете това келеме!

Били и готвачката се спуснаха към Тристан.

И тогава в странноприемницата нахлу еднорогът.

Тристан се хвърли встриди от пътя му. Еднорогът се изправи на задните си крака и запрати с копито готвачката във въздуха.

Били наведе глава и се втурна към еднорога, сякаш се канеше да го бълсне. Еднорогът също сведе глава и съдържателят намери злополучния си край.

— Тъпанари! — крещеше като бясна жената на съдържателя и напредваше към еднорога с двата ножа в ръце. Дясната ѝ ръка беше изцапана с кръв, аlena като роклята ѝ.

Тристан се изправи на колене и пропълзя до камината. В лявата си ръка държеше бучката воськ, единствения остатък от свещта, която го беше довела тук. Беше го стискал в шепа и той бе станал мек и податлив.

— Дано да се получи — каза на глас. Надяваше се дървото да е знаело какво говори.

Зад него еднорогът иззвили от болка. Тристан откъсна конец от жакета си и намачка воська около него.

— Какво става? — попита звездата, беше допълзяла на колене до Тристан.

— Нямам представа — призна той.

Вещицата нададе вой; еднорогът беше пронизал рамото ѝ с рога си и я беше вдигнал триумфално във въздуха, готов да я хвърли на земята и да я стъпче с тежките си копита. Но макар и ранена, вещицата се извърна и го прободе с кинжала в окото, вкраа острието чак в мозъка му.

Звярът се строполи на дървения под на странноприемницата. От окото и муциуната му бликна кръв. Първо падна на колене, а след това

се килна и животът го напусна. Петнистият му език се подаде покъртително от зейналата му уста.

Вещерската кралица се измъкна изпод него и се изправи, стисната с една ръка раненото си рамо, а с другата кинжала.

Погледът ѝ зашари из стаята и се спря върху Тристан и звездата. Бавно, мъчително бавно тя тръгна към тях. Усмихваше се.

— Горящото златно сърце на една спокойна звезда е много по-добро от треперещото сърце на една малка уплашена звезда — каза със странно спокоен и безизразен глас, лицето ѝ бе оплескано с кръв. — Но дори сърцето на една уплашена звезда е по-добро от никакво сърце.

Тристан хвана ръката на звездата с дясната си ръка.

— Стани.

— Не мога — отвърна тя.

— Стани или ще умрем — каза той и се изправи.

Звездата кимна, подпра се на него и се опита да стане.

— „Стани или ще умрем“? — подигра им се вещерската кралица.

— О, ще умрете, прави или седнали. Все ми е едно. — И пристъпи още една крачка напред.

— Хайде — каза Тристан, хванал с една ръка звездата, а с другата импровизираната си свещ. — Сега!

И пъхна лявата си ръка в огъня.

Болеше и гореше и му идваше да креци, а вещерската кралица го гледаше все едно е самата лудост.

И тогава импровизираният фитил пламна и загоря с уверен син пламък и светът наоколо се разми.

— Моля те, тръгвай — примоли се Тристан на звездата от все сърце. — Не ме предавай.

И тя мъчително пристъпи напред.

Странноприемницата остана зад тях, но воят на вещерската кралица още дълго отеква в ушите им.

Озоваха се под земята, свещта освети мокрите стени на пещери; със следващата стъпка попаднаха в озарена от лунна светлина пустиня с бял пясък; с третата се издигнаха високо над земята, далеч от планините, дърветата и реките.

И тогава остатъците от восъка се стопиха докрай в ръката на Тристан и болката стана нетърпима, и последният пламък изгасна завинаги.

ОСМА ГЛАВА

В КОЯТО СЕ РАЗКАЗВА ЗА НЕБЕСНИ КРЕПОСТИ И ДРУГИ НЕЩА

В планината слънцето изгряваше. Бурята от последните няколко дни беше отминала и въздухът беше чист и студен.

Лорд Септимус Буреломски, висок и приличащ на гарван, изкачваше планинския проход и се оглеждаше, все едно е изгубил нещо. Яздеше кафяво космато и дребно планинско пони. Когато проходът се разшири, спря, като да беше намерил каквото търсеше. Нещото, което привлече вниманието му, беше очукана каручка, преобърната на една страна. До нея лежаха два трупа. Първият беше на бял козел с окървавена глава. Септимус за всеки случай побутна главата му с крак; беше получил дълбока и смъртоносна рана в челото, точно между двета рога. До козела лежеше млад мъж с лице, което в смъртта беше също толкова тъпо, колкото навярно беше изглеждало в живота. По тялото нямаше рани, които да навеждат към заключения за вида на смъртта, само оловнолилава синина на слепоочието.

Няколко метра по-нататък намери скрит наполовина зад една скала обърнат с лицето надолу труп на облечен в черно мъж на средна възраст. Плътта му беше бяла и кръвта му се беше събрала в локва под него. Септимус клекна и предпазливо вдигна главата му за косата; гърлото беше прерязано от специалист и зееше от едното ухо до другото. Септимус се вгледа озадачено в трупа. Познаваше го, но...

След което се разсмя с дрезгав лаещ смях.

— Брадата — каза на трупа. — Обръснал си си брадата и си си въобразил, че без нея няма да те позная ли, Примус?

Примус, който стоеше сив и безплътен до другите си братя, отвърна:

— Щеше да ме познаеш, Септимус. Но сигурно щях да спечеля няколко секунди, през които да те видя, преди да си ме познал — Мъртвият му глас бе не по-сilen от шумоленето на ветреца в трънака.

Септимус се изправи. Слънцето изгря иззад най-източния връх на Корема и го обрамчи в светлина.

— Значи аз ще стана осемдесет и вторият лорд Бурелом — каза на себе си и на трупа на земята, — както и лорд на Високи чукари, сенешал на градовете кули, Пазител на Цитаделата, лорд височайши пазител на планината Хуон и какво ли още не.

— Не и докато не окачиш на врата си Властта над Бурелом, братко — язвително отбеляза Квинтус.

— А и докато не отмъстиш — обади се Секундус с гласа на виещия в прохода вятър. — Вече най-важното е да отмъстиш на убиеца на брат си. Такъв е законът на кръвта.

Септимус поклати глава, като че ли ги беше чул.

— Защо не изчака няколко дни, братле? — попита трупа на Примус в краката си. — Щях сам да те убия. Имах чудесен план за смъртта ти. Когато открих, че не си на „Сърцето на съня“, се позабавих, но откраднах спасителната лодка и отново попаднах на следите ти. А сега се налага да отмъщавам за жалкото ти тяло, и всичко това за честта на нашата кръв и на Бурелом.

— Значи Септимус ще стане осемдесети и вторият лорд на Бурелом — каза Терциус.

— Има една поговорка, в която се предупреждава, че пилците се броят наесен — отбеляза дълбокомъдрено Квинтус.

Септимус се отдалечи от трупа на Примус и се изпика върху един сив камък. След това се върна при трупа на брат си и продължи:

— Ако аз те бях убил, можех да те оставя да гниеш тук. Но тъй като друг е имал това удоволствие, сега ще трябва да те влача с мен и да те оставя на някой висок чукар, за да те изядат орлите. — Вдигна окървавения труп и го преметна през гърба на понито. Бръкна в пояса му и извади кесията с каменните руни. — Благодаря за подаръка, братле — каза и потупа трупа по гърба.

— Да се задавиш с тях дано, ако не отмъстиш на кучката, която ми преряза гръкляна — каза Примус с гласа на планинските птици, събудили се да приветстват новия ден.

Седяха един до друг върху пухкав бял купест облак с размера на малък град. Облакът беше мек и малко студен. Колкото по-надълбоко

бръкнеш, толкова по студен ставаше и Тристан пъхна изгорената си ръка колкото можа по-надолу: облакът оказа лека съпротива, но я прие. Вътрешността му беше мека и студена и истинска и невеществена едновременно. Облакът пооблекчи болката в ръката му и му позволи да мисли малко по-ясно.

— Е — каза Тристан след известно време. — Май обърках всичко.

Звездата седеше на облака до него, облечена в робата, която беше взела от жената в странноприемницата, протегнала счупения си крак в дебелата мъгла пред себе си.

— Ти ми спаси живота — каза накрая. — Нали така?

— Ами май да.

— Мразя те. Досега те мразех за всичко, но сега те мразя още повече.

Тристан размърда изгорената си ръка в благословения хлад на облака. Беше уморен и леко замаян.

— Някаква по-конкретна причина?

— Защото сега, след като ми спаси живота, според законите на моя народ носиш отговорност за мен и аз за теб — уведоми го тя малко сърдито. — И където и да отидеш, трябва да съм с теб.

— Е, това не ми звучи толкова лошо.

— Предпочитам да прекарам остатъка от живота си окована към зъл вълк или смърдящо прасе, или блатен таласъм — сопна се тя.

— Виж, аз не съм толкова лош, честно, особено като ме опознае човек. Съжалявам за цялата тази история с оковането. Искаш ли да се престорим, че не е станало нищо, и да почнем отначало? Ето сега, аз се казвам Тристан Торн, приятно ми е. — Той й протегна здравата си ръка.

— Майката Луна да ми е на помощ! — възклика звездата. — По-скоро бих стиснала ръката на...

— Сигурен съм, че е така. — Тристан не изчака да чуе поредното неласкаво сравнение. — Казах, че съжалявам. Дай да започнем на чисто. Аз съм Тристан Торн. Приятно ми е да се запознаем.

Тя въздъхна.

Толкова високо над земята въздухът беше рядък и студен, но слънцето топлеше и облаците наоколо напомняха на Тристан за някакъв фантастичен неземен град. Далеч долу се виждаше истинският

свят: слънцето обливаше със светлина всяко дръвче, превръщащо всяка криволичеща река в тънка сребриста змийска следа, блестяща и прорязваща пейзажа на Самодивската страна.

— Е? — каза Тристан.

— Ами хубаво — отвърна звездата. — Страхотна ирония. Където и да идеш, трябва да те следвам. Дори това да ме убие. — Тя разбръкна с ръка мъглата по повърхността на облака. След това докосна леко ръката на Тристан. — Моите сестри ме наричат Вечерна. Защото изгрявам вечер.

— Страхотна двойка сме — каза Тристан. — Ти със счупен крак, а аз с изгорена ръка.

— Я да ти видя ръката.

Той я извади от хладината на облака: беше червена и покрита с мехури там, където пламъците бяха лизали кожата му.

— Боли ли?

— Доста.

— Радвам се — каза Вечерна.

— Ако не си бях изгорил ръката, сигурно щеше да си мъртва — отбеляза той и тя прояви достатъчно съвест да сведе засрамено глава.

— Знаеш ли — смени Тристан темата, — торбата ми остана в странноприемницата на онази луда жена. Сега нямаме нищо освен дрехите на гърба си. Нямаме храна, нямаме вода, на половин миля от земята сме, няма никакъв начин да слезем и нямаме никакъв контрол над облака. И двамата сме ранени. Нещо да пропускам?

— Пропусна, че понякога облаците се разсейват и се превръщат в нищо — каза Вечерна. — И то често. Виждала съм ги. Аз поне няма да оцелея, ако падна още веднъж.

Тристан сви рамене.

— Е, значи сме обречени. Но докато сме тук, все пак можем да огледаме какво става.

Помогна на Вечерна да се изправи и двамата направиха няколко тромави стъпки в мекия облак. Вечерна отново седна.

— Няма смисъл. Ти върви да огледаш. Аз ще те изчакам тук.

— Обещаваш ли? Да не вземеш пак да избягаш?

— Заклевам се. В майка си луната — тъжно каза Вечерна. —

Нали ми спаси живота.

И на Тристан му се наложи да се задоволи с това.

Почти цялата ѝ коса вече беше прошарена, кожата на лицето ѝ беше провисала и набръчкана под брадичката, около очите и около устните. Лицето ѝ беше безцветно, но роклята ѝ беше все така кървавоалена; беше скъсана на рамото и под нея се виждаше рана, дълбока и жестока рана. Вятърът развиваше косата около лицето ѝ, докато управляваше черната карета през Пустошта. Четирите коня често се препъваха: гъста пяна се стичаше по хълбоците им и от муциуните им капеше кървава слуз. Но копитата им продължаваха да удрят по пътя през Пустошта, в която не растеше нищо.

Вещерската кралица, най-старата от Лилим, спря конете до една зеленикова скала, стърчаща като игла от блатистата почва. Бавно, както можеше да се очаква от жена не в първа младост, че даже не и във втора, слезе от каретата и стъпи на калната земя.

Заобиколи каретата и отвори вратата. Към нея се търколи главата на мъртвия еднорог с все още стърчащия от изстиналото око кинжал. Вещицата се качи в каретата и отвори устата на еднорога. Трупът беше започнал да се вкочанява и това ѝ струва доста усилия. Тя прехапа жестоко собствения си език, докато не усети металния вкус на болката в устата си, докато не усети кръв. Изжабурка се с нея, за да я примеси със слюнка (някои от предните ѝ зъби се клатеха) и я изплю върху изпъстрения с петна език на мъртвия еднорог. Кръвта опръска устните и брадичката ѝ. После изръмжа няколко думички, които няма да цитираме, затвори устата на еднорога и каза на мъртвото животно:

— Слез от каретата.

Сковано и непохватно еднорогът вдигна глава. Размърда крака като новородено жребче, потрепна, изправи се, падна в калта, после отново се изправи. Лявата му страна, върху която беше лежал на пода на каретата, беше подпухнала и потъмняла от застоялата кръв. Полуслепият мъртъв еднорог стигна със залитане до вдълбнатината в основата на зелениковата островска скала и падна на колене като в зловеща пародия на молитва.

Вещерската кралица извади кинжала от окото му и го прекара през гърлото му. От раната много бавно започна да се стича кръв. Вещицата отиде до каретата и се върна със сатъра. Отсече главата на

еднорога и тя се търкулна във вдълбнатината, в която вече се беше събрала локва гъста тъмночервена кръв.

Тя хвана главата за рога и я остави на скалата до тялото; след това впери студения си сив поглед в червената локва. От нея я гледаха две лица: две жени, които изглеждаха по-стари, отколкото тя беше в момента.

— Къде е тя? — сопна се първото лице. — Какво направи с нея?

— Я се виж — каза втората Лилим. — Похарчи и последната младост, която бяхме спестили — аз я изтръгнах от гърдите на оная звезда преди много, много време, макар че тя пищеше и се гърчеше в агония. Като те гледам, вече си пропиляла повечето от младостта си.

— Бях на косъм от успеха — каза вещицата на сестрите си в локвата. — Но тя имаше еднорог да я пази. Аз обаче взех главата на еднорога и ще я донеса у дома, защото отдавна нямаме прясно стрит рог от еднорог.

— По дяволите рогът на еднорога — обади се по-младата сестра.

— Какво стана със звездата?

— Не мога да я намеря. Все едно е изчезнала от Самодивската страна.

Настъпи тишина.

— Не — каза едната сестра. — Още е в Самодивската страна. Но отива на Големия пазар, а това е прекалено близо до другата страна на стената. Ако отиде в онзи свят, ще я изгубим.

Защото и трите знаеха, че в момента, в който прекрачи стената и навлезе в света на истинските неща, звездата моментално ще се превърне в обгорен къс метал, паднал някога от небето: студена и мъртва, и напълно безполезна за тях.

— Значи ще отида в Канавката на Копача и ще чакам там, защото всеки, който отива в Стената, трябва да мине по този път.

Отраженията на двете старици я погледнаха неодобрително от локвата. Вещерската кралица прокара език по зъбите си („Този отгоре, както се клати, май ще падне до довечера“, помисли си) и плювна в локвата от кръв. По повърхността ѝ се появиха вълнички и заливиха образите на Лилим; локвата вече отразяваше само небето над Пустошта и малките бели облачета далеч горе.

Тя ритна обезглавения труп на еднорога и той се преобърна на една страна. После взе главата му и я отнесе на капрата. Постави я до

себе си, хвана юздите и подкара уморените коне напред.

Тристан седеше на върха на облака и се чудеше защо героите на евтините книжлета, които беше поглъщал с такава страст, никога не огладняват. Стомахът му шумно къркореше и ръката го болеше ужасно.

Помисли си, че в приключенията като такива няма нищо лошо, но че може да се каже още много за редовното хранене и липсата на болка.

Но все пак беше жив и вятърът рошеши косата му, и облакът се носеше в небето като галеон, вдигнал всички платна. Гледаше света отгоре и не помнеше някога да се е чувствал толкова жив. В небето имаше някаква небесност и в света имаше някаква сегашност, каквито до този момент не беше виждал, усещал и осъзнавал.

Разбираще, че по някакъв начин се е издигнал над проблемите си, точно както се беше издигнал над света. Болката в ръката беше останала много далеч. Размишляващ за действията си, за приключенията и за пътя, който го чакаше, и изведнъж му се стори, че цялата тази история е много дребна и много разбираема. Изправи се върху облака и с пълно гърло изкрешя няколко пъти: „Ехooo!“. Дори размаха туниката над главата си, въпреки че се почувства малко глупаво. След това заслиза от върха. На три метра от основата кракът му пропадна и Тристан се подхлъзна върху мъгливата мека повърхност.

— Защо крещеше? — попита Вечерна.

— За да разберат, че сме тук.

— Кой да разбере?

— Казва ли ти някой! По-добре да крещя на хора, дето ги няма, отколкото хора, които са тук, да не ни чуят, защото не съм извикал.

Тя не отвърна нищо.

— Доста мислих — каза Тристан. — И реших. След като свършим моята работа — да се върнем в Стената и да те дам на Виктория Форестър, — може би ще успеем да свършим и твоята работа.

— Каква моя работа?

— Ти също искаш да се върнеш, нали? Горе на небето. И да грееш отново нощем. Можем да го направим.

Тя го погледна и поклати глава.

— Не става. Звездите падат. И не се връщат на небето.

— Може пък ти да си първата. Трябва да вярваш. Иначе наистина няма да стане.

— Да, няма да стане. Точно както твоите крясъци няма да ги чуе никой, защото няма никой. Няма никакво значение дали вярвам, или не, просто нещата са такива. Как ти е ръката?

Той сви рамене.

— Боли. Как ти е кракът?

— Боли. Но не толкова, колкото преди.

— Ей! — чу се някъде отгоре. — Ей, има ли някой там долу! Някой да се нуждае от помощ?

Под лъчите на слънцето блестеше малък златист кораб с разперени платна и от борда му ги гледаше червендалесто мустакато лице. — Ти ли, момко, скачаше и крещеше преди малко?

— Аз — отвърна Тристан. — И наистина имаме нужда от помощ.

— Добре — каза мъжът. — Пригответе се да се качите по стълбата.

— За жалост приятелката ми е със счупен крак, а пък аз съм с изгорена ръка — извика Тристан. — Няма да можем да се качим.

— Няма проблем. Ще ви издърпame.

Мъжът прехвърли през борда дълга въжена стълба. Тристан я задържа неподвижно със здравата си ръка, за да може Вечерна да се хване, след което се качи след нея. Лицето изчезна и Тристан и Вечерна останаха вкопчени във въжената стълба.

Вятърът подхвана въздушния кораб, стълбата се издигна над облака и Тристан и звездата се залюляха бавно във въздуха.

— Хоп! — изкрещяха едновременно няколко гласа и Тристан и Вечерна се издигнаха с няколко метра. Хоп! Хоп! Хоп! — С всеки вик се издигаха все по-високо. Облакът остана далеч долу, на миля или повече, поне така му се стори на Тристан. Той се държеше здраво за стълбата, преметнал през стъпалото ѝ лакътя на изгорената си ръка.

Още едно дръпване и Вечерна се озова до кораба. Някой я повдигна внимателно и я постави на палубата. Тристан се прехвърли сам през борда и се строполи на дъските.

Червендалестият мъж протегна ръка.

— Добре дошли на борда. Това е свободният кораб „Пердита“, поел на експедиция за лов на светкавици. Капитан Йоханес Албериц, на вашите услуги. — Изкашля се дълбоко и гърлено и още преди Тристан да е казал и дума, забеляза лявата му ръка и извика: — Мегът! Мегът! Къде си, мътните те взели? Ела тук! Пътник в беда. Ей, сега, момко, Мегът ще се погрижи за ръката ти. Вечерята е в шест. Ще седнете на моята маса.

След секунди се появи жена с нервно изражение и рошава червена коса, отведе Тристан под палубата и намаза ръката му с гъст зелен мехлем, който я охлади и облекчи болката. След това го отведе в столовата, която представляваше малко помещение до кухнята (Тристан с удоволствие откри, че я наричат „камбуз“, точно както в книжките, които беше чел).

Наистина ги настаниха на капитанската маса, не че в столовата имаше друга. Освен капитана и Мегът екипажът се състоеше от още петима души и всички изглеждаха доволни да оставят думата само на капитан Албериц, а той с удоволствие не я пусна, докато държеше с едната си ръка голяма халба, а с другата пъхаше поред в устата си ту късата си лула, ту лъжицата.

Вечерята бе гъста супа от зеленчуци и ечемик и Тристан най-после се наяде. За пиене — най-чистата и студена вода, която беше вкусвал.

Капитанът не ги попита как са се озовали високо в облака и те не му обясниха. Тристан бе настанен в каютата на помощник-капитана Странник — мълчалив заекващ джентълмен, а Вечерна легна в каютата на Мегът, която си постла на пода, за да й освободи леглото.

До края на пътешествието си през Самодивската страна Тристан често си спомняше за времето на „Пердита“ като за един от най-щастливите периоди в живота си. Екипажът му позволяваше да помага в разпъването на платната и даже от време на време му даваше да върти руля. Понякога корабът минаваше над големи като планини черни буреносни облаци и тогава екипажът ловеше мълнии в малък меден кош. Дъждът и вятърът се гонеха по палубата и с мокро от дъжда лице Тристан се смееше щастливо, хванал със здравата си ръка рейлинга, та бурята да не го отвее от кораба.

Мегът, която беше малко по-висока и малко по-слаба от Вечерна, й даде няколко рокли. Звездата ги прие с удоволствие и й беше много

приятно всеки ден да се пременява в нещо различно. Понякога въпреки счупения си крак отиваше при фигурата на носа, сядаше и се взираше в света долу.

— Как ти е ръката? — попита капитанът.

— Благодаря, значително по-добре — отговори Тристан. Дланта му беше лъскава и набраздена и пръстите му не усещаха почти нищо, но балсамът на Мегът беше премахнал болката и беше ускорил неимоверно оздравяването. Сега седеше на палубата, преметнал крака през рейлинга, и гледаше надолу.

— След седмица ще хвърлим котва, за да натоварим провизии и малко стока — каза капитанът. — Мисля, че ще е добре да ви оставим.

— О, благодаря — каза Тристан.

— Близо е до Стената. Но пак са си десет седмици път. Може и малко повече. Но Мегът казва, че почти е оправила крака на приятелката ти. Скоро ще може да стъпва на него без проблеми.

Седяха един до друг. Капитанът пушеше лулата си: дрехите му непрекъснато бяха покрити с тънък пласт пепел; когато не я пушеше, я дъвчеше или ровеше в чашката й с някакъв остьр метален инструмент, или я тъпчеше с тютюн.

— Знаеш ли — каза капитанът, загледан в хоризонта, — това, че ви намерихме, не беше съвсем късмет. Вярно, късмет беше, че ви намерихме, но също така би било вярно, ако кажа, че се оглеждах за теб. Аз и още неколцина други.

— Защо? — попита Тристан. — И откъде разбрахте за мен?

Вместо отговор капитанът нарисува фигура в капчиците кондензирана влага по полираното дърво.

— Прилича на крепост — каза Тристан.

Капитанът му намигна.

— Не трябва да говорим много високо. Даже тук. Мисли за това като за братство.

Тристан го погледна.

— Случайно да познаваш един космат дребосък с шапка и огромна торба, пълна с всякакви неща?

Капитанът изчука лулата си на перилото. Ръката му вече беше изтрила изображението на крепостта.

— Да. И той не е единственият член на братството, който е заинтересуван да се върнеш в Стената. Което ми напомня да кажеш на

младата дама, че ако иска да се представя за не такава, каквато е, може от време на време поне да се преструва, че яде нещо — каквото и да е.

— Не помня да съм споменавал Стената във ваше присъствие — отбеляза Тристан. — Когато ме попитахте откъде идваме, казах: „Оттам“, а когато попитахте накъде отиваме, казах „Натам“.

— Браво. Точно така.

Почна следващата седмица. На петия ден Мегът каза, че шината на Вечерна може да се свали. Махна импровизирания бинт и пръчките и Вечерна започна да ходи бавно от носа до кърмата и обратно, хваната за рейлинга. До края на деня вече се придвижваше из кораба с лекота, макар да понакуцва.

На шестия ден се изви силна буря и уловиха в медния кош шест мълнии. На седмия хвърлиха котва. Тристан и Вечерна се сбогуваха с капитана и екипажа на „Пердита“. Мегът даде на Тристан кутийка от зеления мехлем за ръката му и за крака на Вечерна. Капитанът му даде кожена раница, пълна със сушено месо, плодове, кесия тютюн, нож и кутия с прахан („О, недей да ми благодариш, момко, и без това спираме за провизии!“), а Мегът подари на Вечерна синя копринена рокля, осияна със сребърни звездички и луни („На теб ти отива много повече, отколкото на мен, скъпа!“). Корабът спря до десетина други небесни кораба на върха на голямо дърво, толкова голямо, че в дънера му бяха издълбани стотици къщички. Обитаваха го и хора, и джуджета, и гноми, и елфи, и други още по-страни създания. Покрай ствола имаше стълби и Тристан и звездата бавно слязоха по тях. Тристан изпита облекчение, че отново е на твърда земя, но същевременно по начин, който не би могъл да изрази с думи, беше и разочарован, сякаш бе изгубил нещо много хубаво.

Дървото-пристанище се скри зад хоризонта чак на третия ден път.

Вървяха на запад, към залеза, по широк прашен път. Спяха в храстите. Тристан ядеше горски плодове и ядки и пиеше вода от бистрите потоци. Не срещнаха много хора. Когато имаха възможност, отсядаха в крайпътни ферми и Тристан работеше по един следобед в замяна на храна и постеля в обора. Понякога спираха в градове и села, за да се измият, да хапнат — звездата се преструваше, че яде — и да

пренощуват, когато можеха да си го позволяят, в някоя странноприемница.

В град Симкок под Хълма имаха неприятна среща с банда таласъми, която можеше да завърши злощастно и Тристан да прекара остатъка от живота си под земята в безкрайните битки на таласъмите, ако не бяха бързата мисъл и хапливият език на Вечерна. В гората Беринхед Тристан победи един от огромните кафяви орли, който щеше да ги отнесе в гнездото си, за да нахрани малките си, и който не се боеше от нищо освен от огън.

В една пивница във Фулкестън Тристан спечели голяма слава, като рецитира „Кублай хан“ на Колридж, двадесет и третия псалм, „Едно е външност, а пък друго — същност“ от „Венецианският търговец“ и стихотворение за едно момче, което стояло на горящата палуба, откъдето всички се били спасили, все неща, които го бяха задължили да научи наизуст в училище. Тъкмо благославяше г-жа Чери за усилията й в това отношение, когато осъзна, че обитателите на Фулкестън са решили да го задържат завинаги и да го превърнат в следващия градски бард; двамата с Вечерна се видяха принудени да се измъкнат тайно през нощта и успяха само защото Вечерна убеди градските кучета да не ги лаят (по начин, който така и не стана ясен на Тристан).

От слънцето лицето на Тристан стана кафяво, а дрехите му избледняха до ръждиво и бозаво. Вечерна бе все така бледа като луната и не спря да куца въпреки многото изминати левги.

Една вечер, когато спряха в края на някаква гъста гора, Тристан чу нещо непознато: прекрасна мелодия, тъжна и странна, която изпълни съзнанието му с образи, а сърцето му с благоговение и удоволствие.

Музиката му навя мисли за пространства без граници, за огромни кристални сфери, танцуващи неизразимо бавно из огромните небесни зали. Мелодията го накара да забрави кой е и къде е.

След много часове, а може би само след минути, музиката свърши и Тристан въздъхна и каза:

— Беше прекрасно.

Устните на звездата потрепнаха в неволна усмивка и очите ѝ грейнаха.

— Благодаря. Досега нещо не ми се пееше.

— Никога не съм чувал толкова хубава музика.

— Понякога със сестрите ми пеем нощем. Песни като тази, за нашата майка луната и за същността на времето и радостта от светенето и самотата.

— Съжалявам.

— Недей. Поне съм още жива. Късмет извадих, че паднах в Самодивската страна. И сигурно извадих късмет, че срещнах тебе.

— Благодаря.

— Моля — каза звездата и на свой ред въздъхна, загледана в небето през листата на дърветата.

Тристан търсеше закуска. Беше намерил няколко хубави млади пърхутки и джанка, обсипана с тъмночервени зрели плодове, когато забеляза птицата в храстите.

Не направи опит да я улови (преди няколко седмици беше изживял истински шок, когато подгони да хване за вечеря голям сивокафяв заек, а заекът спря на края на гората, изгледа го презрително и каза: „Е, надявам се, че си доволен от себе си“ — и се скри във високата трева). Но беше очарован от птицата. Беше невероятно красива, голяма колкото фазан, но с пера във всички цветове, яркочервено, жълто и насилено синьо. Приличаше на бегълка от тропиците, съвсем не на място в зелената, обрасла с папрат гора. Когато се приближи до нея, птицата го изгледа уплашено, подскочи и изкряска пронизително.

Тристан коленичи и й заговори успокояващо. Посегна към нея. Проблемът й беше очевиден: сребърната верижка на крака й се беше заплела в някакъв корен и птицата не можеше да помръдне.

Тристан внимателно разплете верижката, като с лявата си ръка не спираше да гали разрошената й перушина.

— Ето, свободна си — каза на птицата. — Иди си у дома. — Но тя не направи опит да отлети. Вместо това се вгледа в лицето му, наклонила глава на една страна. — Виж — каза й той и се почувства доста странно, — някой сигурно се тревожи за теб. — И посегна да я вземе.

Нешо го удари и го зашемети; макар да не беше помръднал, имаше усещането, че току-що се е сблъскал тичешком с невидима стена. Залитна и едва не падна.

— Крадец! — изписка нечий старчески глас. — Ще превърна костите ти в лед и ще те изпека на огъня! Ще ти избода очите, ще завържа едното за някоя херинга, а другото за някой гларус, за да те докара едновременната гледка на морето и небето до лудост! Ще превърна езика ти в гърчещ се червей, а пръстите ти в остриета и ще ти пратя жесток съrbеж, че всеки път, като се почешеш...

— Схванах ви мисълта — каза Тристан на старицата. — Не съм искал да ви открадна птицата. Верижката ѝ се беше заплела в един корен. Просто я освободих.

Бабичката го изгледа подозрително под провисналата си сива като стомана коса. След това заситни към птицата и я вдигна. И ѝ прошепна нещо, а тя отвърна с необичайно музикално чуруликане. Старицата присви очи и каза доста сърдито:

— Е, това, което казваш, може и да не е съвсем лъжа.

— Изобщо не е лъжа — каза Тристан, но старицата вече беше тръгнала с птицата през поляната, така че той си събра пърхутките и джанките и се върна там, където беше оставил Вечерна.

Тя седеше до пътеката и разтриваше крака си. Боляха я и стъпалата, и бедрото. Понякога нощем Тристан я чуваше да плаче тихо. Мечтаеше си луната да им прати още един еднорог, но знаеше, че няма да стане.

Разказа ѝ за случката и реши, че нещата са приключили дотук.

Разбира се, грешеше. След няколко часа, когато двамата със звездата вече крачеха по горския път, ги подмина шарен фургон, теглен от две сиви мулета и управляван от старицата, която беше заплашила да превърне костите му в лед. Тя спря мулетата, посочи Тристан с костеливия си пръст и каза:

— Ела тук, момко.

Той предпазливо се приближи към нея.

— Да, госпожо?

— Май ти дължа извинение. Изглежда, си казал истината. А аз си направих погрешни заключения.

— Да — каза Тристан.

— Я да те огледам — каза тя и слезе на пътя. Студеният ѝ пръст го мушна под брадичката и го принуди да вдигне глава. Зелените ѝ очи се впериха в лешниковите очи на Тристан. — Изглеждаш достатъчно честен. Можеш да ми викаш мадам Семела. Тръгнала съм за панаира в

Стената. Мислех си дали да не наема някой младеж да ми работи на сергията — продавам стъклени цветя, няма да намериш по-красиви. Добър продавач ще излезе от тебе. Можем да ти сложим ръкавица на ръката да не плашиш клиентелата. Какво ще кажеш?

Тристан се поколеба. След това каза:

— Извинете. — И отиде да се посъветва с Вечерна.

После двамата се приближиха до фургона.

— Добър ден — каза звездата. — Обсъдихме предложението ви и решихме, че...

— Е? — попита Мадам Семела, втренчила поглед в Тристан. — Какво стоиш така като глупак! Говори! Говори! Говори!

— Не искам да работя за вас на пазара — каза той, — защото си имам там моя работа. Но ако ни вземете с вас, с моята спътница ще ви заплатим за возенето.

Мадам Семела поклати глава.

— Не ми върши работа. Мога и сама да си събирам дърва за огън и освен това ще си допълнително тегло за Обезверен и Безнадежден. Не вземам пътници. Бабичката пак се качи на капрата.

— Но аз ще ви платя — каза Тристан.

Бабишкарата се изсмя подигравателно.

— Нямаш нищо, което бих приела, за да се возиш във фургона ми. И щом няма да работиш за мен на панаира в Стената, гледай си работата.

Тристан поsegна към илика на елечето си и го напипа, студено и съвършено, както през цялото му пътешествие. Извади го и го подаде с два пръста на старицата.

— Нали каза, че продаваш стъклени цветя? Това харесва ли ти?

Беше кокиче, майсторски изработено от зелено и бяло стъкло: изглеждаше като току-що откъснато от поляната и по него още имаше роса. Старицата за миг присви очи, огледа зелените му листа и свежите бели венчелистчета... и изписка: звукът, който издаде, наподобяваше на грака на ядосана хищна птица.

— Откъде го имаш? — изкрешя. — Дай ми го! Дай ми го веднага!

Тристан стисна кокичето в шепата си и отстъпи назад.

— Хмм. Това цвете ми е много любимо, даде ми го баща ми, когато тръгнах на път, и подозирам, че има огромно лично и семейно

значение. Със сигурност ми донесе късмет, така да се каже. Следователно ще е по-добре да го задържа и двамата със спътницата ми да стигнем до Стената пеша.

Мадам Семела, изглежда, се разкъсваше между желанието да заплашва и умолява, емоциите се изписваха на лицето ѝ толкова ясно, че то почти трепереше от усилието да ги сдържа. След това се овладя и с прегракнал от напрежение глас каза:

— Добре де, добре. Да не бързame толкова. Сигурна съм, че ще се споразумеем.

— О, съмнявам се — каза Тристан. — Много трябва да е примамливо това споразумение, за да ме заинтригува, и освен това трябва да има сигурни гаранции за спазването му и определени предпазни уговорки, за да съм сигурен, че поведението и действията ви спрямо мен и моята спътница по всяко време ще останат добронамерени.

— Дай пак да видя кокичето — примоли се старицата.

Шарената птица със сребърната верижка на крака излетя от отворената врата на фургона и ги загледа.

— Горката окована птица — каза Вечерна. — Защо не я пуснете?

Но старицата не отговори и изобщо не ѝ обърна внимание — или поне така си помисли Тристан, — а каза:

— Ще те откарам до Стената и се заклевам в честта и в истинското си име, че по време на пътуването няма да предприемам действия, които да ти навредят.

— Нито бездействия или индиректни действия, които биха довели до вреда за мен или спътницата ми.

— Както кажеш.

Тристан се замисли. Определено не вярваше на бабишкерата.

— Искам да се закълнеш, че ще пристигнем в Стената в същия вид и състояние, в които сме в момента и че по пътя ще ни осигуриш подслон и храна.

Старицата се ухили и кимна. Слезе пак от фургона, изкашля се, изплю се в прахта и посочи плюнката.

— А сега ти.

Тристан се изплю до нейната плюнка. Тя размаза с подметка двете мокри петна и те се смесиха.

— Ето. Договорихме се. Дай сега цветето.

Алчността и лакомията на лицето ѝ бяха толкова явни, че Тристан вече беше убеден, че е можел да сключи и по-добра сделка, но все пак даде кокичето. В мига, в който тя го взе, на лицето ѝ цъфна широка усмивка и се видяха дупки от изпадали зъби.

— Браво. Според мен дори е по-добро от онова, което малката проклетия подари преди почти двайсет години. — И вдигна пронизващия си старчески поглед към Тристан. — А сега ми кажи, младежо, имаш ли представа какво си носил на илика си?

— Цвете. Стъклено цвете.

Старицата се изсмя толкова силно и толкова рязко, че Тристан реши, че се е задавила.

— Това е замразено заклинание — каза тя. — Могъщо заклинание. В умели ръце може да върши чудеса и магии. Гледай сега.

— Тя вдигна високо кокичето и бавно го сведе, като лекичко забърса с него челото на Тристан.

За миг той се почувства ужасно странно, все едно във вените му вместо кръв беше потекъл гъст черен петmez; след това светът промени формата си. Всичко стана огромно и надвисна над него. Старицата се превърна във великан. Зрението му се разми и се обърка.

Две огромни ръце го вдигнаха внимателно.

— Фургонът ми не е от най-големите — изрече с ниско и бавно бутмене мадам Семела. — И ще спазя буквата на клетвата си, защото няма да пострадаш и ще имаш храна и подслон по време на пътуването до Стената.

След което пусна съсела в джоба на престилката си и се качи на капрата.

— А с мен какво ще правиш? — попита Вечерна, но изобщо не се учуди, когато старицата не отговори. Последва я в тъмната вътрешност на фургона. До едната му стена имаше шкаф от кожа и чам със стотици дупки. В една от тези дупки, пълни с мек пух от магарешки бодли, старицата постави кокичето. До другата стена имаше малко легло, а над него прозорец и голям шкаф.

Мадам Семела се наведе и измъкна от отрупаните под леглото боклуци дървена клетка. Извади от джоба си мигащия съсел и го пъхна в нея. След това взе шепа ядки, плодчета и семена от една дървена купа, сложи ги в клетката, окачи я на веригата в средата на фургона и каза:

— Е, готови сме. Подслон и храна.

Вечерна наблюдаваше с любопитство всичко това; беше седнала на леглото на старицата.

— Права ли ще съм — попита любезно — да съдя по наличните доказателства (които са, че не ме поглеждаш или ако ме погледнеш, погледът ти минава през мен и че не ми проговоряш нито дума и че превърна спътника ми в животинче, а мен — не,) че нито ме виждаш, нито ме чуваш?

Вещицата не отговори. Излезе от фургона, седна на капрата и хвана юздите. Екзотичната птица скочи до нея и въпросително изчурулика веднъж.

— Естествено, че си спазих думата — буквално — отвърна старицата. — Ще му върна облика на поляната на пазара, което означава, че ще е в собствения си вид, преди да е стигнал до Стената. А след като му върна вида, ще превърна и теб в човек, защото още не съм си намерила по-свястна прислужница, мърло такава. Нямаше как да го оставя по цял ден да ми се мота из краката, да си вре носа навсякъде и да задава въпроси, а и според сделката щеше да се наложи да го храня с много повече неща от орехи и семенца. — Вещицата се загърна в робата си. — Ох, много хляб имаш още да ядеш, докато ме изпревариш. И освен това цветето на този галфон е много по-хубаво от това, което ти затри преди години.

После цъкна с език и мулетата поеха по горския път.

Вечерна си почиваше на старото легло. Фургонът трополеше и се люшкаше през гората. Когато спреше, звездата се събуджаше и ставаше. Докато вещицата спеше, Вечерна сядаше на покрива на фургона и гледаше звездите. Понякога птицата на вещицата кацаше при нея и тя я галеше и си играеше с нея, защото е приятно някой да забелязва съществуването ти. Но когато вещицата беше будна, птицата все едно не я забелязваше.

Вечерна се грижеше и за съсела, който през повечето време спеше дълбоко, отпуснал глава върху лапичките си. Когато вещицата отиваше за дърва или за вода, Вечерна отваряше клетката, галеше го и му говореше, а няколко пъти дори му пя, макар да не беше сигурна дали нещо от Тристан е останало в животинчето, което я гледаше с кротки сънливи очи като капки черно мастило. Козината му беше помека от пух.

Кракът вече не я болеше, защото не се налагаше да ходи по цял ден. Знаеше обаче, че винаги ще куца, защото Тристан не беше хирург, макар да се беше справил със счупения й крак по възможно най-добрния начин. Мегът също я беше предупредила, че ще остане куца.

Когато, рядко, срещаха други хора, звездата гледаше да не се показва. Скоро обаче разбра, че дори някой да я заговори в присъствието на вещицата — или пък както веднъж един дървар я посочи с пръст и попита мадам Семела коя е тя, — тя изобщо не долавя присъствието й и дори не чува, когато стане въпрос за съществуването й.

И така — в друсане — минаваха във фургона седмиците на вещицата, на птицата, на съсела и на падналата звезда.

ДЕВЕТА ГЛАВА

КОЯТО СЕ ЗАНИМАВА ОСНОВНО СЪС СЪБИТИЯТА В КАНАВКАТА НА КОПАЧА

Канавката на Копача бе дълбок пролом между двете варовикови Дюни — високи зелени хълмове, покрити с тънък пласт трева и червеникава почва, съвсем недостатъчна, за да порасне някое дърво. Отдалеч Канавката приличаше на бяла тебеширена линия върху зелена кадифена дъска. Местните легенди твърдят, че била прокопана с денонощен труд от някой си Копач, с помощта на меч, който ковачът Уейланд претопил и изковал в лопата, когато отишъл от Стената в Самодивската страна. Някои твърдят, че мечът бил Фламберже, други, че бил самият Балмунд; но никой не обелваше и дума кой е бил Копача, а и всичко това сигурно бяха дрънканици и пълни глупости. Както и да е, пътят към Стената минаваше през Канавката на Копача и всеки пътешественик, без значение пеша или с превозно средство, трябваше да мине през Канавката, където варовикът се издигаше от двете страни като плътна бяла стена и където Дюните се издигаха над главите като зелени възглавници върху легло на великан.

По средата на Канавката, встрани от пътеката, имаше нещо, на пръв поглед наподобяващо отрупани на едно място съчки и пръти. Поблизкият оглед обаче разкриваше, че е нещо средно между малък навес и голям дървен вигвам, в чийто покрив имаше дупка, от която понякога се извиваше дим.

Мъжът в черно на върха на едната Дюна вече два дни оглеждаше много внимателно отдалеч купчината пръти, а когато успееше, и от поблизо. Беше установил, че колибата се обитава от жена в напреднала възраст. Беше сама и не беше ясно с какво се занимава, освен с това да спира всички пътници, които минаваха през Канавката. През останалото време не правеше нищо.

Изглеждаше достатъчно безобидна, но Септимус не би останал последния оцелял от рода си, ако се доверяваше на външния вид, а

тъкмо тази старица, беше сигурен в това, беше прерязала гърлото на Примус.

Задължителното отмъщение изискваше живот за живот; не се уточняваше по какъв начин ще бъде отнет животът. По природа Септимус си беше отровител. Ножовете, ръкопашният бой и хитроумните капани бяха добро средство, но истинското му призвание си оставаше стъкленицата с прозрачна течност, чийто мирис и вкус изчезваха напълно при добавяне в храната.

За съжаление старицата ядеше само събрана или уловена от самата нея храна. Отначало беше решил да остави пред вратата ѝ топъл пай с ябълки и отровни ягоди, но скоро отхвърли тази идея като непрактична. Обмисли варианта да събори върху колибата някоя скала, но нямаше как да е сигурен, че това ще я убие. Беше го яд, че не притежава магически способности — вярно, умееше да намира посоките, както и всички в рода му, през годините беше научил или откраднал някое и друго заклинание, но в момента всичките бяха съвсем безполезни, защото му трябваше нещо, което да предизвика наводнение или ураган, или гръмотевична буря. Така че Септимус наблюдаваше бъдещата си жертва, както котка наблюдава мишата дупка, час след час, ден след ден и нощ след нощ.

Минаваше полунощ, нямаше луна и беше много тъмно, когато Септимус най-накрая пропълзя до вратата на колибата от пръчки с гърне с жарава и книга с любовна поезия в едната ръка и с птиче гнездо, в което беше поставил няколко шишарки, в другата. От колана му висеше букова бухалка с глава, обкована с месингови гвоздеи. Пред вратата се ослуша, но не чу нищо друго освен равномерно дишане, разнообразявано от време на време със сънено сумтене. Очите му бяха привикнали към мрака, а и колибата изпъкваше на белия тебеширен фон на Канавката. Той пропълзя отстрани, без да изпуска вратата от поглед.

Първо откъсна страниците на книгата и намачка всяко стихотворение на топка, след което напъха топките хартия в пролуките между прътите на земята. Върху стихотворенията постави шишарките. Отхлупи гърнето, отлепи с ножа си няколко намаслени ленени парцалчета от капака, топна ги в жаравата, изчака ги да се разгорят, постави ги върху топките хартия и шишарките и задуха жълтите пламъчета. Огънят подхвана колибата. Той хвърли в него няколко

клечки от птичето гнездо и те запукаха и се разгоряха. Сухите пръти на колибата започнаха да димят. Септимус потисна напиращата кашлица и се усмихна.

Върна се при вратата на колибата и вдигна дървения боздуган. Мислеше си: „Дъртата вещица или ще изгори в къщата си, в който случай задачата ми е изпълнена, или ще подуши дима и ще се събуди изплашена и объркана, и ще излезе, а аз ще ѝ разбия главата с боздугана още преди да се е опомнила. Ще умре, а аз ще съм отмъстил“.

— Добър план — каза Терциус с глас като пукането на сухото дърво. — И след като я убие, може да отиде да си вземе Властта над Бурелом.

— Ще видим — каза Примус с гласа на бухането на далечна нощна птица.

Огънят облиза колибата, разгоря се и я обхвана отвсякъде в ярки жълто-оранжеви пламъци. От вратата не излезе никой. Скоро горещината принуди Септимус да отстъпи няколко крачки. Той се усмихна доволно и широко и вдигна боздугана.

Остра болка прониза петата му. Той се извърна и видя малка алеана змия с ярки очи. Беше забила зъбите си дълбоко в кожата на ботуша му. Замахна към нея с боздугана, но тя се дръпна и светкавично се скри зад една бяла варовикова скала.

Болката в петата намаля. „Даже да е отровна, кожата е попила по-голямата част от отровата — помисли Септимус. — Ще си направя стегната превръзка на прасеца, ще си сваля ботуша, ще разрежа ухапаното на крака и ще изсмуча отровата“. И докато си мислеше всичко това, седна на една тебеширено бяла скала в светлината на пожара и задърпа ботуша. Той обаче не искаше да се изхлузи. Кракът му изтръпна и Септимус осъзна, че се подува, при това много бързо. „Значи трябва да срежа ботуша“. Хвана се за глезена и вдигна крака си. За миг му се стори, че светът притъмня, а след това видя, че огъня осветявал Канавката като горски пожар, го няма. Беше ужасно студено.

— Е — каза зад гърба му глас мек като въже за душене и сладък като отровен сладкиш, — май беше решил да се посгрееш на огъня на малката ми колибка. Или чакаше пред вратата, за да биеш по пламъците да не ме опарят?

Септимус щеше да ѝ отговори, ако мускулите на челюстта му не се бяха парализирали и зъбите му не бяха стиснати. Сърцето му биеше като барабан, не в обичайния равномерен марш, а с диво неритмично отчаяние. Усети всяка вена и артерия в тялото си, но така и не разбра дали в тях тече огън, или лед.

Старицата пристъпи пред него. Приличаше на жената от колибата, но беше по-стара, много по-стара. Септимус се опита да премигне, да прочисти сълзящите си очи, но беше забравил как се мига и очите му не искаха да се затворят.

— Не те ли е срам? — каза жената. — Да палиш колибката на една бедна самотна старица, оставена на милостта на всеки разбойник, ако не са любезните ѝ малки приятели.

После вдигна нещо от бялата земя, сложи го на китката си и се прибра в колибата, която по чудо беше останала напълно незасегната от огъня или пък се беше възстановила, Септимус не знаеше и не го беше грижа.

Сърцето му подскачаше и заекваше в гърдите му и ако можеше, Септимус сигурно щеше да пищи. Когато болката спря, вече се зазоряваше и братята на Септимус шестогласно го приветстваха в редовете си.

Септимус сведе поглед за последен път към сгърченото все още топло, населявано някога от него тяло и към изражението в очите му. След това извърна глава.

— Не останаха братя, които да ѝ отмъстят — каза с гласа на утринните дъждосвирци, — и нито един от нас няма да е господар на Бурелом. Дайте да се махаме оттук.

И след като го каза, на това място не останаха дори призраци.

Когато фургонът на мадам Семела стигна с клатушкане до началото на Канавката на Копача, слънцето грееше високо в небето.

Мадам Семела видя обгорената колиба край пътя, а след малко и прегърената старица с избеляла червена рокля на пътеката. Косата на жената беше бяла като сняг, кожата ѝ беше като плисирана и едното ѝ око беше сляпо.

— Добър ден, сестро. Какво се е случило с дома ти? — попита мадам Семела.

— Това е то днешната младеж. Едно келеме реши да се позабавлява и запали колибката на една бедна старица, която никому не е сторила зло. Получи си заслуженото.

— Правилно — каза мадам Семела. — Винаги си получават заслуженото. И все забравят да ни благодарят за урока.

— Права си — отвърна жената с избелялата червена рокля. — Кажи, скъпа, кой пътува с тебе?

— Това изобщо не е твоя работа и ще съм ти признателна, ако не си навираш носа в моите работи — сопнато отвърна мадам Семела.

— Кой пътува с тебе? Кажи ми истината или ще изпратя харпии, които да те разкъсат на парчета и да разнесат останките ти по целия свят.

— Че коя си ти, та да ме заплашваш?

Старицата впери поглед в мадам Семела с едното си виждащо и с другото замъглено око.

— Познавам те. Ти си Сал Боклука. И не ми дръж такъв тон. Кой пътува с теб?

Мадам Семела усети как думите излизат от устата ѝ насила.

— Двете мулета, които теглят фургона, аз, служинята, която държа в образа на птица, и един младеж в облика на съсел.

— Някой друг? Нещо друго?

— Никой и нищо. Кълна се в Сестринството.

Жената на пътя стисна устни.

— Разкарай се тогава оттук и си върви по пътя.

Мадам Семела цъкна с език, дръпна поводите и мулетата поеха напред.

На леглото ѝ в тъмния фургон звездата спеше, без дори да подозира, че се е отървала на съвсем тънък косьм.

Когато колибата и мъртвешката белота на Канавката на Копача се скриха от погледите им, птицата подскочи на пръта си, вирна глава и пя весело, докато мадам Семела не я заплаши, че ще ѝ откъсне глупавата глава, ако не мълкне. Но дори след тази заплаха в тихия полумрак на фургона красивата птица чурулика и се радва, и дори веднъж избуха като сова.

Когато наблизиха Стената, слънцето вече беше ниско на запад. Небесното светило блестеше в очите им, заслепяваше ги и обливаше

света в течно злато. Небето, дърветата, храстите и дори пътят блестяха в златно.

Мадам Семела спря фургона на сред поляната, където щеше да разпъне сергията си. Разпрегна мулетата, отведе ги при потока да ги напои. После ги завърза за едно дърво.

На поляната беше пълно с продавачи и посетители, които също разпъваха сергиите си, вдигаха палатки и закачаха сенници по дърветата. Оживлението и очакването бяха обхванали всички и всичко също като златната светлина на залязващото слънце.

Мадам Семела влезе във фургона и откачи клетката от веригата. Изнесе я на поляната и я остави на тревата. Отвори вратичката и извади спящия съсел с костеливите си пръсти.

— Пристигнахме. — Съселът разтри влажните си черни очи с предните си лапички и премигна срещу намаляващата дневна светлина.

Вещицата бръкна в престилката си, извади един стъклен нарцис и докосна с него главата на съседа.

Тристан премигна сънено и се прозя. Прокара пръсти през рошавата си кестенява коса и яростно погледна вещицата.

— Ах, ти, дърта скочубро...

— Млъкни, лапацало такова — рязко отвърна мадам Семела. — Докарах те дотук невредим и в същото състояние, в което беше. Дадох ти храна и подслон — и ако те не са се покрили с очакванията ти, мен това изобщо не ме интересува! А сега се разкарай, преди да съм те превърнала в гърчещ се червей и да съм ти отхапала главата, ако тя пък не е опашка. Изчезвай! Къш! Чиба!

Тристан преброи до десет и сконфузено се отдалечи. Спра на двайсетина метра до един шубрак и изчака звездата, която слезе с куцукане по стълбите на фургона и тръгна към него.

— Добре ли си? — попита я искрено загрижен.

— Да, благодаря. Тя не ми направи нищо. Всъщност мисля, че дори не разбра, че съм там. Това не ти ли се струва странно?

Мадам Семела вече беше вдигнала в ръка птицата. Докосна пернатата ѝ глава със стъкленото цвете, птицата се уголеми и се промени, и се превърна в млада жена, не по-възрастна на вид от самия Тристан, с тъмна къдрава коса и покрити с козина котешки уши.

Хвърли поглед към Тристан и виолетовите ѝ очи му се сториха много познати, макар за нищо на света да не помнеше къде ги е виждал.

— Значи това е истинският вид на птицата — каза Вечерна. — Беше ми добра компания по пътя. — И като го каза, осъзна, че сребърната верига продължава да държи в плен птицата, макар тя да се беше превърнала в жена, защото проблясваше около китката и глезена ѝ. Вечерна я посочи на Тристан.

— Ужасно — каза той. — Но не съм сигурен, че можем да направим нещо.

Двамата тръгнаха през поляната към пролуката в стената.

— Първо ще отидем при родителите ми — каза Тристан, — защото съм сигурен, че им липсвам толкова, колкото те на мене. — Честно казано, Тристан почти не се беше сещал за родителите си през цялото пътешествие. — А след това ще отидем при Виктория Форестър и... — И при това „и“ Тристан затвори уста. Защото вече не можеше да изрече старото си намерение да даде звездата на Виктория Форестър, нали звездата не беше предмет, който минава от ръка на ръка, а във всяко отношение човек. Но пък Виктория Форестър беше жената, която обичаше.

Реши, че ще мине по този мост, когато стигне до него, а сега ще заведе Вечерна в селото и ще действа според обстоятелствата. Настроението му се повдигна. Прекараното като съсел време остана почти като сън, все едно беше задряпал пред кухненската печка и сега отново беше буден. Вече почти усещаше вкуса на най-хубавата бира на г-н Бромиос. Затова пък с внезапна вина осъзна, че е забравил цвета на очите на Виктория Форестър.

Слънцето над покривите на Стената беше огромно и червено. Тристан и Вечерна минаха през поляната и надникнаха през пролуката в стената. Звездата се поколеба.

— Наистина ли искаш да го направиш? Защото имам лошо предчувствие — каза на Тристан.

— Не се притеснявай. Знам, че ти е тревожно; аз самият се чувствам все едно съм погълнал хиляда пеперуди. Ще ти стане много по-добре, като седнеш в дневната на майка ми и пийнеш от нейния чай — е, не е задължително да пиеш, но поне ще има чай — кълна се, че за такава гостенка и затова че момчето ѝ се е прибрало у дома, майка ми

ще извади най-хубавия си порцелан. — Ръката на Тристан потърси ръката на Вечерна и я стисна окуражаващо.

Тя го погледна, усмихна се мило и тъжно и прошепна:

— Където и да отидеш...

Ръка за ръка младият мъж и звездата се приближиха към пролуката в стената.

ДЕСЕТА ГЛАВА ЗВЕЗДЕН ПРАХ

Нерядко е било отбелязано, че е също толкова лесно да не видиш нещо голямо и очевидно, колкото и малко и незабележимо и че пренебрегването на големите неща често води до неприятности.

Тристан Торн се приближи до пролуката в стената откъм Самодивската страна за втори път от зачатието си преди осемнайсет години заедно с куцукащата до него звезда. Главата му се замая от ароматите и звуците на родното му село и сърцето му затупка учестено. Когато доближи пролуката, кимна любезно на пазачите, познаваше ги добре. По-младият, който пристъпваше от крак на крак и отпиваше нещо, за което Тристан предположи, че е най-хубавата бира на г-н Бромиос, беше Вистан Пипин, с когото беше учили заедно, но не му беше приятел. По-старият, който сърдито дърпаше от лулата си, която пък беше изгаснала, беше самият бивш работодател на Тристан в „Мънди и Браун“ Джером Амброуз Браун, ескуайър. Мъжете стояха с гръб към Тристан и Вечерна и решително гледаха към селото, тъй като смятаха за грях да наблюдават приготовленията в поляната отзад.

— Добър вечер — любезно каза Тристан.

Двамата пазачи се стреснаха. Вистан разля бира по жакета си. Г-н Браун вдигна тоягата си и нервно я насочи към гърдите на Тристан. Вистан Пипин остави бирата, също вдигна тоягата си и препреши пролуката.

— Стой! — Г-н Браун замахна с тоягата, все едно Тристан беше див звяр, който може да му скочи във всеки момент.

Тристан се засмя.

— Не ме ли познахте? Аз съм Тристан Торн.

Но г-н Браун, който както Тристан знаеше, беше най-старшият пазач, не свали тоягата. Огледа Тристан от главата до петите, от износените му кафяви ботуши до рошавата му коса. След това се вгледа в загорялото му лице и изсумтя:

— Даже да си онзи нехранимайко Торн, не виждам причина да ви пускам вътре. В крайна сметка затова охраняваме стената.

Тристан премигна и отбеляза:

— И аз съм пазил стената. Няма правило, което да забранява да пускате някого от тази страна. Само откъм селото.

Г-н Браун бавно кимна. След това обясни като на малоумен:

— Ако ти си Тристан Торн — което ще приема само в името на спора, който водим, защото изобщо не приличаш на него и не говориш като него — през всичките години, в които си живял тук, колко души си видял да дойдат в Стената откъм поляната?

— Ами не си спомням такива случаи — отвърна Тристан.

Г-н Браун се усмихна по същия начин, както когато глобяваше Тристан с надницата за цяла сутрин за закъснение от пет минути.

— Точно така. Няма правило, защото никога не се е случвало. Никой не идва от другата страна. И няма да дойде, поне докато аз съм на стража. А сега изчезвай, преди да съм те фраснал с тоягата по главата.

Тристан се озова в небрано лозе.

— Ако си въобразяваш, че съм преживял всичко, което преживях, само за да ми попречат накрая един надут стиснат бакалин и един глупак, който преписваше от мен в час по история... — започна той, но Вечерна го докосна по ръката.

— Тристан, недей. Не се карай със собствените си хора.

Тристан не каза нищо. Обърна се и двамата мълчаливо изкачиха полегатата поляна. Наоколо хора и всякакви създания разпъваха шатри, издигаха знамена и тикаха ръчни колички. И тогава в пристъп на носталгия, но носталгия, съставена от равни части копнеж и отчаяние, на Тристан му хрумна, че това също са неговите хора, защото имаше с тях повече общо, отколкото с бледите жители на Стената с оръфяните им жакети и износените им ботуши.

Спряха при една колкото висока, толкова и широка жена, която се мъчеше да разпъне сергията си. Без тя да го моли, Тристан ѝ помогна, като отнесе тежките сандъци от каруцата ѝ до сергията, качи се по високата стълба да окачи знаменца на дървото отгоре, разопакова тежките стъклени гарафи и буркани (запушени с големи обгорени коркови тапи, запечатани със сребрист восък и пълни с лениви валма цветен дим) и ги подреди по рафттовете. Докато двамата с продавачката

работеха, Вечерна седеше на близкия пън и им пееше с нежния си melodичен глас песни за далечните звезди и земни песни, които беше чула по пътя от срещнатите по време на странстването им люде.

Приключила работата по сергията на светлината на газената лампа. Жената настоя да ги нахрани; Вечерна с труд я убеди, че не е гладна, но Тристан с ентузиазъм изяде всичко, което му беше поднесено, и изпи по-голямата част от сладкото бяло вино в гарафата: твърдеше, че било не по-силно от току-що изцеден грейпфрутов сок и че изобщо не му действало. Но въпреки тези приказки, когато набитата жена им постла зад каруцата, след секунди заспа непробуден пиянски сън.

Нощта беше ясна и студена. Звездата седна до спящия младеж, който първо я беше взел в плен, а след това беше станал неин спътник, и се зачуди къде ли е отишла омразата ѝ. Не ѝ се спеше.

Тревата зад гърба ѝ прошумоля. Там стоеше тъмнокоса жена и също се взираше в Тристан.

— Още му е останало нещо от съсела — каза жената. Ушите ѝ бяха остри и котешки и не изглеждаше по-възрастна от самия Тристан.
— Понякога се чудя превръща ли хората в животни, или просто открива и освобождава животното във всеки от нас. Вероятно в мен има нещо, което по природа е шарена птица. Много съм мислила, но досега не съм стигнала до никакъв извод.

Тристан измърмори на сън нещо неразбираемо, обърна се и захърка.

Жената го заобиколи и седна от другата му страна.

— Изглежда с добро сърце.

— Да, май е така — призна звездата.

— Трябва да те предупредя, че ако напуснеш тези земи... заради онези там... — и жената посочи село Стената с елегантната си ръка, от която проблесна сребърната верига — ... ще се превърнеш поне доколкото знам, в онова, което би била в онзи свят: студен, мъртъв, паднал от небето камък.

Звездата потръпна, но не каза нищо. Вместо това се пресегна през спящия Тристан и докосна скриващата се в храстите сребърна верига, обхванала китката и глезена на жената.

— С времето се свиква — каза тъмнокосата жена.

— Така ли?

Виолетовият поглед се прикова в синия, след което се отклони.

— Не.

Звездата пусна веригата.

— Беше ме оковал със същата верига като твоята, но след това ме освободи и аз избягах от него. Но той ме намери и ме обвърза със задължение, което за мен е много по-здрави окови от всяка верига.

Априлският ветрец облъхна поляната и разклати храстите и дърветата с хладния си повей. Жената с котешките уши отметна къдревата си коса и каза:

— Но ти имаш и едно по-старо задължение, нали? Носиш нищо, което не ти принадлежи и което трябва да дадеш на законния му собственик.

Звездата сви устни и попита:

— Коя си ти?

— Вече ти казах. Бях птицата от фургона. Знам коя си и знам защо вещицата така и не разбра за теб. Знам коя е тази, която те търси, и знам за какво си ѝ необходима. Освен това знам произхода на топаза, който носиш на сребърна верижка около кръста си. След като знам всичко това, знам какво е задължението ти. — Жената се наведе и с деликатни пръсти нежно отмахна косата от лицето на Тристан. Спящият момък изобщо не помръдна.

— Не ти вярвам — каза звездата. В дървото отгоре се обади нощна птица. Гласът ѝ прозвуча много самотно в тъмнината.

— Видях топаза на талията ти, когато бях птица. — Жената се изправи. — Видях го, когато се изкъпа в реката, и го познах.

— Как? — попита звездата. — Как го позна?

Но тъмнокосата жена само поклати глава и си отиде там, откъдето беше дошла, като се обърна само да погледне за последно спящия на тревата младеж. Нощта я погълна.

Косата на Тристан упорито се беше върнала на мястото си върху лицето му. Звездата се наведе и нежно я отмахна, като задържа леко пръсти върху бузата му. Тристан продължи да спи.

Тристан бе събуден малко след изгрев слънце от голям изправен на задните си крака язовец в светлолилав копринен халат, който душеше ухото му, докато Тристан сънливо отваряше очи. Язовецът надуто заяви:

— Фамилно име Торн? Малко име Тристан?

— Мм? — каза Тристан. Вкусът в устата му беше отвратителен. Беше пресъхнала и му беше гадно. Можеха да го оставят да поспи поне още няколко часа.

— Питат за теб — каза язовецът. — Там при пролуката. Някаква млада дама май иска да ти каже нещо.

Тристан се изправи и се ухили. Докосна спящата звезда по рамото. Тя отвори сините си сънени очи.

— Какво има?

— Добри вести. Помниш ли Виктория Форестър? Сигурно съм я споменал веднъж или дважд, докато пътувахме.

— Да. Спомена я.

— Е, отивам да се видя с нея. Чака ме при пролуката. — Тристан замълча. — Виж. Ами, абе май ще е по-добре да останеш тук. Не искам да си помисли нещо погрешно.

Звездата се обърна, закри главата си с ръка и не каза нищо. Тристан реши, че отново е заспала. Обу си ботушите, изми си лицето, изплакна уста в потока на поляната и хукна презглава към селото.

Тази сутрин пролуката се охраняваше от пастора на Стената преподобния Майлс и от съдържателя на странноприемницата г-н Бромиос. Между тях с гръб към поляната стоеше млада дама.

— Виктория! — зарадвано извика Тристан; но когато младата дама се обърна, видя, че не е Виктория Форестър (която, както внезапно и с удоволствие си спомни, имаше сиви очи. Точно така: сиви. Как изобщо бе могъл да забрави?). Но не познаваше тази млада дама с хубаво боне и шал и плувнали в сълзи очи.

— Тристан! — извика тя. — Значи си ти! Казаха, че си бил ти! О, Тристан! Как можа! О, как можа? — И Тристан осъзна коя е хокащата го млада дама.

— Луиза? — обърна се той към сестра си. — Докато ме е нямало, от хлапачка си станала истинска млада дама.

Луиза подсмръкна и си издуха носа в ленена кърпичка с дантела, която извади от ръкава си.

— И ти си се променил — каза и попи очите си с кърпичката. — Станал си рошав дрипав циганин. Но изглеждаш добре. Хайде идвай. — И нетърпеливо му махна да мине през пролуката.

— Но... — почна той и предпазливо огледа съдържателя на странноприемница и пастора.

— О, снощи, когато на Вистан и на господин Браун им свършила смяната, отишли в „Седмата сврака“ и Вистан споменал как се появил някакъв дрипльо, който твърдял, че си ти, и как не го пуснали да мине. Тебе да не пуснат да минеш! Татко като разбрал, отишъл право в „Свраката“ и така ги насолил и двамата, че направо не повярвах, като ми разказаха какви им ги е наговорил.

— Някои от нас искаха да те пуснем да се прибереш още сутринта — обади се пасторът, — но други настояха да те държим тук до обяд.

— Но тези, които не искаха да те пускаме, в момента не са дежурни — намеси се г-н Бромиос. — Което бе въпрос на организация и което един ден бих могъл да посоча в своя полза, като застана пред големия бар. Радваме се да те видим. Влизай. — Кръчмарят протегна ръка и Тристан я стисна с ентузиазъм. Здрависа се и с пастора.

— Тристан — каза той. — Сигурно си видял много странни неща по време на пътешествието си.

Тристан се замисли за момент.

— Май видях.

— Трябва да ми дойдеш на гости другата седмица. Ще пием чай и ще ми разкажеш всичко. Като си починеш де, става ли? — И Тристан, който винаги беше хранил известна почит към пастора, нямаше какво да направи, освен да кимне.

Луиза въздихна малко театрално и бързо закрачи към „Седмата сврака“. Тристан се затича по павираната улица и я настигна.

— Много се радвам да те видя, сестричке.

— А ние тук се поболяхме да мислим за теб — сърдито му отвърна тя. — С твоите глупости. Даже не ме събуди да ми кажеш „довиждане“. Татко се побърка от тревоги по теб и на Коледа, когато те нямаше, след като изядохме гъската и пудинга, отвори портата и пи за тези, дето ги нямало, а мама плака като дете, и аз плаках, и тогава татко си издуха носа в най-хубавата си кърпичка, а баба и дядо Хемпсток пък настояха да запалимベンгалския огън и да изпееем песните и, честно казано, стана още по-тъпо, Тристан, ти направо ни развали Коледата.

— Съжалявам — каза Тристан. — Къде отиваме? Какво ще правим?

— Отиваме в „Седмата сврака“. Мислех, че е очевидно. Господин Бромиос каза, че можеш да влезеш в неговата дневна. Там има някой, който иска да говори с теб. — И не каза нищо повече, докато не стигнаха до кръчмата. Там Тристан бе посрещнат от много познати лица, които му кимаха, докато той се промъкваше през тълпата. Заедно с Луиза се качиха по стълбите зад бара на втория етаж. Дървените стъпала проскърцваха под краката им.

Луиза спря и го погледна. И изведнъж долната ѝ устна се разтрепери и за най-голямо учудване на Тристан сестра му го прегърна и го притисна толкова силно, че му изкара въздуха. След това, без да каже и дума, побягна надолу по стълбите.

Тристан почука на вратата на дневната и влезе. Помещението беше украсено с всякакви странни предмети, малки антични статуетки и глинени гърнета. На стената беше окачен жезъл, обвит с бръшлян, или по-скоро тъмен метал, искусно изкован под формата на бръшлянови листенца. Ако не се броеше украсата, стаята можеше да принадлежи на който и да е заклет ерген без много време за отдих. Беше обзаведена с малък диван, ниска маса, върху която лежеше подвързан с кожа том с проповедите на Лорънс Стърн, пиано и няколко кожени кресла. В едно от тези кресла беше седнала Виктория Форестър.

Тристан бавно и уверено се приближи към нея и падна на коляно, както някога в калта на коларския път.

— О, недей, моля те — с неудобство изрече Виктория Форестър. — Стани. Защо не седнеш ей там на онзи стол? Да. Така е по-добре. — Утринното слънце светеше през късите дантелени завеси, огряваше кестенявшата ѝ коса изотзад и обрамчваше лицето ѝ със злато. — Я виж какъв си станал. Станал си мъж. Какво ѝ е на ръката ти?

— Изгорих я. В един огън.

Тя дълго мълча. Само продължи да го гледа. След това се облегна в креслото, погледна пред себе си, след това към жезъла на стената, към една от старинните статуетки на г-н Бромиос и накрая въздъхна:

— Много неща трябва да ти кажа, Тристан, и нито едно от тях не е лесно. Ще съм ти признателна, ако ме оставиш първо аз да говоря. Може би най-важното е, че искам да ти се извиня. За глупостта си и за идиотската си постъпка, които те изпратиха в твоето странстване. Мислех, че се шегуваш... не, не че се шегуваш. Мислех, че си

прекалено страхлив или прекалено млад, за да направиш това, което обещаваш, да спазиш някое от красивите си глупави обещания. Чак след като тръгна и след като дните продължиха да отминават и ти не се върна, разбрах, че си говорил истината, но вече беше късно... Всеки ден... трябваше... да живея с мисълта, че сигурно съм те изпратила на смърт.

Гледаше право пред себе си и Тристан почти сигурно разбра, че докато го е нямало, е водила този разговор в главата си поне сто пъти. Ето защо не трябваше да казва нищо, докато не свърши; на Виктория Форестър и без това ѝ беше достатъчно трудно и ако я отклонеше от предварителния сценарий, съвсем нямаше да се справи.

— Не бях справедлива към теб, бедни ми хлапако..., но ти вече не си хлапак, нали?... Защото реших, че говориш глупости... — Тя замълча и ръцете ѝ стиснаха дървените облегалки на креслото толкова силно, че пръстите ѝ първо почервенияха, а след това побеляха. Попитай ме защо онази вечер не пожелах да те целуна, Тристан Торн.

— Твое право е да не ме целуваш — отвърна Тристан. — Не съм дошъл тук, за да те натъжавам, Вики. Не намерих звездата ти, за да те правя нещастна.

Виктория Форестър наклони глава.

— Значи наистина си намерил звездата, която видяхме онази вечер?

— О, да. Но я оставил отвън на поляната. Все пак направих каквото поиска от мен.

— Тогава направи за мен още нещо. Попитай ме защо не те целунах онази вечер. Все пак, когато бяхме по-малки, сме се целували няколко пъти.

— Добре, Вики. Защо не ме целуна онази вечер?

— Защото — започна тя с огромно облекчение, все едно камък ѝ беше паднал от сърцето, — в деня преди да видим падащата звезда, Робърт ме помоли да се омъжа за него. Вечерта, когато се видяхме, бях дошла в магазина с надеждата да го видя и да говоря с него и да му кажа, че приемам, за да може той да поиска ръката ми от баща ми.

— Робърт ли? — объркано попита Тристан.

— Робърт Мънди. Ти работеше в неговия магазин.

— Господин Мънди? — повтори като ехо Тристан. — Ти и господин Мънди?

— Точно така. — Вече го гледаше в очите. — И точно тогава ти трябваше да вземеш приказките ми на сериозно и да тръгнеш да ми донесеш паднала звезда. Ден не мина, без да знам, че съм направила много глупаво и лошо нещо. Защото ти обещах ръката си, ако се върнеш със звездата. Имаше дни, Тристан, в които настината не знаех кое беше по-лошото — че заради любовта ти към мен ще те убият някъде в Отвъдните земи или че лудостта ти ще успее, ще се върнеш със звездата и ще поискаш да се омъжа за теб. Имаше хора, които ми говореха да не го вземам толкова навътре и че било неизбежно да отидеш в Отвъдните земи, че такава ти била природата и че ти поначало си си бил от там, но аз дълбоко в сърцето си знаех, че вината е моя и че един ден ще се върнеш да ме поискаш.

— А ти обичаш господин Мънди, така ли? — вкопчи се Тристан в единственото, което беше разбрал със сигурност.

Тя кимна и си вирна брадичката към Тристан.

— Но дадох дума. И ще спазя думата си, както казах и на Робърт. Аз съм виновна за всичко, което си преживял — та дори за горката ти изгорена ръка. И ако ме искаш, съм твоя.

— Честно казано, мисля, че сам съм си отговорен за всичко, а не ти. И не съжалявам за нищо, макар понякога да ми липсващето мекото легло и макар до края на живота ми да се очертива да гледам на съслелите с друго око. Но ти не ми обеща ръката си, ако се върна със звездата, Вики.

— Така ли?

— Да. Обеща всичко, което пожелая.

Виктория Форестър скочи от стола и заби поглед в пода. Бузите ѝ пламнаха, сякаш някой ѝ беше зашлевил шамар.

— Да разбирам ли тогава, че... — започна тя, но Тристан я прекъсна.

— Не. Не това. Ти каза, че ще ми дадеш всичко, което желая.

— Да.

— Тогава... желая да се омъжиш за господин Мънди. Желая да се омъжиш за него възможно най-скоро — даже още тази седмица, ако може да се уреди. И желая да сте много, много щастливо семейство.

Виктория Форестър изпусна трепетна въздишка на облекчение и вдигна поглед.

— Наистина ли?

— Омъжи се за него с моята благословия и ще бъдем квит — каза Тристан. — Звездата сигурно също ще го приеме така.

На вратата се почука.

— Всичко наред ли е? — попита мъжки глас.

— Напълно е наред — отвърна Виктория. — Влез, Робърт. Нали помниш Тристан Торн?

— Добро утро, господин Мънди — каза Тристан и стисна ръката на г-н Мънди: тя беше потна и влажна.

— Разбрах, че скоро ще се жените. Позволете да изкажа поздравленията си.

Г-н Мънди се ухили, но усмивката му приличаше малко на гримаса от зъбобол. Протегна ръка на Виктория и тя стана от стола.

— Ако искате да видите звездата, госпожице Форестър... — каза Тристан, но Виктория поклати глава.

— Радвам се, че сте се прибрали жив и здрав, господин Торн. Надявам се да присъствате на сватбата ни.

— За мен няма да има по-голямо удоволствие — отвърна Тристан, въпреки че съвсем не беше сигурен.

В нормален ден би било съвсем необичайно „Седмата сврака“ да се напълни с хора още преди закуска, но днес беше пазарният ден и населението на Стената и чужденците се бяха струпали в кръчмата над пълни чинии с агнешко, бекон, гъби, бъркани яйца и черен пудинг.

Дънстън Торн чакаше Тристан на бара. Щом го видя, стана, отиде при него и мълчаливо го тупна по рамото. А после каза гордо:

— Значи се върна жив и здрав.

Тристан се зачуди дали пък не е пораснал, докато го нямаше, защото помнеше баща си като по-едър.

— Здравей, татко. Малко си осакатих ръката.

— Майка ти те чака за закуска във фермата — каза Дънстън.

— Много съм гладен — призна Тристан. — И много ще се радвам да видя мама. Но трябва да поговорим. — Защото в мислите му натрапчиво продължаваше да витae нещо, което беше казала Виктория Форестър.

— Май си пораснал — каза баща му. — И се нуждаеш от подстрижка.

Дънстън пресуши чашата си и с Тристан излязоха от „Седмата сврака“.

Прескочиха оградата на една от техните ливади и докато крачеха през тревата, където си беше играл като малък, Тристан повдигна въпроса, който го глаждеше, а именно въпроса за произхода си. По дългия път към фермата баща му отговори възможно най-откровено, разказа му цялата история така, сякаш се е случила преди много, много време на някой друг. Любовна история.

И после стигнаха до вкъщи. Луиза вече се беше прибрала. А до топлата пригответа с обич закуска на печката стоеше жената, която Тристан винаги беше смятал за своя майка.

Мадам Семела нагласи и последното кристално цвете на сергията си и огледа пазара презрително. Вече минаваше пладне и купувачите бяха започнали да се точат към поляната. Още никой не беше спрял пред сергията ѝ.

— Все по-малко и по-малко с всяка година. Помни ми думите, няма да мине много и от този пазар ще остане само спомен. Има пазари и пазари. Поне аз така мисля. Този е почти на отмиране. Още четирийсет, петдесет, шейсет години и няма да го има.

— Сигурно — каза прислужницата с виолетовите очи, — но това мен въобще не ме интересува. Това е последният пазар, на който присъствам.

Мадам Семела се втренчи в нея.

— Мислех, че отдавна съм ти избила наглостта от главата.

— Не е наглост. Ето, виж — каза робинята и вдигна сребърната верига. Тя проблесна на слънцето, но беше по-тънка и по-прозрачна от всякога; на места изглеждаше като направена от дим, а не от сребро.

— Какво си направила? — От устните на старицата изхвърчаха слюнки.

— Нищо не съм направила; както не бях направила нищо и преди осемнайсет години. Обречена съм да ти бъда робиня до деня, в който луната изгуби своята дъщеря, ако той се падне в седмица, когато се съберат два понеделника. И времето ми при теб почти свърши.

Беше три следобед. Звездата седеше на тревата до шатрата с вино и храна на г-н Бромиос и гледаше пролуката в стената и селото

отвъд. От време на време посетителите на шатрата ѝ предлагаха вино, бира или мазни наденици, но тя отказваше.

— Чакаш ли някого, скъпа? — попита я една приятна млада жена, когато следобедът започна да се превръща във вечер.

— Не знам — отвърна звездата. — Май да.

— Някой млад човек, ако не греша. Красавица като теб.

Звездата кимна.

— Нещо такова.

— Аз се казвам Виктория — представи се младата жена. — Виктория Форестър.

— Аз съм Вечерна — каза звездата и огледа Виктория Форестър от глава до пети. — Значи ти си Виктория Форестър. Славата ти върви пред теб.

— Сватбата ли имаш предвид? — с радостен и горд поглед попита Виктория.

— Значи сватба? — Вечерна написа топаза на кръста си, впери поглед в пролуката в стената и прехапа устни.

— О, горката! Що за звяр е този, дето те кара да го чакаш толкова дълго! Защо не отидеш да го потърсиш?

— Защото... — понечи да каже звездата, но мъкна. — Ами да. Ще взема да го потърся. — Небето отгоре беше набраздено от бели и сиви облаци, през които се виждаха сини петна. — Защо мама не е излязла? Щеше ми се първо да се сбогувам с нея. — И неохотно се изправи.

Но Виктория не възнамеряваше така лесно да пуска новата си позната и продължи да ѝ бъбри за свидетели на бракосъчетанието, за специални разрешения за брак, които се издавали само от архиепископа, и какъв късмет имала, че Робърт познавал архиепископа. Сватбата била насрочена за след шест дни точно по обед.

А после Виктория повика някакъв достолепен джентълмен, който пушеше черна пура и се усмиваше все едно го болеше зъб, и го представи на звездата.

— Това е Робърт. Робърт, това е Вечерна. Тя чака приятеля си. Вечерна, това е Робърт Мънди. И следващия петък по обед аз ще стана Виктория Мънди. Може да се пошегуваш с това в речта си на сватбата, скъпи — че в петък ще се съберат два понеделника!^[1]

Г-н Мънди изпуфтя с пурата си и каза на бъдещата си съпруга, че определено ще обмисли тази възможност.

— Значи — попита Вечерна, подбираше внимателно думите си, — значи не се омъжваш за Тристан Торн!

— Не — каза Виктория.

— О! Добре — въздъхна звездата и отново седна до шатрата.

Още седеше там, когато след няколко часа Тристан се върна през пролуката в стената. Изглеждаше разсеян, но когато я видя, лицето му грейна.

— Хей, здрави. Забавлява ли се, докато ме чакаше?

— Не особено.

— Съжалявам — каза Тристан. — Май трябваше да те взема с мен в селото.

— Не. Не трябваше. Ще живея само докато съм в Самодивската страна. Ако отида в твоя свят, ще се превърна в студен паднал от небето нащърбен и обгорял железен камък.

— Ама аз почти те накарах да влезеш с мен! — ужаси се Тристан. — Снощи.

— Да. Което само за пореден път доказва, че си глупак, мухльо, селяндур и...

— Тиквенник — помогна ѝ Тристан. — Винаги си обичала да ме наричаш тиквенник. И простак.

— Ами да, всичкото това си, че и отгоре. Защо ме накара да те чакам толкова? Реших, че ти се е случило нещо ужасно.

— Съжалявам. Повече няма да те изоставям.

— Така ли? — напълно сериозно попита тя. — Сигурен ли си?

Той я хвана за ръка и хванати за ръка тръгнаха през пазара. Излезе вятър и развя знамената и тентите и ги накара да заплющят, заваля студен дъжд. Скриха се под навеса на една сергия за книги заедно с още няколко човеци и други същества. Продавачът пъхна под брезента кашон с книги, за да не се намокрят.

— Слънце грее, дъжд вали, мечка се жени — каза на Тристан и Вечерна един мъж с черен копринен цилиндър, който тъкмо си купуваше малко книжле, подвързано с червена кожа.

Тристан се усмихна и кимна. Когато дъждът преваля, двамата с Вечерна продължиха през пазара.

— И това е цялата благодарност, която ще получава от тях, обзала гам се — сподели високият мъж с цилиндъра с продавача на книги, който нямаше ни най-малка представа какво му казва, а и не го интересуваше.

— Сбогувах се със семейството си — каза Тристан на звездата.
— С баща си и с майка си — а може би ще е по-точно ако кажа с жената на баща ми — и със сестра си Луиза. Мисля да не се връщам повече там. Сега остана само да решим проблема как да те върнем на небето. Дали да не взема и аз да дойда с теб?

— Никак няма да ти хареса горе на небето — увери го звездата.
— Значи... да разбирам ли, че няма да се жениш за Виктория Форестър?

Тристан кимна.

— Няма.

— Запознах се с нея — каза звездата. — Знаеше ли, че е бременна?

— Какво? — смаяно попита Тристан.

— Съмнявам се, че и тя знае. Сигурно е на не повече от две луни.

— Боже мой! Откъде разбра?

Беше ред на звездата да свие рамене.

— Просто знам. Радвам се, че няма да се жениш за Виктория Форестър.

— И аз — призна Тристан.

Отново заваля, но те не се скриха. Той стисна ръката ѝ. Тя каза:

— Да знаеш, че звезда и смъртен човек...

— Всъщност само наполовина смъртен... — прекъсна я Тристан.

— Всичко, което съм знаел за себе си — кой съм, какъв съм — е било лъжа. Или полуистина. Нямаш представа колко свободен се чувствам.

— Какъвто и да си, исках само да отбележа, че вероятно никога няма да имаме деца. Само това.

Тристан я погледна, усмихна се и не каза нищо повече. Хвана я за раменете, обърна се към нея и я погледна.

— Само да знаеш, не за друго — каза звездата и се наведе към него.

Целунаха се за пръв път там, под студения пролетен дъжд; и двамата не усещаха, че вали. Сърцето на Тристан биеше в гърдите му, които сякаш бяха отеснели и не можеха да поемат цялата радост, която

изпитваше. Докато я целуваше, отвори очи. Небесносиният й поглед срещна неговия и той разбра, че нищо повече няма да ги раздели.

От сребърната верига бяха останали само дим и изпарения. Тя се люшна във въздуха за един миг, след което вятърът и дъждът я превърнаха в спомен.

— Готово — каза жената с тъмната къдрава коса, протегна се като котка и се усмихна. — Условията за освобождаването ми се изпълниха и с теб повече нямаме нищо общо.

Старицата я погледна безпомощно.

— А аз какво ще правя? Стара съм. Не мога сама да се справям със сергията. Зла и глупава повлекана, как можеш да ме изоставяш така!

— Твоите проблеми не са моя грижа — каза бившата робиня, — но вече никой никога няма да ме нарича повлекана или мърла, или другояче освен с името ми. Аз съм лейди Уна, пъвродна и единствена дъщеря на осемдесет и първия лорд Бурелом, и заклинанието, с което ме плени, и условията му вече не съществуват. Сега ще ми се извиниш и ще ме наречеш с истинското ми име, иначе — с огромно удоволствие — ще посветя остатъка от живота си да те преследвам и да руша всяко нещо, което ти е мило, и всичко, което си.

Двете жени впиха поглед една в друга и старицата първа извърна очи.

— Извинявам се, тогава, че ви нарекох повлекана, лейди Уна. — Каза го все едно думите бяха горчиви дървени стърготини.

Лейди Уна кимна.

— Браво. Освен това вярвам, че ми дължиш заплащане за прослуженото време. Защото има правила. Винаги има правила.

Дъждът продължи на талази, на моменти спираше, колкото да подмами хората да излязат от прикритията си, за да почне наново. Тристан и Вечерна седяха мокри и щастливи край един лагерен огън в компанията на всякакви създания и хора.

Тристан беше попитал дали някой познава косматия дребосък, когото беше срещнал по време на странстванията си, и го беше описан възможно най-подробно. Неколцина казаха, че навремето са го срещали, но днес никой не го беше видял на пазара.

Тристан откри, че ръцете му, почти по собствена воля, галят мократа коса на звездата. Зачуди се защо му беше отнело толкова време да разбере колко много я обича и ѝ го каза, а тя го нарече идиот, а той заяви, че това е най-хубавото, което един мъж може да чуе за себе си.

— Е, къде ще отидем, като свърши пазарът? — попита я Тристан.

— Не знам — отвърна звездата. — Но имам още едно задължение.

— Така ли?

— Да. Топазът, който ти показах. Трябва да го дам на правилния човек. Последния път, когато се появи такъв човек, онази от странноприемницата му преряза гърлото и затова още е у мен. Но ми се щеше вече да не е.

Женски глас зад рамото на Тристан каза:

— Поискай ѝ това, което носи, Тристан Торн.

Той се обръна и видя две очи с цвета на полски виолетки.

— Ти беше птицата във фургона на вещицата.

— Когато ти беше съсел, сине мой — каза жената. — Тогава бях птица. Но сега съм в собствения си облик и робството ми свърши. Поискай от Вечерна онова, което носи. Имаш това право.

Тристан се обръна към звездата.

— Вечерна?

Тя кимна в очакване.

— Вечерна, ще ми дадеш ли това, което носиш?

Тя погледна озадачено; след това дискретно бръкна под роклята си и извади големия топаз на скъсаната сребърна верижка.

— Беше на дядо ти — каза майката на Тристан. — Сега ти си последният мъж от рода Бурелом. Сложи си го на врата.

Тристан се подчини; когато се докоснаха, краищата на верижката се оплетоха и прилепнаха, сякаш никога не се беше късала.

— Много е красив — каза Тристан със съмнение.

— Това е Властта над Бурелом — каза майка му. — Никой не може да я оспори. Ти си от тази кръв и всичките ти вуйчовци са мъртви. От теб ще излезе добър господар на Бурелом.

Тристан я погледна искрено объркан.

— Но аз не желая да съм ничий господар, освен може би на сърцето на моята дама. — Хвана ръката на звездата, притисна я до

гърдите си и широко се усмихна.

Жената нетърпеливо помръдна уши.

— За почти осемнайсет години не съм поискала от тебе нищо, Тристан Торн. А сега, когато за пръв път искам от теб някаква дреболия, ти ми отказваш. Питам те аз, Тристан, така ли трябва да се държи човек с майка си?

— Не, мамо — отвърна Тристан.

— Е — легко умилостивена продължи лейди Уна, — и освен това мисля, че на вас младите няма да ви навреди да имате покрив над главата си, а и ти да имаш някаква професия. Ако не ти харесва, винаги можеш да напуснеш. Няма да е като да си вързан със сребърна верига за трона на Бурелом.

Тристан намери това за доста успокояващо. Вечерна не беше чак толкова впечатлена, защото знаеше, че сребърните вериги са с всяка форма и размер; но освен това знаеше, че няма да е много мъдро да започне съвместния си живот с Тристан, като седне да спори с майка му.

— Бихте ли ми оказали честта да ми кажете как да ви наричам?

— попита Вечерна; чудеше се дали не прекалява с помпозността. Майката на Тристан разцъфна и тя разбра, че не е.

— Наричай ме лейди Уна Буреломска — каза тя, бръкна в малката си чантичка и извади роза от стъкло, толкова тъмночервена, че почти черна в трепкащата светлина на огъня. — Това ми е заплатата. За повече от шейсет години служба. Доста ѝ се досвидя да ми я даде, но правилата са си правила, иначе щеше да изгуби не само магията си, но и още доста неща. Сега възнамерявам да я разменя за паланкин, който да ни върне в Бурелом, защото трябва да пристигнем със стил. О, толкова ми липсваше Бурелом! Трябва да си наемем носачи и глашатаи, а вероятно и слон — толкова ще е впечатляващо. Нищо друго не казва „направете път“ като един слон начело на процесията...

— Не — каза Тристан.

— Не ли? — попита майка му.

— Не — повтори Тристан. — Ти, мамо, ако искаш, можеш да пътуваш с паланкин и със слон, и с камили и с каквото пожелаеш. Ние с Вечерна ще пътуваме сами и ще дойдем, когато можем.

Лейди Уна си пое дълбоко дъх, а Вечерна реши, че не желае да присъства на този първи спор и затова се изправи и каза, че имала

нужда да се поразходи, но нямало да се отдалечава много. Тристан я погледна умоляващо, но тя поклати глава: битката си беше негова и щеше да е по-добре да не присъства.

Закуцука през стъмващия се пазар. Спря пред шатра, от която като топъл златен мед се лееха музика и аплодисменти. Заслуша се в музиката и в собствените си мисли. Някаква прегърбена победяла старица с перде на едното око докрета до нея и ѝ махна да спре да си поговорят.

— За какво? — попита звездата.

Старицата, която възрастта и времето бяха смалили до размерите на дете, се подпра със съсухрените си разкривени ръце на бастунчето си, късо и огънато като самата нея. Впери в звездата здравото си око и млечнобялото си око и каза:

— Дойдох да ти взема сърцето.

— Така ли? — попита звездата.

— Да. Почти успях там, в планинския проход. — И се изхили гърлено. — Не помниш ли? — На гърба си беше преметнала голяма торба, която приличаше на гърбица. От нея се подаваше спираловиден рог и Вечерна си спомни къде го е виждала.

— Това си ти? Жената с ножовете.

— Мм. Аз бях. Но похарчих всичката младост, която бях взела за пътуването. Всяка магия ми отнемаше по малко от младостта и сега съм по-стара отвсякога.

— Само ако ме докоснеш, ако дори ме пипнеш с пръст, ще съжаляваш жестоко — каза звездата.

— Ако някога доживееш до моята възраст, ще разбереш всичко за съжалението и ще знаеш, че в дългосрочен план едно повече или по-малко няма никакво значение. — Старицата подуши въздуха. Някога алената ѝ рокля беше избеляла и цялата в кръпки. На едното рамо беше скъсана и отдолу се виждаше грозен белег от рана, която можеше да е отпреди няколкостотин години. — Това, което искам да знам, е защо вече не мога да те открия в съзнанието си. Тук си, но не съвсем, като призрак или като блуждаещ огън. Съвсем доскоро гореше сърцето ти гореше — като сребърен огън. Но след онази нощ в странноприемницата потъмня, а сега изобщо не се вижда.

Вечерна осъзна, че изпитва единствено съжаление към съществото, което желаше смъртта ѝ, и каза:

— Да не би да е, защото сърцето, което търсиш, вече не ми принадлежи?

Старицата се закашля и цялото ѝ тяло се сгърчи. Звездата я изчака да се съвземе и продължи:

— Дадох сърцето си на друг.

— На онова хлапе в странноприемницата ли? С еднорога?

— Да.

— Трябваше да го дадеш тогава и там на мен и на сестрите ми.

Щяхме да си върнем младостта и да прескочим в следващата епоха на света. Твойт момък ще го разбие или ще го пропилее, или ще го изгуби. Все така става.

— Няма значение. Моето сърце е у него. Надявам се сестрите ти да не ти се карат много, като се прибереш без нищо.

В този момент Тристан се приближи до Вечерна, хвана я за ръка и кимна на старицата.

— Разбрахме се. Всичко е наред.

— И за паланкина ли?

— О, майка ще пътува с паланкина. Наложи се да ѝ обещая, че по някое време ще се появим в Бурелом, но това ще стане, когато решим. Искаш ли да си купим коне и да побродим из тези земи?

— И майка ти се съгласи?

— Къде ще иде — нехайно отвърна Тристан. — Аз да не прекъснах нещо?

— Почти привършвахме — каза Вечерна и се обърна към дребната старица.

— Сестрите ми ще бъдат справедливи, но жестоки — каза дъртата кралица на вещиците. — Но оценявам съчувствието ти. Имаш добро сърце, момиче. Съжалявам, че не стана мое.

Звездата се наведе и целуна старицата по сбръчканата буза. Грубите косми одраскаха меките ѝ устни.

А после звездата и нейната истинска любов тръгнаха към стената.

— Коя беше тази бабишкера? — попита Тристан. — Нещо ми се стори позната. Направи ли ти нещо?

— Нищо не ми направи. Една позната от пътя.

Зад тях останаха светлините на панаира, фенерите и свещите, и вещерските огньове, и самодивските светлини — като сън, слязъл от

небето на земята. Пред тях в отсрещния край на поляната през неохраняваната пролука в стената се виждаше село Стената. Газени лампи и светилници, и свещи трепкаха в прозорците. В този момент се сториха на Тристан далечни и непознати като света от „Хиляда и една нощ“.

Погледна към светлините на Стената за последен път (нещо, което внезапно разбра със сигурност). Погледа ги известно време, без да каже нищо, хванал звездата за ръка. След това се обърна и двамата тръгнаха на Изток.

---

[1] Името Мънди (Monday) означава понеделник. — Б.пр. ↑

ЕПИЛОГ

В КОЙТО МОГАТ ДА СЕ РАЗЛИЧАТ НЯКОЛКО КРАЯ

Мнозина смятаха за един от най-великите дни в историята на Бурелом деня, в който отдавна изгубената и смятана за мъртва лейди Уна (открадната като дете от вещица) се завърна в планинската земя. Имаше празненства и фойерверки и веселия (официални и други) цели седмици, след като паланкинът ѝ пристигна с процесия, водена от три слона.

Радостта на жителите на Бурелом и всички негови владения достигна невиждана висоти, когато лейди Уна обяви, че по време на странстванията си е родила син, който поради отсъствието и предполагаемата смърт на последните ѝ двама братя, е следващият наследник на трона. Въсъщност той вече носел на врата си Властица над Бурелом, така им каза.

Двамата с младата му булка щели да пристигнат скоро, но лейди Уна не можела да обяви точната дата, което очевидно я дразнеше. Междувременно, докато тях ги нямало, обяви лейди Уна, тя щяла да управлява Бурелом като регент. Което и направи, и го направи много добре, и владенията по и около планината Хуон процъфтяваха и просперираха под управлението ѝ.

Повече от три години изминаха, преди двама покрити с прах окъсани пътешественици с подбити ходила да пристигнат в граничния град на Бурелом, Клаудстендж, да наемат стая в странноприемницата и да изпратят прислугата за гореща вода и вана. Останаха в странноприемницата няколко дни и доста говориха с другите посетители и гости. През последната нощ от престоя им жената, чиято коса беше толкова руса, че беше почти бяла, и която леко накуцваше, погледна мъжа и каза:

— Е?

— Ами... Мама очевидно се справя отлично с управлението.

— Ти би се справил точно толкова добре, ако беше на трона — язвително отвърна тя.

— Сигурно. И накрая сигурно ще се озова точно там. Но не сме видели още толкова много места. Не сме се запознали още с толкова много хора. Да не говорим още колко неправди има за поправяне, колко злодеи има за побеждаване, колко гледки има за виждане и какво ли още не. Ти знаеш.

Тя се усмихна саркастично.

— Е, поне няма да ни е скучно. Но ще е добре да оставиш на майка си поне бележка.

Та така след това хлапето на съдържателя донесе на лейди Уна Буреломска един лист. Листът беше запечатан с восък и лейди Уна подробно разпита момчето за пътешествениците — били съпрузи, каза то — преди да разчупи восъка и да прочете писмото. Най-отдолу, след дежурните поздрави и благопожелания, пишеше:

Светът все още ни задържа. Очаквай ни, ще дойдем неочеквано.

Беше подписано от Тристан и до подписа му имаше отпечатък от пръст, който светеше и блестеше, и сияеше на тъмно като посипан с миниатюрни звезди.

На Уна не ѝ остана нищо друго, освен да се съгласи. Изминаха още пет години, преди двамата пътешественици да се завърнат окончателно и завинаги в планинската крепост. Бяха прашни и уморени, и облечени в парцали, и отначало за срам и позор на цялата държава ги взеха за разбойници и скитници; чак когато мъжът показва топаза на врата си, се разбра, че е единственият син на лейди Уна.

Коронясването и последвалите празненства продължиха почти цял месец, след което младият осемдесет и втори лорд Бурелом се захвани за работа. Вземаше възможно най-малко решения, но тези, които вземаше, бяха мъдри, ако и мъдростта им да не беше очевидна на пръв поглед. Беше славен воин, макар лявата му ръка да беше покрита с белези и почти безполезна, и беше умел стратег; поведе народа си към победа срещу Северните таласъми, когато те затвориха проходите; сключи дълготраен мир с Орлите от Високи чукари, мир, валиден и до днес.

Съпругата му, лейди Вечерна, беше руса жена от далечен край (никой не беше сигурен кой точно). Когато заедно със съпруга си дойде в Бурелом, се настани в апартамента в една от най-високите части на

цитаделата, апартамент, който обитателите и прислугата на двореца отдавна не използваха; таванът му се беше срутил при една скална лавина още преди хиляда години. Никой не желаеше да живее в тези стаи, защото бяха под открито небе и звездите и луната светеха толкова ярко в разредения планински въздух, че на всеки, който влезеше, му се струваше, че може просто да се протегне и да ги докосне.

Тристан и Вечерна бяха щастливи един с друг. Не завинаги, защото този крадец Времето в крайна сметка завлича всичко в прашния си склад, но бяха щастливи доста дълго време. И когато Смъртта дойде да вземе своето и прошепна тайната си на ухото на осемдесет и втория лорд на Бурелом и той кимна с побелялата си глава и не каза нищо повече, народът му го отнесе в Залата на предците, където почива и до ден днешен.

След смъртта на Тристан се появиха такива, които твърдяха, че бил член на Братството на Крепостта и че взел решително участие в ограничаването на властта на Магьосническото кралство. Но истината за това, както и за много други неща, умря заедно с него и слуховете не бяха потвърдени.

Вечерна стана лейди Бурелом и се доказа като по-добър монарх, отколкото се бяха надявали всички, както в мир, така и във война. За разлика от съпруга си, не старя и очите й бяха все така сини, а косата й все така златистобяла и — както понякога изпитваха на главите си свободните граждани на Бурелом — тя си остана все така сприхава, както в първия ден, когато Тристан се беше запознал с нея при езерото в гората.

И до ден днешен накуцва, но никой в Бурелом не го споменава, както и не споменава, че блести и свети, и сияе, когато е тъмно.

Казват, че всяка нощ, когато държавните дела й позволяват, се качва сама на най-високото място в двореца и стои там часове наред, без дори да забелязва студените планински ветрове. Не казва нищо и само гледа нагоре към тъмното небе, и с тъжни очи наблюдава бавния танц на неизброимите звезди.

БЛАГОДАРНОСТИ

Първо и най-вече, благодаря на Чарлз Вес. Той е най-близкото съвременно подобие на великите викториански илюстратори на приказки и без вдъхновението от неговото изкуство нямаше да съществува нито една дума от тази приказка. Всеки път, когато свършвах поредната глава, му се обаждах и му я прочитах и той ме слушаше внимателно и се смееше на правилните места.

Благодаря на Джени Лий, Карен Бергер, Пол Левиц, Мерилий Хайфец, Лу Ароника, Дженифър Хърши и Тиа Маджини: всички те помогнаха тази книга да стане реалност.

Безкрайно съм задължен на Хоуп Мирлийс, лорд Дънсейни, Джеймс Бранч Кабъл и К. С. Луис, където и да са те сега, задето ми показаха, че приказките могат да бъдат и за възрастни.

Тори ми зае къщата си, в която написах първата глава, като в замяна само поискава да я превърна в дърво.

Имаше хора, които прочетоха всичко написано и ми казаха кое е правилно и кое не е. Ако не съм ги послушал, грешката не е тяхна. Специални благодарности на Ейми Хорстинг, Лиза Хенсън, Даяна Уейн Джоунс, Крие Бел и Сузана Кларк.

Съпругата ми Мери и секретарката ми Лорен свършиха огромна работа върху тази книга, защото преписаха на компютър първите няколко глави от написаната от мен на ръка чернова, за което просто не мога да им благодаря достатъчно.

Честно казано, децата не бяха от абсолютно никаква помощ, и още по-честно, смятам това винаги да си остане така.

Нийл Геймън

юни 1998 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.